2198

Wydanie Weekendowe

Dziennik Związkowy

POLISH DAILY ZGODA

Published Since 1908

AN AMERICAN DAILY IN THE POLISH LANGUAGE — MEMBER OF UNITED PRESS INTERNATIONAL

POGODA

Dziś zachmurzenie, temperatura 37 do 43 stopni, wiatry wschodnie i południowo-wschodnie, 10 mil na godzinę. W nocy możliwe opady deszczu lub deszczu ze śniegiem, temperatura około 32 stopnie.

Jutro także pochmurnie, możliwe opady deszczu lub śniegu, temperatura od 37 do 43 stopni.

Wschód 7:18, zachód 4:35.

KALENDARZYK

Dziś jest piątek, 6 stycznia — Trzech Króli.

Jutro sobota, 7 stycznia — Lucjana, Juliana.

Pojutrze niedziela, 8 stycznia — Seweryna, Mścisława.

No. 4 Rok (Vol.) LXX CHICAGO, ILL., Piątek-Sobota, 6-7 Stycznia (January 6-7), 1978 Telephone BRunswick 8-8700 30c

KRÓL BELGÓW SŁAWI PREZYDENTA

Rząd USA z Odsieczą Dolarowi

Farmerzy Rozgniewani Na Rząd

Omaha (UPI) — Rządowy komunikat,który stwierdził w tym tygodniu, że ogólny strajk farmerów nie wywarł najmniejszego wpływu na dostawy artykułów rolnych, najwyraźniej rozgniewał organizatorów strajku. Zażądali oni spotkania z sekretarzem Departamentu Rolnictwa, które ma odbyć się dziś w Omaha, Nebraska. Około 300 farmerów udało się natychmiast do Omaha, aczkolwiek sekr. Bob Bergland spotka się tylko z delegacją liczącą maksimum 14 osób. Delegacja ta ma reprezentować około 40 stanów farmerskich.

Jak wiadomo, głównym żądaniem strajkujących jest otrzymanie gwarancji wyższych cen za dostawiane artykuły rolne, w proporcji do rosnących kosztów na inne artykuły pierwszej potrzeby. Twierdzi się, iż w chwili obecnej proporcja ta jest dalece zachwiana i farmerzy otrzymują zaledwie 67 proc. za swoje dostawy w porównaniu z cenami jakie płacą za inne, niezbędne dla siebie artykuły. Jest to najniższy wskaźnik tego rodzaju od 1933 roku, kiedy wynosił on 64 proc.

Sekr. Bergland nie zgadza się z propozycją ustalenia 100-procentowej proporcji pomiędzy cenami.

Myśliwce Dla Arabii Saudyjskiej

Washington. (UPI) — Jak informuje rzecznik administracyjny, rząd USA postanowił sprzedać Arabii Saudyjskiej 60 nowoczesnych myśliwców typu F-15. Transakcja ta wymagać będzie jeszcze aprobaty Kongresu, który zaczyna co raz krytyczniej patrzeć na rosnącą sprzedaż amerykańskiej broni za granicę. W 1977 r. USA sprzedały sprzętu wojennego na ogólną sumę $11.3 miliarda — zajmując pod tym względem pierwsze miejsce w świecie.

Zamówienie saudyjskie opiewa na sumę $1.5 miliarda — łącznie z częściami wymiennymi i przeszkoleniem pilotów i mechaników — i pierwsze myśliwce byłyby dostarczone dopiero za rok.

Przedstawiciel rządu oświadczył, iż Arabia Saudyjska potrzebuje kilka szwadronów supernowoczesnych myśliwców, które mogą równać się z szybkimi Migami-23 i 25 produkcji sowieckiej. Brytyjskie myśliwce typu "Lightning," które stanowią trzon lotnictwa Arabii Saudyjskiej, wyjdą z użycia na początku lat 1980-ych.

Do tej pory Stany Zjednoczone sprzedały myśliwce F-15 tylko jednemu państwu na Bliskim Wschodzie, a mianowicie Izraelowi. Izrael otrzymał już pierwszą partię zamówionych samolotów.

Na Przedpolu Phnom Penh

Bangkok (UPI) — Według informacji zdobytych przez wywiad syjamski, inwazyjne oddziały wietnamskie znajdują się w odległości 35 mil od kambodżańskiej stolicy — Phnom Penh.

Inne doniesienia mówią, że kolumny najeźdzców "zostały rozbite na człony" w kontr-uderzeniu wojsk kambodżańskich. Uważa się za fakt stwierdzony, że komuniści wietnamscy okupują sześć prowincjonalnych stolic i znajdują się o 6 mil od jeszcze jednego, kluczowego miasta.

Wykupywane Będą Nadwyżki Waluty USA Za Granicą

Natychmiastowa Poprawa Koniunktury Dolara Na Giełdach

Washington (UPI) — Po raz pierwszy na przestrzeni 10-iu lat, rząd amerykański postanowił zdecydowanie interweniować dla podtrzymania kursu dolara na giełdach zagranicznych ponieważ kiepska koniunktura dolara grozi poważnymi konsekwencjami amerykańskim konsumentom — m. in. wyższymi cenami na artykuły żywnościowe i paliwa.

Rekordowo niska wartość dolara na giełdach utrzymywała się już od kilku tygodni, co zapoczątkowało finansowe spekulacje i pozbywanie się przez bankierów waluty USA na korzyść walut innych krajów.

Departament Skarbu oraz Komisja Rezerw Federalnych zapowiedziały, iż rząd amerykański zacznie wykupy-

(Dokończenie na str. 13-ej)

Korona Św. Stefana w Budapeszcie

Budapeszt. (UPI) — Korona św. Stefana, symbol państwowości węgierskiej, po 32 latach "exilu" w Stanach Zjednoczonych, powróciła dziś do Budapesztu.

Sekretarz Stanu Cyrus Vance zwrócił koronę Węgrom w czasie solennej ceremonii, która odbyła się w gmachu Parlamentu węgierskiego na wschodnim brzegu Dunaju. Oprócz korony wróciły na Węgry insygnia władzy monarszej: berło, jabłko królewskie, miecz i szata koronacyjna.

Z okazji powrotu tych pamiątek nie urządzono ani parad, ani specjalnych powitań. Jedynie około 300 osób, pod czujnym okiem policji, zjawiło się na lotnisku, przyglądając się wyładowywaniu skrzyń z historycznymi pamiątkami, które następnie przewieziono w wozach pancernych do Parlamentu.

"Jakie znaczenie ma ta korona? Przecież to tylko relikt historii. My mamy inne zmartwienia" — powiedział 26-letni student ekonomii.

Inaczej potraktował powrót pamiątek inny obserwator. "Korona ma być tu, jak mają być tu mosty na Dunaju" — powiedział.

Zdecydowanie wrogo sprawę zwrotu korony potraktowali uchodźcy węgierscy w Stanach Zjednoczonych.

"Dzień 6 stycznia 1978 roku zapisze się w historii amerykańskiej, jako dzień niesławy" — powiedział John Szostak, członek węgierskiego komitetu Zabezpieczenia Korony św. Stefana z siedzibą w Cleveland.

"My tego nie zapomnimy" — powiedziała Cecilia Bros, należąca do tego komitetu. Dodała ona, że Węgrzy uczynią ze sprawy korony argument anty-Carterowski w najbliższych wyborach w 1980 roku. "On wtedy nie wygra" — orzekła pani Bros.

Zmarł Gubernator Wysp Dziewiczych

Charlotte Amalie. (NYT) — Cyril E. King, drugi gubernator z wyboru amerykańskich Wysp Dziewiczych, zmarł w wieku 56 lat po długiej chorobie na raka. King, który urodził się w St. Croix na Wyspach Dziewiczych, służył w wojsku Stanów Zjednoczonych na Pacyfiku w okresie II Wojny Światowej.

Hop-Hop z Kraju Do Kraju!

List Mazewskiego Do Prezydenta w Sprawie Błędów Tłumacza

Prezes Kongresu Polonii Amerykańskiej i ZNP, Alojzy Mazewski, wysłał w dn. 6 stycznia do Białego Domu list wyrażający przekonanie, że należy przeprowadzić dochodzenia w sprawie wysłania z Prezydentem do Warszawy tłumacza, nie znającego należycie języka polskiego.

Mazewski jest zdania, że należy ustalić dlaczego ten tłumacz został zatrudniony przez Departament Stanu, gdy w rzeczywistości posiada on prymitywną znajomość języka polskiego i dopuścił się rażących błędów w tłumaczeniu przemówienia prez. Jimmy Cartera na lotnisku w Warszawie.

List Mazewskiego wyraża na wstępie uznanie dla Prezydenta za jego wystąpienia w Warszawie, a szczególnie za podkreślenie w przemówieniu wartości Konstytucji 3-go Maja jako "punktu zwrotnego w walce człowieka o prawa ludzkie."

Podnosząc sprawę fatalnego tłumaczenia przemówienia Prezydenta Mazewski wskazuje w swoim liście, że chociaż Polacy przyjęli błędy tłumaczenia z łaskawą wyrozumiałością, to jednak błędy te "zezłościły i skonsternowały społeczność Amerykanów polskiego pochodzenia."

Poza wysunięciem konieczności przeprowadzenia dochodzenia w tej sprawie list Prezesa KPA zwraca uwagę, że "mamy dosłownie tysiące Amerykanów polskiego pochodzenia, znających znakomicie oba języki, angielski i polski. Dlaczego więc nie sięgnięto do nich na użytek tej ważnej wizyty w Polsce, wizyty, która należy do historycznych wydarzeń w rocznikach naszej dyplomacji?"

W konkluzji listu Mazewski pisze, że skoro Departament Stanu tak lekceważy zagadnienia językowe, możliwe są i inne, podobne jak w Warszawie, przypadki. To też, według nastrojów w społeczeństwie polonijnym, odpowiedzialni za ten "skandaliczny wybór" tłumacza powinni być pociągnięci do odpowiedzialności "za swoją biurokratyczną krótkowzroczność" oraz powinni być ostrzeżeni, że tego rodzaju błędy w przyszłości nie będą tolerowane.

Odszkodowanie

Bismarck, N.D. (UPI) — Federalne Biuro d/s Indian podało, iż plemię indiańskie Sioux w Devils Lake otrzymało tytułem odszkodowania sumę $8.35 miliona za teren, który został zajęty przez białych mimo że należał do rezerwatu Indian. Każdy z 2,673 członków plemienia otrzymał gotówkę w wysokości $2,500. Ponadto, rada plemienia zainwestowała pozostałą sumę — $1.66 miliona — z której w przyszłości będą finansowane projekty dla dobra plemienia.

Teren — o obszarze blisko 171 tys. akrów — zajęto w okresie 1880-90 roku.

Trudna Walka z Przemytem

Washington. (UPI) — Komitet specjalny Izby Niższej Kongresu twierdzi, iż z każdych 100 funtów kokainy wywożonej z Ameryki Południowej, 99 funtów narkotyku zostaje przemyconych do Stanów Zjednoczonych.

Trudność w zwalczaniu przemytu narkotyków jest powiększaną przez korupcję wśród łacińskiej policji, która niejednokrotnie jest bardziej zainteresowana własnymi zyskami niż współpracą z amerykańskimi władzami w tej dziedzinie.

Kokaina trafia do USA głównie z Peru, Boliwii, Ekwadoru i Kolumbii, stwierdza raport komitetu.

Wybór Nie Zawsze Jest Zaszczytem

Oaxaca, Meksyk (UPI) — Na przykładzie ubogiej, meksykańskiej prowincji Oaxaca można śmiało stwierdzić, iż wybór na stanowisko publiczne nie zawsze jest zaszczytny czy opłacalny. W roku ubiegłym bowiem z 570 nowo wybranych mayorów miasteczek tej prowincji, 50 opuściło prowincję aby uniknąć w ten sposób piastowania urzędu, 20 złożyło petycje protestacyjne w sądach oraz 50 wtrącono do więzienia żeby zmusić ich do objęcia funkcji.

Zycie burmistrzów w Oaxaca — jak można wywnioskować — nie jest łatwe. Budżet municypalny często nie zezwala na wydatki przekraczające 50 centów(!) dziennie i nie w sposób jest realizować jakiejkolwiek ambitne inwestycje czy nawet obiecać ulepszenia dla mieszkańców.

Ponadto, uposażenia tutejszego włodarza jest w nalepszym przypadku tylko symboliczne. Nic dziwnego, że niejednokrotnie małżonki wybranych urzędników składają petycje rozwodowe ponieważ mężowie nie utrzymują rodzin.

Polska Kuchnia i Polska Obsługa

Warszawa. (UPI) — Dziennikarze amerykańscy i członkowie świty prezydenta Cartera wiele słyszeli o walorach smakowych polskiej kuchni, nie słyszeli natomiast o polskiej obsłudze restauracyjnej.

Poznali ją z doświadczenia Jerry Schecter z Rady Bezpieczeństwa Państwowego i Bob Schieffer z telewizji CBS, gdy dla siebie i swoich gości zamówili do pokoju hotelowego "kaczki po polsku".

Zamówienie zostało przyjęte, ale godziny mijały a kaczek nie dostarczano. Schecter wytelefonował administrację hotelu kilka razy, ale bez "rzeczowego" rezultatu, wobec czego zaproszeni goście rozeszli się głodni do swoich pokojów.

Dopiero grubo po północy Schieffer usłyszał pukanie do drzwi. U progu stał kelner z porcjami kaczki na tacy. Schieffer tacę przyjął i położył się spać, ale po jakimś czasie zastukał inny kelner i podał taką samą tacę . . . A potem jeszcze jeden, i jeszcze jeden . . . Wszyscy dostarczyli pieczoną kaczkę.

Ratyfikacja Pod Znakiem Zapytania

Panama City. (UPI) — Przywódca republikańskiej mniejszości w Senacie Stanów Zjednoczonych Howard Baker (R-Tenn.) oświadczył, iż traktaty zawarte z Panamą nie mają "żadnych szans" na ratyfikację w swojej obecnej formie. Baker, który przebywa obecnie w Panamie w towarzystwie dwóch innych senatorów — Jake'a Garna (R-Utah) i Johna Chafee (R-R.I.) — twierdzi, iż ma poważne zastrzeżenia co do klauzuli traktatu gwarantującego neutralność strefy kanałowej po 2000 roku. Tekst traktatu w żaden sposób — w jego uznaniu — nie przyznaje prawa do interwencji przez siły zbrojne USA w wypadku zagrożenia kanału przez wrogie państwo.

Amerykańscy senatorowie spotkali się z szefem rządu Panamy, generałem Omarem Torrijosem. Spotkanie to najwyraźniej nie wpłynęło jednak na zmianę stanowiska Bakera. Sen. z Tennessee oznajmił Torrijosowi, iż ratyfikacja stanie się wówczas możliwa, jeżeli uwzględnione zostaną specyficzne gwarancje i sytuacje w jakich USA mogłoby interweniować.

Do ratyfikowania porozumień z Panamą konieczna jest większość dwóch trzecich głosów izby senackiej.

26 Milionów Choruje w ZSRR

Leningrad. (UPI) — Sowiecki Instytut Medyczny stwierdził oficjalnie, że w obecnej epidemii 26 milionów ludzi, czyli 10% wszystkich mieszkańców ZSRR, zachorowało na grypę.

Chorują głównie młodzi ludzie, ale epidemia nie ma groźnego charakteru i prawdopodobnie wygaśnią pod koniec przyszłego tygodnia. Zasięg epidemii jest szeroki: od Archangielska do Kaukazu i od Mińska do Władywostoku.

Tymczasem wyleczył się z grypy Leonid Breżniew, który od przeszło czterech tygodni nie pojawiał się na arenie publicznej.

Dziś agencja Tass podała wiadomość, że Breżniew przewodniczył w ceremonii na Kremlu odznaczania sześciu dygnitarzy, m.in. starego bolszewika Michała Susłowa, "za zasługi i służbę dla państwa."

Za Niezłomną Obronę Praw Ludzkich

Bruksela Ostatnim Etapem Podróży

Bruksela. (UPI) — Pogoda była dokuczliwa: ciągnęło zimnem i niebo nad Belgią było posępnie szare, gdy odrzutowiec prezydencki wylądował na lotnisku w Brukseli, ale powitanie było serdeczne i gorące.

Od samolotu do rejonu recepcyjnego rozciągnięto dwa czerwone dywany: jeden dla prezydenta Cartera, drugi dla jego małżonki. Gości oczekiwał król Belgów — Baldwin oraz królowa Fabiola w otoczeniu dostojników państwowych.

Monarcha wypowiedział słowa, które niewątpliwie są ostatnio na ustach milionów ludzi w całym świecie, sławił bowiem Prezydenta Stanów Zjednoczonych, jako szermierza praw ludzkich.

"Swoją obroną praw ludzkich zwrócił Pan powszechną uwagę na walor tego zagadnienia" — mówił król Baldwin.

"Przybyłem do Belgii, aby w okresie gwałtownych przemian potwierdzić naszą niezłomną wiarę w Pański kraj i jego naród" — odpowiedział uprzejmie Prezydent.

Dziś w godzinach późniejszych król Belgów podejmować będzie gościa lunchem, a następnie Prezydent odbędzie konferencje z dygnitarzem NATO i Europejskiej Wspólnoty Go-

(Dokończenie na str. 13-ej)

Pojednawcze Orędzie Prymasa Polski

Warszawa (NYT) — W świątecznym orędziu do Narodu Prymasa Polski Stefana kardynała Wyszyńskiego zawarte były akcenty pojednawcze, a mianowicie wyrazy uznania dla "oświeconej polityki" komunistycznego przywództwa. Ton tego orędzia zdaje się wskazywać na dalszą poprawę w stosunkach Kościół-państwo.

Orędzie swoje wygłosił kardynał z ambony katedry św. Jana w Warszawie, w murach której zgromadziło się około 3,000 wiernych. Kiedy Prymas opuszczał świątynię, wiele osób z tłumu tłoczącego się na ulicy padło przed nim na kolana.

"Otwiera się nowa faza stosunków między Kościołem a państwem — powiedział dygnitarz świecki związany ze sprawmi kościelnymi i żadne z naszych poczynań lub oświadczeń nie powinny w związku z tym wydawać się nikomu ani sprzeczne, ani niekonsekwentne."

"Walka o serca i umysły Narodu nie jest zakończona, ale kryzys w łonie Narodu musi też znaleźć rozwiązanie" — stwierdził ksiądz Prymas.

Kardynał zapowiedział wówczas, że wypowie się szerzej na ten temat właśnie dziś w święto Trzech Króli w ramach sprawozdania ze swej wizyty w Watykanie i ze spotkania Gierka z papieżem Pawłem VI.

W środowisku kapłańskim panuje dosyć powszechne przekonanie, że wbrew pojednawczym tonom w wypowiedziach Prymasa, ustępstwa komunistów są tylko pozorne, a podejście rządu i partii do spraw Kościoła "nie przyniosło zasadniczych zmian."

"Oni nadal gotowi są podminować nasze instytucje, bez uciekania się do bezpośredniej konfrontacji" — powiedział jeden z kapłanów.

Pani Gandhi Usunięta

New Delhi (UPI) — Pani Indira Gandhi została usunięta z Partii Kongresowej, a wraz z nią wszyscy jej poplecznicy, którzy pomogli jej utworzyć grupę rozłamową.

Pijąc Zioła Zakonnika — Chorób Się Unika

Zbawienne **ZIOŁA ZAKONNIKA.** Nie ma lepszych mówią w Polsce i w Ameryce. Tysiące ludzi pije i chwalą **najzdrowsze** Herbaty ziołowe **ZAKONNIKA.** Do wyboru: **Nr. 1** "HERBOVIT" na artretyzm, wątrobę, żółć, serce, "złą krew" paczka **$2.85; Nr. 2** "GASOL" na niestrawność, zgagę, gazy **$2.50; Nr. 3** "HERBOLAX" łagodnie przeczyszczające **$2.50; Nr. 4** "NERVOL" na nerwy, bezsnność, zmęczenie **$2.85; Nr. 5** "UROL" na nerki, pęcherz **$2.85; Nr. 10** "REUMOL" na reumatyzm, serce **$2.85; Nr. 11** "FIGOL" ułatwia chudnięcie bez głodowania **$2.85; Nr. 12** AROMATYCZNA **Ziołowa Herbata na codzień $2.50;** Paczki są duże, z objaśnieniami po polsku i datą ważności.

UWAGA! Mamy **ZIOŁA ZAKONNIKA w torebkach** do parzenia (jak zwykłą herbatę) w pudełkach po 24 torebki.; **Nr. 6B** — świeży RUMIANEK **$1.45; Nr. 7B** — doskonała MIĘTA **$1.45; Nr. 8B** — smakowita DZIKA RÓŻA **$1.45;** — Polecamy **nowość INSTANT HERB TEA,** wsypuje się na wrzątek i herbata gotowa. Pudełko na 30 szklanek **$1.95** do wyboru: **Rumianek, Mięta, Koperek** albo **Dzika Róża.** — Używajcie tylko naturalne witaminy! **Nr. 13** "MULTIVIT" — wszystkie witaminy razem, 100 kaps. **$5.00; Nr. 37B** Witamina **"E"** kaps. 200 un. **$5.50.**

Dbajcie o zdrowie. Prosimy zaraz wypisać numery Ziół załączyć M.O. lub czek. Szybko wyślemy. Trzeba do cen doliczyć na przesyłkę po 15c od każdego dolara. Bez zapłaty, ani na C.O.D. nie wysyłamy. Każdemu bezpłatnie poślemy broszurę pt. "JAK UŻYWAĆ ZIOŁA". Adresujcie:

MONK'S HERB CENTER, 2928 Milwaukee Ave., Chicago, Ill. 60618

KLUB NARCIARSKI TATRY

Urządza

WIELKI BAL KARNAWAŁOWY

W Sobotę, 7 Stycznia w Sali Weteranów
6005 W. IRVING PARK RD.
Początek o Godz. 8-ej Wieczorem

Do Tańca Gra Doskonała Orkiestra "Biało-Czerwoni"
Bufet i Bar Bardzo Obficie Zaopatrzone
Wiele Miłych Niespodzianek, Oraz Nagrody Wejściowe
Bardzo Serdecznie Zaprasza
ZARZĄD WRAZ Z CAŁYM KOMITETEM

Rewolwer Który Nie Wymaga Rządowej Licencji Na Broń

COLT: Nowoczesna kopia sławnego rewolweru Colt cenionego podczas Wojny Domowej zarówno przez żołnierzy Unii jak i Konfederacji, i używanego przez naszych wczesnych zachodnich pionierów i osadników. Lufa z oksydowanej stali, polerowany mosiądz, rękojeść z jednego kawałka wygładzonego drzewa orzechowego. NIE WYMAGA RZĄDOWEJ LICENCJI NA BROŃ, ponieważ jest to jednostrzałowy .36 kalibru rewolwer. Waży 2½ funta, długość 7½ cali. Cena $65, 100 sztuk amunicji za $5. My opłacamy koszta przesyłki

Zamawiajcie przez pocztę

BLUE STAR CO., Dept. GZ, Box 3042, Rosedale, Kansas 66103

Bezpłatna Nauka Języka Angielskiego

Oakton Community College w Morton Grove, Ill., prowadzi bezpłatne wykłady języka angielskiego dla cudzoziemców. Klasy dla początkujących, średnio zaawansowanych i zaawansowanych odbywają się dwa razy w tygodniu, w pięciu dogodnych lokacjach. Lekcje rozpoczną się i będą prowadzone w następujących dniach:

Maine West — 9 styczeń — poniedziałki i środy od 7:00 do 9:45 wieczorem, 1755 S. Wolf Rd., w Des Plaines.

Niles North — 9 styczeń — poniedziałki i środy od 7:00 do 9:45 wieczorem, 9800 Lawler Ave., w Skokie.

Maine East — 10 styczeń — wtorki i czwartki od 7:00 do 9:45 wieczorem, przy Potter Rd. i Dempster Rd. w Park Ridge.

Niles Community Center — 10 styczeń — wtorki i czwartki od 12:30 do 3:15 po południu, 7401 Oakton St., w Niles.

Mayer Kaplan Community Center — 11 styczeń — środy i piątki od 9:15 do 12:00 w południe, 5050 Church St. w Skokie.

Kursy będą trwały 11-ście tygodni.

Po dalsze informacje w sprawie zapisów proszę telefonować do p. Jeffery Roberts, 824-8854, w porze wieczornej.

Wycieczka Do Europy

Pięćdziesięciopięcioosobowa grupa dzieci z Park Ridge wyjeżdża na trzy i pół tygodnia na wycieczkę do Francji i Szwajcarii. Ponieważ towarzyszy im dwoje nauczycieli i przewiduje się, że każdego dnia odbywać się będą rankami normalne lekcje dzieci odbędą swoją eskapadę, obejrzą kawał świata, porobią interesujące znajomości, a jednocześnie nie ucierpi na tym ich nauka.

Koszty podróży i utrzymania całej grupy pokrywają rodzice.

JUŻ ZA TYDZIEN!!!

TYLKO 2 RAZY

'Gwiazdy na Gwiazdkę'

15 OSOBOWY ZESPÓŁ NAJPOPULARNIEJSZYCH ARTYSTÓW POLSKICH z UDZIAŁEM:

★ **H. KUNICKA** ★ **S. PRZYBYLSKA**
★ **J. JAROSIŃSKA** ★ **J. POŁOMSKI**
★ **KONFERANSJER L. KYDRYŃSKI**

ZESPÓŁ WOKALNO MUZYCZNY

"PTAKI"

POD DYREKCJA JACKA SZCZYGŁA

LANE TECH. AUDYTORIUM
WESTERN AVENUE AT ADDISON STREET

PIĄTEK, 13 STYCZNIA, 1978 — 8 WIECZÓR
SOBOTA, 14 STYCZNIA, 1978 — 8 WIECZÓR

BILETY: ALMA TRAVEL, 1282 MILWAUKEE AVENUE
FALCON TRAVEL, 2727 MILWAUKEE AVENUE
POL-CENTER, 1250 MILWAUKEE AVENUE
W. RUKUJŻO ADVERTISING AGENCY, TEL.: 384-6748

Henryk Sienkiewicz

Potop (I)

108 (Ciąg dalszy)

Próbował hetman pojednać się z nim i wciągnąć go do swych planów, ale Sapieha odesłał listy bez odpowiedzi; mówiono natomiast, że się licytuje, sprzedaje, co może, srebra przetapia na monetę, stada za gotowy grosz oddaje, makaty i kobierce nawet Żydom zastawia, majętności wydzierżawia, a wojska ściąga.

Hetman, z natury chciwy i do ofiar pieniężnych niezdolny, wierzyć początkowo nie chciał, by ktoś bez wahania całą swą fortunę na ołtarz ojczyzny rzucał; ale czas przekonał go, że tak było w istocie, bo Sapieha z każdym dniem rósł w wojskową potęgę. Garnęli się do niego zbiegowie, szlachta osiadła, patrioci, nieprzyjaciele radziwiłłowscy, ba, gorzej — i dawniejsi przyjaciele, i jeszcze gorzej, bo nawet krewni hetmańscy, jako książę łowczy Michał, o którym przyszła wiadomość, iż rozkazał, aby wszystkie intraty z dóbr jego, jeszcze przez nieprzyjaciela nie zajętych, były oddane na wojsko wojewodzie witebskiemu.

Tak to rysował się od fundamentów i chwiał się gmach zbudowany przez pychę Janusza Radziwiłła. Cała Rzeczpospolita miała się w tym gmachu zmieścić, a tymczasem okazało się wprędce, że jednej Żmudzi objąć nie może.

Położenie coraz było podobniejsze do błędnego koła, bo na przykład przeciw wojewodzie witebskiemu mógł Radziwiłł wezwać wojska szwedzkie, które coraz więcej kraju stopniowo zajmowały, ale byłoby to przyznać się do bezsilności. Zresztą stosunki hetmana z generalissimusem szwedzkim były od czasu kiewańskiej potyczki, dzięki pomysłowi pana Zagłoby, zachwiane i pomimo wyjaśnień panowało pomiędzy nimi rozdrażnienie i nieufność.

Hetman wyprawiając się w pomoc Kmicicowi miał był nadzieję, że jeszcze może Wołodyjowskiego pochwyci i zniesie, więc gdy i to wyrachowanie zawiodło, wracał do Kiejdan zły i chmurny. Dziwiło go to także, że Kmicica w drodze do Billewicz nie zdybał, co stało się dlatego, że pan Andrzej, którego dragonów pan Wołodyjowski nie omieszkał zabrać z sobą, wracał sam jeden, więc wybrał się krótszą drogą, lasami, omijając Plemborg i Ejragołę.

Po całej nocy spędzonej na koniu, w południe następnego dnia stanął hetman wraz z wojskiem na powrót w Kiejdanach i pierwsze jego pytanie było o Kmicica. Odpowiedziano mu, że wrócił, ale bez żołnierzy. O tej ostatniej okoliczności wiedział już książę, ale ciekaw był usłyszeć z ust samego Kmicica relację, więc kazał go natychmiast wołać do siebie.

— Nie udało ci się jako i mnie — rzekł, gdy Kmicic stanął przed nim. — Mówił mi już miecznik rosieński, żeś wpadł w ręce tego małego diabła.

— Tak jest! — rzekł Kmicic.

— I list mój cię wyratował?

— O którym liście wasza książęca mość mówisz? Bo oni, przeczytawszy sami ten, który znaleźli przy mnie, przeczytali mi w nagrodę drugi, któryś wasza książęca mość do komendanta birżańskiego pisał...

Ponura twarz Radziwiłła pokryła się jakoby krwawym obłokiem.

— Więc ty wiesz?

— Wiem! — odrzekł zapalczywie Kmicic. — Jak wasza książęca mość mogłeś tak ze mną postąpić? Szlachcicowi prostemu wstyd słowo łamać, a cóż dopiero księciu i wodzowi...

— Milcz — rzekł Radziwiłł.

— Nie zmilczę, bom tam przed tymi ludźmi oczami za waszą książęcą mość świecić musiał! Ciągnęli mnie, żebym do nich przystał, a jam nie chciał i powiedziałem im: „Radziwiłłowi służę, bo przy nim słuszność, przy nim cnota!" Na to pokazali mi ów list: „Patrz, jaki twój Radziwiłł!" — a jam musiał gębę stulić i wstyd łykać...

Wargi hetmana poczęły drgać z wściekłości. Ogarnęła go dzika żądza skręcić tę zuchwałą głowę z karku i już, już rece podnosił, aby na służbę zaklaskać. Gniew zasłaniał mu oczy, tamował oddech w piersiach i pewnie drogo by przyszło Kmicicowi zapłacić za wybuch, gdyby nie nagły atak astmy, który w tej chwili pochwycił księcia. Twarz mu sczerniała, zerwał się z krzesła i rękoma począł bić powietrze, oczy wyszły mu na wierzch głowy, a z gardzieli wydobył się chrapliwy ryk, w którym Kmicic zaledwie zrozumiał słowo:

— Duszę się!...

Na uczyniony alarm zbiegła się służba, nadworni medycy i poczęto cucić księcia, który zaraz stracił przytomność. Cucono z godzinę, a gdy wreszcie począł dawać ślady życia, Kmicic wyszedł z komnaty.

Na korytarzu spotkał Charłampa, który się był już podleczył z ran i stłuczeń otrzymanych w bitwie ze zbuntowanymi Węgrami Oskierki.

— A co nowego? — spytał wąsacz.

— Już przyszedł do siebie! — odpowiedział Kmicic.

— Hm! Ale lada dzień może nie przyjść. Zła nasza, panie pułkowniku, bo jak książę zemrze, to się jego uczynki na nas skrupią. Cała nadzieja w Wołodyjowskim, że starych towarzyszów będzie osłaniał, dlatego też, powiem waszej mości (tu Charłamp głos zniżył), kontent jestem, że się wymknął.

— To już mu tak ciasno było?

— Co to ciasno! Imaginuj sobie wasza mość, w tej olszynie, w którejśmy go otoczyli, wilki były i nie wymknęły się, a on się wymknął. Niech go kule biją. Kto wie, kto wie, czy nie przyjdzie się go za połę uchwycić, bo jakoś tu koło nas kuso. Szlachta okrutnie się od naszego księcia odwraca i wszyscy mówią, że wolą prawdziwego nieprzyjaciela, Szweda, Tatara nawet, niż renegata. Ot, co jest! A tu precz książę pan każe coraz więcej obywatelów łapać i więzić — co między nami rzekłszy, jest przeciw prawu i wolności. Przywieziono dziś pana miecznika rosieńskiego...

— A? to go przywieziono?

— A jakże, i z krewniaczką. Panna jako migdał! Powinszować waszej mości!

— Gdzież ich postawiono?

— W prawym skrzydle. Zacne pokoje im dano, nie mogą się skarżyć, chyba na to, że warta pode drzwiami chodzi. A kiedy wesele, panie pułkowniku?

— Jeszcze kapela na to wesele nie zamówiona. Bywaj waćpan zdrów! — rzekł Kmicic.

Kmicic pożegnawszy Charłampa udał się do siebie. Bezsenna noc, burzliwe jej wypadki i ostatnie zajście z księciem zmęczyły go tak, że zaledwie na nogach mógł ustać. A przy tym, jako ciału strudzonemu i zbitemu każde dotknięcie ból sprawia, tak on duszę miał zbolałą.

Legal Services

BIURA PRAWNE JOHN'a ROKACZ

Adwokat, mówiący po polsku, zajmuje się ogólnymi sprawami prawnymi.
Reprezentacja we wszelkiego rodzaju sprawach.
Bez honorarium za wstępną konsultację.
Przyjmujemy także wieczorami.
Telefonować 9 Rano do 5-ej
Po Południu Celem Umówienia Się
726-0900

ODCZYTY BIBLIJNE W KAŻDĄ NIEDZIELĘ

Stacja W.O.P.A. 1490 KC
8:15 do 8:30 rano

Pod Kierownictwem
BLASK
P.O. Box 5455
Chicago, Ill. 60680

LAUNDRY DETERGENT
50 Lbs. $18.75
FREE DELIVERY
483-8222

So. Suburban Legal Clinic
Uncontested Divorce $250
Real Estate Closing $125—$150
Other legal services at reasonable rates.
549 E. 162nd So. Holland
333-6808

H. & H. BOOKKEEPING & INCOME TAX
SERVICE — LOW RATES
PHONE: 379-7793

Ziebart
By WM. T. HENNEMAN
AUTO & TRUCK RUSTPROOFING
MORE THAN JUST UNDERCOATING
FULL PROTECTION WITH
COMPLETE INNERCOATING
COME IN OR CALL FOR DETAILS
9124 W. 47th
BROOKFIELD 485-3330

Emil & Rozalia Biolik — Joe & Barbara Skubisz
Właściciele

Zapraszają Miłych Gości Do Ich Klubu

"Paradise Banquet Club"

Pod Adresem 1758 West 48th Street (Róg Wood)

Zabawy w każdy
PIĄTEK
SOBOTĘ
NIEDZIELĘ
BAR CZYNNY CODZIENNIE

Światowej sławy artystka Cygańska
"RANDIA z CÓRKĄ"
wraz ze swoim zespołem muzycznym
uprzyjemnia Państwu wieczór.

Smaczne Przekąski, Wyśmienite Napoje Alkoholowe i Wiele Niespodzianek.

DOSTĘPNY NA: WESELA, SPOTKANIA IMPREZY I INNE OKAZJE
247-6775

MAGNETOFONY

FIRMY GRUNDIG na małe kasety
Z RADIEM — 4 zakresy (Fale długie, krótkie, średnie i U.K.F.) na baterie i z sieci na prąd 220 volt.

CENA TYLKO $164.00

z dostawą prosto do Polski z fabryki w Niemczech Zachodnich.

Także narzędzia, zabawki, maszyny do prania i suszenia, lodówki, zamrażacze i wiele innych przyborów elektr. na polski prąd można zamówić w firmie.

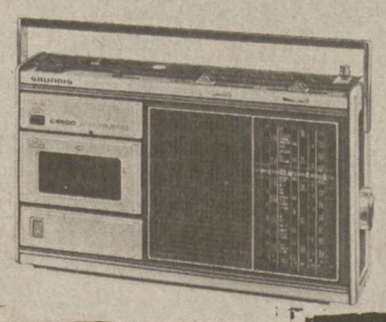

POLAMER
CENTRALA WYSYŁEK
1113 North Ashland Avenue Chicago, Illinois 60622
Telefon: 342-9851 i 342-9870

LOT

TU MOZNA WYSŁAĆ WSZYSTKO

WYSYŁKA PACZEK LOTNICZYCH I MORSKICH PO CENACH NIŻSZYCH NIŻ NA POCZCIE. PAKOWANIE PACZEK LOTNICZYCH DARMO

60 SZTUK CHUSTEK ZE ZŁOTĄ NITKĄ razem z wysyłką $95.00

Po bliższe informacje oraz adresy naszych oddziałów w Chicago telefonujcie lub wstąpcie do naszej Centrali w godzinach: poniedziałki i czwartki 10—8 wiecz., wtorki i piątki 10—6 wiecz. soboty 10—4 pp, niedziele 10—2 pp. W środy zamknięte.

"Decyzja Kobiety" w Czołówce Najlepszych Filmów Świata w Milford

Maja Komorowska w roli Marty w filmie Krzysztofa Zanussiego "Decyzja Kobiety".

Amerykańskich krytyków i widownią zdobył film Krzysztofa Zanussiego "Decyzja Kobiety". Jego bohaterka 'Marta' chce opuścić męża — tak jej się zdaje. Marta jest zakochana w kierowcy ciężarówki Uniwersytetu Warszawskiego— tak jej się zdaje. Marta chce zdobyć doświadczenia miłosne — tak jej się zdaje. Z tak mocnym przekonaniem Zanussi pokazuje zamiary Marty, że schodzi ona z ekranu i wchodzi w nasze dusze i wyobraźnię. Po raz pierwszy na rynku światowym film Polski zdobył tak zaszczytne wyróżnienie — "Decyzja Kobiety" znalazła się w czołówce najlepszych filmów świata!

Kino Milford ogłasza drugi wielki tydzień filmu "Decyzja Kobiety" dziś od 6:30 wieczorem, natomiast w sobotę i w niedzielę od 2-ej po południu po 3 kompletne seanse. Program uzupełnia film "Mocne Uderzenie" o romantycznych przygodach w Starej Warszawie. Cały program jest w kolorach i oba filmy mają napisy angielskie, należy więc zaprosić przyjaciół innych narodowości.

"Złota Młodzież" w Paryżu

Wśród pewnej kategorii "złotej młodzieży" paryskiej szaleje obecnie moda zwana "punk". Jest to osobliwa moda polegająca na świadomym poniżaniu siebie.

Im bardziej się jest brudnym i ordynarmym, fizycznie i moralnie, tym bardziej jest się w stylu "punk."

Dla tego rodzaju światka bardzo modne jest paradowanie w strojach hitlerowskich lub co najmniej ze swastyką wymalowaną na koszuli, ubieranie się w łachmany spięte wielkimi agrafkami dla pieluszek, uzupełnianie ubioru w "seks-szopach", by nadać im wygląd jak najbardziej pornograficzny, odsłanianie nóg aż do podwiązek włącznie, sprośne pozy podczas tańców, smród, używanie narkotyków itd...

Młodzież wyznająca modę "punk" maluje sobie twarze, by nadać im jak najbardziej odrażający wygląd, wyje, piszczy, drwi z wszelkich zasad. Jest ona "anty" wszystko... włącznie ze sobą samą. Z dumą stwierdza ona, że jej główną cechą jest miernota, że jest ona całkowitym zerem.

Pod tym jednym względem trudno się zresztą z nią nie zgodzić. Jest ona istotnie zerem... i chce nim pozostać.

Wspólny Kontrakt

Przedsiębiorstwo Handlu Zagranicznego "Polimex–Cekop" podpisało w Iranie wspólnie z zachodnioniemiecką firmą Zimmer AG z Frankfurtu n. Menem kontrakt na dostawę urządzeń i budowę "pod klucz" fabryki przędzy nylonowej. Zostanie ona zbudowana w 12 miesięcy. Fabryka ta będzie produkowała 46 ton przędzy nylonowej na dobę.

Generalnym wykonawcą robót ze strony polskiej będzie przedsiębiorstwo "Instalexport."

Żywność Dla Zagranicy

Program żywnościowej pomocy dla krajów zagranicznych otrzymał na ten rok budżetowy sumę $800 milionów. Ale z racji inflacji i zwyżki cen artykułów żywnościowych można będzie za tę sumę kupić o osiem procent żywności mniej, jak wyliczył Departament Rolnictwa.

Z danych cyfrowych wynika, że początkowo projektowano kupić na pomoc dla zagranicy 5,634 miliony ton artykułów rolnych, a tymczasem w praktyce okaże się, że można będzie kupić jedynie 5,184 miliony ton.

Zgodnie z założeniami zagranicznego programu pomocy żywnościowej różne państwa kupują artykuły rolnicze na podstawie nisko oprocentowanego i długoterminowego kredytu. Na liście krajów, które otrzymają w tej formie amerykańską pomoc, znajdują się następujące: Guyana, Boliwia, Somalia, Sri Lanka, Jamaica, Peru, Tunis, Zaire, Liban.

Największe ilości żywności otrzymają Egipt i Indonezja.

Niewidomy Obronił Pracę Doktorską

W Warszawie obronił pracę doktorską mgr inż. Wojciech Zawistowski, niewidomy konstruktor, kierownik zespołu niewidomych programistów w Centrum Obliczeniowym Polskiej Akademii Nauk. Podjęcie przezeń studiów politechnicznych w specjalności elektroniki nie miało precedensu w świecie. Tematyka pracy doktorskiej dotyczyła środków technicznych, umożliwiających niewidomym obsługiwanie maszyn cyfrowych. Komisja, w obecności której odbywała się obrona, wystąpiła z wnioskiem o nadanie mgr inż. Wojciechowi Zawistowkiemu stopnia doktora nauk technicznych i wyróżnienie jego pracy.

5¼% NO MINIMUMS Add to or withdraw from any account any time Interest compounded quarterly paid quarterly

6½% ON $1,000 ONE YEAR MATURITY Interest compounded quarterly

6¾% ON $1,000 30 MONTH SAVINGS CERTIFICATES

7½% ON $5,000 4 YEAR SAVINGS CERTIFICATES

7¾% on $10,000 6-year Savings Certificates

LOOMIS SAVINGS and Loan Association

DWA BIURA:

6350 West 63rd St. Chicago, Ill. 60638 Tel. 586-6900

1359 West 51st St. Chicago, Ill. 60609 Tel. 927-6701-02

NAJTANIEJ AJŁATWIEJ AJSZYBCIEJ PRAWO JAZDY

Można uzyskać ucząc się w Szkole J. Olszewskiego

Uczymy skutecznie bezpiecznego kierowania autem, nawet osoby bojaźliwe, nerwowe, starsze wiekiem i kierowców wzywanych na egzamin powtórny.

PROWADZIMY KURSY DLA MAŁOLETNICH.

Po ukończeniu Kursu, prawo jazdy mogą także otrzymać: osoby nie mówiące po angielsku, lub nieposiadające stałego pobytu.

POSIADAMY nowe ochładzane auta i cierpliwych z długoletnią praktyką doświadczonych instruktorów.

ZAPISY codziennie od 10-ej do 6-ej wieczorem; w soboty do godz. 1-ej po południu.

889-7181

A PROGRESSIVE DRIVING SCHOOL

5621 W. FULLERTON

"KTO ZE MNĄ JEDZIE TEN NIE ZAWIEDZIE"

JÓZEF OLSZEWSKI

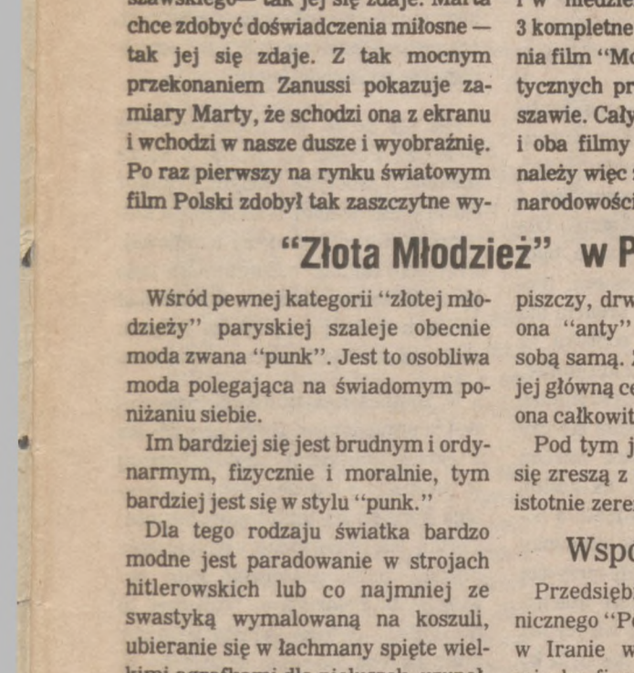

American Table Family RESTAURANT

FAMILY DINING AT FRIENDLY PRICES

Join us for breakfast, lunch & dinner. Cocktail hour in our lounge weekdays 4 to 6:30 p.m. House drinks $1.00. — Free Hors D'oeuvres.

Route 12 & 22 Lake Zurich

Phone: 438-2999

RICHARD W. GILLIS

Attorney at Law

Immigration Counseling and representation in all matters before the Immigration & Naturalization Service. Reasonable fees. Credit Available. No charge for initial consultation.

3166 N. Lincoln Ave. Phone: 477-6811

TANIE SAMOCHODY do 20 Lutego

Przez PEKAO do POLSKI

Termin sprzedaży po dotychczasowych cenach, został przedłużony w

FRIENDLY TRAVEL BUREAU INC.

3946 N. CICERO, 6-CORNERS, CHIC., 60641

TEL. 286-6262, 6263

UWAGA! STYCZNIOWA WYPRZEDAŻ Odzieży Męskiej i Damskiej

CRAGIN-HANSON

MEN'S AND LADIES' WEAR

5317 W. FULLERTON AVE. TELEFON: BE 7-4231

JAN OLENDER

★ CENY ZNIŻONE do 30% Na:

• Ubrania Męskie Wełniane i Polyester • KURTKI ZIMOWE • Spodnie Polyester oraz Wełniane

TAKŻE do 30% Na: • Marynarki Sportowe • Koszule i Męska Galanteria

Zniżka Cen Od 30% Do 50%

NA DAMSKICH SUKNIACH i DAMSKIEJ GARDEROBIE

Poniedziałek, czwartek i piątek od 9 do 8:30 W inne dni od 9 do 6.

Dla wygody klientów otwate w niedziele od 11 do 3 po poł.

KOŁO PRZYJACIÓŁ HARCERSTWA

Serdecznie zaprasza na swą

Wielką Zabawę Karnawałową

Która Odbędzie się w Sobotę, Dnia 21 Stycznia 1978

w sali balowej

GREEK CULTURAL CENTER

2727 W. WINONA

Orkiestra "Polonez" R. Mytnika

Początek o Godzinie 8:30 Wieczorem

Donacja $6.00 • Własny Bar i Bufet

Po Rezerwacje Proszę Telefonować

725-1795 lub 282-3836

Dochód przeznaczony na cele harcerskie

OTWARTE W NIEDZIELĘ OD 11 do 4

SKORZYSTAJCIE z WIELKIEJ STYCZNIOWEJ WYPRZEDAŻY u Feuer'a

DRASTYCZNA OBNIŻKA CEN WSZYSTKICH FUTER!

FUTRA z bławów już od $295

Wielki wybór KOŻUSZKÓW w najlepszej jakości już od $195

FUTRA z perskich baranków z przybraniem z norek już od $945

PŁASZCZE spacerowe z NOREK już od $995

Największy w Chicago skład Ekskluzywnych Futer.

Feuer Furs

7 WEST MADISON STREET, narożnik State i Madison

MÓWIMY PO POLSKU

Zajmujemy całe 3-cie piętro — Tel. 236-8957

Codziennie od 9:00 do 5:30 — pon. i czwartek 9:00 do 7:00 oraz w niedzielę od 11 do 4

Płacimy wysokie ceny za stare futra przy zamianie na nowe. Na Spłaty. Łatwy Budżet. "Lay-Away". Przyjmujemy karty kredytowe "VISA". Każde futro zaopatrzone w etykietkę wskazującą pochodzenie importu.

DOSIEGO ROKU 1978!!!

SKŁADAMY POLONII CHICAGOSKIEJ ORGANIZACJOM POLONIJNYM POLSKIEMU DUCHOWIEŃSTWU i WSZYSTKIM LUDZIOM DOBREJ WOLI

Z ŻYCZENIAMI OBY TEN NOWY ROK ZJEDNOCZYŁ NAS SŁOWEM — MYŚLĄ i UCZYNKIEM!!!

"KOCHAJMY SIĘ — TRZYMAJMY SIĘ — NIE DAJMY SIĘ"

ŻYCZĄ PAŃSTWU

ADAM GRZEGORZEWSKI i JERZY KUKLIŃSKI

WŁAŚCICIELE POLSKIEGO BIURA PODRÓŻY

BEST-WAY TRAVEL, INC.

3455 N. PULASKI ROAD

Dwa Bloki Na Północ Za Kinem Milford

Telefon: 267-5200

UPOWAŻNIONY DEALER PEKAO NR. 142

Dziennik Związkowy POLISH DAILY ZGODA

Second-Class Postage Paid at Chicago, Illinois
Published Daily except Saturdays and Sundays at
ALLIANCE PRINTERS AND PUBLISHERS, INC.
1201 Milwaukee Avenue, Chicago, Illinois 60622

JAN F. KRAWIEC, Redaktor Naczelny zarządca EDWARD C. RÓŻAŃSKI
Telefon do Redakcji przed 7:30 rano BRunswick 8-8707
Telefon wszystkich Biur BRunswick 8-8700. Rękopisów i fotografii Redakcja nie zwraca.

WARUNKI PRENUMERATY

WYSYŁAMY PRZEZ POCZTĘ W STANACH ZJEDN. i W KANADZIE

Codzienne i Weekendowe		Tylko Weekendowe Wydanie	
Rocznie (1 yr.)	$31.50	Rocznie (1 yr.)	$10.25
Półrocz. (6 mos.)	18.00	Półrocz. (6 mos.)	6.75
Kwartal. (3 mos.)	10.50	Kwartal. (3 mos.)	4.00
Miesięcz. (1 mo.)	5.00		

W kioskach (News-Stands) — pojedyńczy Numer Codziennie (Single Daily Copy) 25c

DO INNYCH KRAJÓW:

Codzienne i Weekendowe		Tylko Weekendowe Wydanie	
Rocznie (1 yr.)	$41.00	Rocznie (1 yr.)	$13.00
Półrocz. (6 mos.)	25.00	Półrocz. (6 mos.)	9.50
Kwartal (3 mos.)	15.00	Kwartal. (3 mos.)	6.00

W kioskach (News-Stands) — pojedyńczy Numer Weekendowy (Single Week-End) 30c

Pomoc Dla Polski

Prez. Jimmy Carter przywiózł Polsce noworoczny upominek, podając w czasie swojej wizyty w Warszawie do wiadomości, że poza przyznanym już kredytem na zakup amerykańskiego zboża w sumie $300 milionów Polska otrzyma dodatkowo korzystny kredyt w sumie $200 milionów. Jest więc oczywiste, że wizyta Cartera leżała w interesie Polski, a tym samym podkreślanie przez polską stronę, że wizyta ta nastąpiła z amerykańskiej inicjatywy, trzeba uznać za przejaw asekuranctwa w stosunku do Sowietów. Zresztą Moskwa potraktowała pobyt Cartera w Warszawie w sposób, który wskazywał, że nie była zachwycona, a w rządowych kołach polskich wyrażano obawy co do reakcji Sowietów.

"Stosunki zmieniają się między Północą i Południem, między Wschodem i Zachodem, ale związki między Stanami i Polską są dawne i silne" — powiedział prez. Carter w czasie powitania go na lotnisku i właśnie tego rodzaju ujęcie zostało potwierdzone nowym gestem w zakresie pomocy gospodarczej dla Polski.

Pomoc ta jest Polsce potrzebna, bo jej sytuacja gospodarcza nie jest wesoła. Składają się na to najrozmaitsze przyczyny obiektywne, ale też winę za ten stan rzeczy ponosi system rządzenia. Rozwijające się od kilku lat pomyślnie stosunki gospodarcze amerykańsko-polskie mają więc szczególne znaczenie przede wszystkim dla polskiego partnera, gdyż z jednej strony udostępniają mu technologiczne zdobycze, a z drugiej otwierają w coraz szerszym zakresie amerykański rynek dla produktów polskich.

Edward Gierek wysunął w czasie rozmów z amerykańskim Prezydentem postulat, aby nastąpiło zwiększenie amerykańskiego importu z Polski oraz aby objęte nim zostały i artykuły przemysłowe (polski wywóz do Stanów opiera się głównie na szynce, wódce i . . . rowerach). W związku z tym trzeba zauważyć, że w tej sprawie zależy bardzo wiele od strony polskiej. Musi ona bowiem dostosować jakość artykułów polskiej produkcji do potrzeb i wymogów amerykańskiego rynku. Nie można liczyć na sprzedaż w Stanach towarów byle jakiej jakości.

Stąd też uwzględnienie słusznego, z punktu widzenia polskich interesów, postulatu Gierka wiąże się ściśle z możliwościami polskich wytwórców w zakresie produkowania na wywóz do Stanów takich towarów, które pod względem jakości byłyby akceptowane przez amerykańskich odbiorców. Przecież konkurencja na amerykańskim rynku jest silna i na pewno nie można liczyć na przyjmowanie osławionych "bubli", których fabrykacja znowu wiąże się z układem produkcyjnym, jaki jest niestety pod kontrolą tępych biurokratów i doktrynerów.

Z dziedziny polityki odnotować trzeba stwierdzenie prez. Cartera, że w rozmowach warszawskich omawiane były zagadnienia NATO i krajów Paktu Warszawskiego, sprawy SALT, jak i zmniejszenia sił zbrojnych w Europie oraz perspektywy pokoju na przyszłość. Według oświadczenia Cartera, nie odkrył on "żadnych znamiennych różnic" w stanowiskach Stanów i Polski. Podkreślił, też że dla przykładu w sprawie zmniejszenia wojsk obu bloków w Europie Polska "wysunęła się" przed inne państwa sowieckiego bloku. Potwierdza to znany i z innych źródeł pogląd, że Warszawa nie przyjmuje obojętnie obecności sowieckich dywizji w Europie Wschodniej.

W czasie przyjęcia w Wilanowie szef polskiej partii rządzącej powiedział, że Polska "nie szczędzi zabiegów, by wzmacniać proces odprężenia oraz uczynić je nieodwracalnym, gdyż odprężenie jest jedyną alternatywą". Sowiety mogłyby przyczynić się wiele do odprężenia, gdyby częściowo wycofały swoje dywizje z krajów bloku wschodniego. I na pewno pod adresem Sowietów Carter skierował zapewnienia, że Stany nie podejmą wojny, chyba "przez błąd", przez brak rozeznania intencji potencjalnych przeciwników, a również wyraził pogląd, że Sowiety mogłyby zacząć wojnę "tylko z racji oczywistej prowokacji czy też nieporozumienia".

Na zakończenie tych uwag trzeba odnotować, że uczucia narodu polskiego na pewno zostały poruszone, gdy amerykański Prezydent składał hołd przy grobie Nieznanego Żołnierza, gdy odwiedził pomnik Nike, świadczący o bohaterstwie narodu polskiego w czasie wojny światowej czy też pomnik Obrońców Getta, przy którym Prezydent powiedział, że przypomniał mu wyniszczenie przez nazistów większości polskich i europejskich Żydów.

I na pewno ważnym gestem była wizyta małżonki Prezydenta, pani Rosalynn Carter, w towarzystwie prezydenckiego doradcy dla spraw bezpieczeństwa, Zbigniewa Brzezińskiego, u Prymasa Polski, Kardynała Stefana Wyszyńskiego.

William Miller

Prez. Carter mianował przewodniczącego Rady "Textron Inc.", Williama Millera, przewodniczącym "Federal Reserve Board". Zajmie on miejsce Arthura Burnsa, którego druga kadencja jako przewodniczącego FRB kończy się w tym miesiącu. Może on pozostać przez 2 lata członkiem 7 osobowej Rady "Federal Reserve".

Eskperci polityczni uważają stanowisko przewodniczącego FRB za drugie po prezydencie najważniejsze stanowisko w państwie. Miller, jak Carter, jest "aktywistą". Wierzy że rząd powinien interweniować i rozwiązywać szybko zagadnienia ekonomiczne i społeczne. Jak Burns cieszy się zaufaniem kół przemysłowych i finansowych, ale należy się spodziewać, że w przeciwieństwie do Burnsa, będzie odnosił się z większą życzliwością do programów ekonomicznych rządu.

Burns był otwartym krytykiem niektórych pociągnięć prez. Cartera i przeciwstawiał się im skutecznie. Burns sprzeciwił się zwrotowi $50 każdemu podatnikowi, twierdząc, że zadłużony skarb państwa, który musi ciągle pożyczać na pokrywanie deficytów budżetowych nie stać na wydanie kilku miliardów dolarów, by spełnić przyrzeczenie przedwyborcze kandydata na prezydenta.

Ostatnio Burns ostro skrytykował rząd za dopuszczenie do poważnego spadku wartości dolara za granicą. Burns uważał za swoje główne zadanie hamowanie inflacji. Osiągał to przez regulowanie dopływu pieniędzy na rynek i wysokości stopy procentowej. Ale zmniejszenie gotówki w bankach i wysoka stopa procentowa hamują rozwój ekonomiczny.

Miller, jak Carter, jest bardziej zainteresowany wzrostem produkcji i zatrudnienia i wierzy, że przez stosowanie odpowiedniej polityki monetarnej można zmniejszyć bezrobocie do 5 procent. Stwarza to jednak niebezpieczeństwa. Jak hamowanie dopływu pieniądza na rynek i wysoka stopa procentowa prowadzą do zastoju, tak nadmiar pieniądza na rynku i niska stopa procentowa podsycają inflację, która stwarza chaos i zniechęca do inwestycji, co również powoduje zastój.

Prez. Carter i jego doradcy ekonomiczni obawiali się, że powolne hamowanie dopływu pieniądza i podnoszenie stopy procentowej przez FRB pod przewodnictem Burnsa opóźnia wyjście z recesji i jest główną przyczyną utrzymywania się bezrobocia na wysokim poziomie (6.9 proc.). Burns zdaje sobie z tego sprawę, ale uważa, że dopływ pieniądza do banków powinna regulować niezależna Rada "Federal Reserve" a nie rząd, czuły na reakcję wyborców. W dodatku w okresie inflacji i wielkiego deficytu budżetowego nie należy zbytnio "oliwić" gospodarki, by nie wywołać "galopującej" inflacji.

Prez. Carter i jego doradcy wierzą, że Miller, przynajmniej przez pewien czas będzie współpracował z szefami agencji regulujących gospodarkę kraju, a mianowicie sekr. skarbu M. Blumenthal'em, przewodniczącym Rady Ekonomistów Białego Domu, C. Schultzem i nowym dyrektorem Biura Budżetowego, J. McIntyre. Sfery przemysłowe naciskały na prez. Cartera by mianował Burnsa na trzecią kadencję, Blumenthal i Schultze popierali kandydaturę Millera.

Mimo różnicy poglądów, Burns oświadczył, że prez. Carter powołując Millera na przewodniczącego FRB dokonał właściwego wyboru. W kołach rządowych i przemysłowych panuje przekonanie, że Miller w początkowym okresie będzie polegał na opinii większości członków FRB, mających długie doświadczenie. Zacznie on wywierać swoje piętno dopiero po roku gdy zmieni się skład Rady, ponieważ dwóch członków osiągnie wiek emerytalny w tym roku.

Sprostowanie

W artykule pt. "O prawach ludzkich w Warszawie" (str. 4 w wydaniu z 5 stycznia) wkradł się błąd korektorski, zniekształcający bardzo zasadniczo sens zdania, bo opuszczone zostało słowo "nie". Zdanie powinno brzmieć jak następuje:

"Carter zwrócił uwagę, że na konferencję prasowę nie zostali dopuszczeni dziennikarze z prasy NIE podlegającej cenzurze" . . .

INNI PISZĄ:

Umieszczone poniżej opinie nie zawsze są zgodne ze stanowiskiem Redakcji.

Dysydenci Na Zachodzie

L'EXPRESS (Paryż) — Nie jest, moralnie, rzeczą łatwą być dysydentem sowieckim na Zachodzie. Lewica, oddając im wszelkie honory podejrzewa ich zarazem, że zostali "wykupieni" przez reakcję. Prawica, biorąc ich za świadków okropności systemów totalitarnych boi się, aby nie zatruli dobrych stosunków krajów zachodnich ze Związkiem Sowieckim. Partie lewicowe, inaczej mówiąc, uważają, że dysydenci są żenujący w ich wewnętrznych rozgrywkach politycznych. A partie konserwatywne, jak i poszczególne rządy uważają ich także za żenujących w polityce zagranicznej.

Takie wrażenie odniosłem po długiej rozmowie z Władymirem Bukowskim. Z jednej strony, Bukowski odrzuca wszelki kompromis i zerwał wszelkie więzi z reżymem, który zwalcza i który opuścił, z drugiej strony spotyka się z pewnym niezrozumieniem w krajach, w których znalazł schronienie.

Dwa podstawowe błędy, które starają się ujawnić dysydenci są: "realizm" w polityce zagranicznej, w imieniu którego winniśmy zapomnieć o walce o prawa człowieka oraz niezrozumienie różnic między reżymem socjalistycznym i wiernością dla idei lewicowych. Mimo kolejnych prób demistyfikacji te dwa podstawowe błędy wydają się nie do naprawienia.

W czasie niedawnej dyskusji, zorganizowanej przez miesięcznik "Kontynent" (wydawany na Zachodzie przez uciekinierów sowieckich), pomiędzy pisarzami francuskimi i dysydentami sowieckimi Andrzej Glucksmann zwracał uwagę, że liczni intelektualiści socjalistyczni zgadzają się całkowicie, że ZSRR nie jest rajem dla intelektualistów uważają jednak, że stworzył on korzystne warunki dla klasy robotniczej.

Tymczasem sowieccy robotnicy mają mniej praw niż mieli je robotnicy kapitalistyczni 50 lat temu!

Długa identyfikacja pomiędzy systemami totalitarnymi na Wschodzie i ideami lewicowymi na Zachodzie ciąży jeszcze na nas. Ona to usypia sposób myślenia lewicy. I póki ta ostatnia nie zrozumie, że walka o wolność i prawa człowieka są pierwszeństwem absolutnym i całkowitym przed wszelką analizą ekonomiczną, przed krytyką stosunków klas, przed wszelką teorią o własności, dopóty lewica nic nie zrozumie i nie będzie w ogóle mowy o lewicy.

Bez wątpienia było rzeczą konieczną, aby dysydenci poruszyli istotę problemu, okrucieństwo i bezwzględność represji totalitarnej, aby udowodnić, że jakakolwiek ideologia, jak bardzo chciałaby się uważać za sprawiedliwą prowadzi tylko do niewolnictwa.

Takie wypowiedzi mogą wydawać się na Zachodzie za mało "subtelne", będące tylko wyrazem ideowego zaślepienia.

W pisanej obecnie książce Bukowski stara się wyjaśnić, dlaczego sowieccy uciekinierzy polityczni czują się zawiedzeni. Powodem jest prosty paradoks, że Zachód nie potrafi korzystać z wolności, aby naprawdę zrozumieć świat, w którym żyjemy. Kontakt z Zachodem był dla nich często paraliżujący. Spotkali się z niewolnikami schematów, żyjącymi w niezrozumieniu rzeczywistości.

A jeśli chodzi o dysydentów sowieckich, spotkaliśmy się z nimi, ale czy oni naprawdę dla nas istnieją. Oni sami odnoszą wrażenie, że są w naszych oczach tylko abstrakcjami.

Jest rzeczą pewną, że dzieli ich i nas ogromne niezrozumienie. Oni myśleli, że siła wolności zachodniej wyzwoli Wschód. My myślimy, że nacisk totalitarystyczny jest za silny — ideologicznie i militarnie — i tym samym zmuszeni jesteśmy do szukania kompromisów.

W przeciwieństwie do tego, co myśli większość ludzi, polityka nie jest sztuką subtelną. Delikatni dyplomaci w niej przegrywają, a ci tylko, którzy potrafią mówić prosto i odważnie prawdę wygrywają. Dopóki ciężka hipoteka totalitarystyczna nie zostanie całkowicie zlikwidowana, dopóty najmniejszy postęp w świecie będzie niemożliwy.

Jean Francois Revel

Listy Do Redakcji

Anonimowych listów nie umieszczamy. Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania listów. Listy przeznaczone do umieszczenia należy pisać na maszynie z podwójnym odstępem i na jednej stronie kartki.

Uwagi o Pobycie Prez. Cartera w Polsce

Nie przebrzmiały jeszcze echa wizyty prezydenta Cartera w Warszawie. Komentatorzy prasowi i telewizyjni omawiali szereko jej przebieg i wyniki. Na łamach prasy amerykańskiej i europejskiej była tematem Nr. 1.

Ze szczególną uwagą podróż ta była śledzona przez Polaków zarówno w kraju jak i poza jego granicami. Każda wypowiedź prezydenta, każdy jego gest jest i będzie jeszcze długo przedmiotem analizy i dyskusji w środowiskach polonijnych.

Nie ulega wątpliwości, że samą ideą tej podróży było zadokumentowanie przyjaźni Ameryki do Polski i zainteresowanie losem naszego narodu. Dla zdecydowanej większości Polaków w kraju była ona wyrazem nadziei i wiary w Amerykę, w jej ideały wolności i sprawiedliwości. Wizyta ta dała także okazję narodowi polskiemu do wyrażenia prawdziwych uczuć wobec Stanów Zjednoczonych i ich prezydenta.

O serdecznym przyjęciu prezydenta przez Polaków prasa amerykańska szeroko informowała swych czytelników. Widział to sam prezydent i towarzyszący mu dziennikarze. Dla nas tu na obczyźnie wizyta ta była swego rodzaju potwierdzeniem, niestety smutnej prawdy, że uczucia nie idą zawsze w parze z polityką, a prawda nie zawsze może triumfować.

Analiza wypowiedzi prezydenta zmusza nas do zastanowienia się czy wizyta jego była aż tak bardzo konieczna w obecnych układach politycznych. Słowa prezydenta o bohaterstwie Polaków i jego szacunku dla naszego narodu zostały przyjęte z uznaniem i dodały nam otuchy.

Jednakże ocena zarówno wizyty jak i wypowiedzi prezydenta nie była by obiektywna, gdybyśmy pominęli fakty, które rzucają na nią cień. I tak wypowiedzi prezydenta i to w przedmiocie tak istotnym jak prawa człowieka, zasady wolności prasy czy wolności wyznania w Polsce muszą budzić swego rodzaju protest. Szczególnie w ustach prezydenta Cartera zagadnienia praw człowieka i wolności mają odpowiedni wydźwięk. Jest on znanym szermierzem tej wolności i dał początek dyskusji na ten temat. Gdy patrzymy jednak na wypowiedzi prezdenta w Polsce musimy zadać sobie pytanie czy są one punktem zwrotnym w jego polityce i czy są odejściem od aktywnej obrony tej wolności. Trudno narazie wydać sąd o tym.

Nie nazywając prawdy po imieniu prezydent Carter popadł w sprzeczność nie tylko z oczywistymi faktami, ale i z własnymi wypowiedziami. Kiedy na pytanie jednego z dziennikarzy amerykańskich ustosunkowywał się do spraw wolności prasy w Polsce — użył sformułowania że jest ona widoczna na przykładzie jego konferencji prasowej. Ale z drugiej strony na samym wstępie powiedział, że kilku dziennikarzy nie dopuszczono na salę, i że odpowiedzi na ich pytania prześle na piśmie.

Jest więc faktem oczywistym, że na konferencję tę dobrano odpowiedni zespół redaktorów reżymowych. Widzieliśmy to zresztą i słyszeli na ekranach telewizyjnych, poczynając od pana Wojny. Dla niego sprawą zasadniczą były stosunki ze Związkiem Sowieckim i wypowiedź Breżniewa dla moskiewskiej "Prawdy". Treść takiego pytania skierował do prezydenta wykazując przy tym bez osłonek kogo on reprezentuje i czy przemawia w imieniu dziennikarzy polskich czy w imieniu swych kolegów sowieckich. Nie potrzeba do tego nic więcej dodać, bo fakty mówią za siebie.

Społeczeństwo polskie nie miało możliwości śledzenia na bieżąco przebiegu konferecji prasowej Cartera. Telewizja Polska nadała ją z opóźnieniem z odpowiednim tłumaczeniem i ze stosownym komentarzem jaki się podaje w Polsce. Fakt ten także podkreśla tę rzekomą wolność prasy w Polsce.

W świetle tych faktów można by uznać wypowiedź prezydenta za sarkastyczno-ironiczną, gdybyśmy przyjęli że prezydent wykazał poczucie humoru. Niestety nic na to nie wskazuje bo dalsze wywody prezydenta o amerykańskiej koncepcji praw człowieka i ich przestrzeganiu w Polsce w zakresie większym niż w innych krajach europejskich, wprowadzają prawie że w osłupienie. Nie wiemy jakie kraje miał prezydent na myśli, ale Albania czy Związek Sowiecki nie są przecież reprezentatywne dla Europy. Towarzyszący prezydentowi dziennikarze jak i doradcy widzieli przecież szarżującą policję na grupkę opozycjonistów wołających "Carter save us". Więc musimy się zapytać o jakiej wolności tu mowa, chyba tylko o tej do życia w komuniźmie.

Oceniając swą pierwszą rozmowę z Gierkiem prezydent określił ją jako bardzo owocną i wyczerpującą. "New York Times" podkreślił w związku z tym, że trwała ona tylko pół godziny i to na marginesie spotkania w Sejmie. Jakie więc zagadnienia można było wyczerpać i omówić?

Dla prezydenta Cartera miernikiem wolności religijnej w Polsce był fakt, że 90% Polaków wierzy w Chrystusa. Prezydent chyba zapomniał, że osoby wierzące są dyskryminowane w życiu politycznym tego katolickiego narodu. Nie ma przecież nikogo spośród członków rządu czy członków naczelnych organęw państwowych kto by uczestniczył w życiu religijnym.

Nie tak łatwo jest także uwierzyć w to, że Polska utrzymuje otwarte stosunki z Ameryką i innymi krajami Europy Zachodniej w dziedzinie kulturalnej, turystycznej czy handlowej. Przyjęcie takiego rozumowania było by świadomym fałszem, bo nie jest żadną nowością że polityka reżymu w Warszawie jest wierną kopią kon-

W kontekście konferencji prasowej warto przypomnieć słowa prezydenta z okresu kampanii przedwyborczej w polemice z ówczesnym prezydentem Fordem na temat suwerenności Polski. Na niefortunne oświadczenie Forda, Carter powiedział, żeby powtórzył to Polakom — "tell that to the Poles". Wielka szkoda że teraz prezydentowi zabrakło odwagi by to powtórzyć.

Prezydent Carter uchylił się od odpowiedzi na pytanie czy Polska jest pod dominacją sowiecką. Nie wiadomo co na to wpłynęło, ale można przypuszczać, że albo ta państwowa cenzura w Polsce tak podziałała psychologicznie na prezydenta, że nie mógł dać jasnej odpowiedzi, albo też onieśmieliła go ta swoboda wypowiadania się w Polsce i nazywanie prawdy po imieniu.

Janusz Szczepkowski

Kryzys Energetyczny w Rosji Sowieckiej

Sowieckie środki masowej informacji nie mówią ani nie piszą o kryzysie, ale z informacji jakie podają nie ulega wątpliwości, że Rosja Sowiecka przeżywa silny kryzys energetyczny.

Władze wprowadzają politykę "zaciskania pasa". Przydziały paliwa dla przymysłu zostały zmniejszone o 7 procent. Rząd i partia zachęcają dyrektorów fabryk do zastępowania ropy naftowej węglem. W wielu miastach prowincjonalnych zmniejszono oświetlenie uliczne przez wykręcenie co drugiej żarówki. Wyznaczono premie za nie zużycie przydzielonego paliwa a kary za zużycie w krótszym czasie niż przewidziany. Nawet w Moskwie w mieszkaniach jest zimniej niż w latach poprzednich.

Walka z Głodem w Świecie

W Kongresie odbyło się międzynarodowe sympozjum, poświęcone zagadnieniu walki z głodem w świecie. Amerykański program opiera się na ustawie, uchwalonej przez Kongres w 1975 r. z inicjatywy sen. Huberta Humphrey w Senacie i kongr. Paul Findley (R) z Illinois.

Wiceprez. Walter Mondale odczytał w czasie narady oświadczenia prez. Jimmy Cartera, który zapowiedział, że administracja rządowa przygotuje "specjalny program działania." Chodzić tu będzie głównie o to, aby finansowe i organizacyjne możliwości Stanów Zjednoczonych (wiedza i technika produkcji rolnej) udostępnić krajom odczuwającym braki żywnościowe.

Szef Agency for International Development, John Gilligan, podał do wiadomości, że w obecnym roku budżetowym administracja rządowa wyda $145 milionów na programy walki z głodem w świecie, zaś w następnym roku budżetowym wyda =400 milionów. Gilligan stwierdził też, że w dalszych latach trzeba będzie wydawać jeszcze więcej.

Prasa Amerykańska Na Temat Filmu "Decyzja Kobiety"

W dwóch popularnych dziennikach chicagoskich, w "Sun-Times" i w "Chicago Daily News" ukazały się obszerne, opatrzone zdjęciami, recenzje wyświetlanego w kinie Milford filmu Krzysztofa Zanussiego "Decyzja Kobiety," znanego w Polsce pod tytułem "Bilans Kwartalny." Film ten sprowadził do Chicago, jak i wszystkie inne polskie filmy, Władysław Wajsman.

Recenzenci wyrażają się o polskim filmie jako o dziele doskonałym. Twierdzą między innymi, że poza Bergmanem, nikt tak dobrze jak Zanussi w tym właśnie filmie, nie oddał tak znakomicie charakteru kobiety. Maja Komorowska grająca tu główną rolę, aktorka znana już chicagoskiej publiczności i tym razem uznana została za aktorkę bardzo dobrą, świetnie odtwarzającą rolę Marty, głównej bohaterki filmu, kobiety biorącej udział w życiu swojego otoczenia, na pozór szczęśliwej ze swojego losu, ale w rzeczywistości uwikłanej w wiele konfliktów, z których najtrudniejsze do rozwiązania są konflikty emocjonalne.

Film nazwany został filmem o dorosłych, który jednak trafia też i do młodszego widza.

Zagrożone Miasta

Francuski oceanolog Jacques Cousteau oświadczył, że takie miasta jak Barcelona, Nicea i Genua za kilka dziesiątków lat będą musiały być opuszczone przez mieszkańców.

Cousteau uważa, że Morze Śródziemne będzie wówczas morzem martwym biologicznie. W jego wodach będą żyły tylko wirusy i bakterie, wywołujące choroby.

Jak stwierdził uczony, w ciągu ostatnich lat życie w tym morzu zmniejszyło się o 50 procent. W wielu rejonach wybrzeża nie ma już ryb i roślin. Ostrzega on, że Morze Śródziemne może być przykładem dla wielkich oceanów, bo wszystko co się tu dzieje, w przyszłości dotknie także wielkich wód.

Rzemiosło w PRL

Reżym wprowadził obniżkę podatków od budynków i lokali zajętych na warsztaty rzemieślnicze. Może stanie się to bodźcem do powiększania przez rzemiosło produkcji rynkowej i rozszerzania rozmiarów usług świadczonych ludności.

W minionych trzech kwartałach przybyło 9,500 zakładów, zatrudnienie wzrosło o 33 tys. osób. Rzemiosła uczy się 52 tys., o 1,500 więcej niż w ub. r., ale w tym samym czasie aż 15,700 warsztatów uległo likwidacji. Przyczyną były: podeszły wiek właścicieli, kłopoty lokalowe, materiałowe i formalno-prawne, np. związane z ograniczeniami współpracy rzemieślników z jednostkami uspołecznionymi i ponad wszystko złośliwe domiary podatkowe.

Wizytacja Generała Zakonu OO.Paulinów

Do USA wyjechał o. Grzegorz Kotnis, generał zakonu paulinów. Głównym celem tej podróży jest kanoniczna wizystacja klasztoru o.o. Paulinów i sanktuarium Matki Bożej Częstochowskiej (zwanego Amerykańską Częstochową) w Doylestown w Pennsylwanii. Jest to nie tylko żywy ośrodek kultu maryjnego wśród wiernych Kościoła w USA, ale także wciąż rozwijający się ośrodek życia polonijnego. Przyjeżdżają tu Amerykanie polskiego pochodzenia z całych Stanów Zjednoczonych, a nawet z Kanady. Przeorem klasztoru jest o.Mitchell S. Wilk. Ojcu Generałowi w jego podróży towarzyszy o. Eustachy Rakoczy, sekretarz generalny zakonu paulinów.

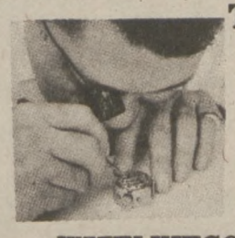

TEN KUPON JEST WART
$2.00
PRZY REPERACJI ZEGARKA ALBO BRANSOLETKI
NA SUMĘ $10.00 lub więcej
WSZELKIEGO RODZAJU FACHOWE REPERACJE ZEGARKÓW i BIŻUTERII
WSZYSTKIE PRACE GWARANTOWANE
OMEGA—SPRZEDAŻ—NAPRAWY—2 LATA GWARANCJI na NOWE.
LUSTIG CLOTHING & JEWELERS, INC.
1256 MILWAUKEE AVE. — BE 5-1041

Po Świętach – Duża Zniżka Cen

SEE ALL THE GLAMOUR OF THE FASHION WORLD
In Formals, Pant-Suits Dresses And Coats...
Selected For Discriminating Women
We feature half sizes.
We Speak Polish
Verlenes Fashions
"MILADY'S"

UWAGA PANIE —
Które chcą być tak pięknie i elegancko ubrane jak Paryżanki, żeby wszystkim imponować najnowszymi fasonami!
Zapraszamy Was serdecznie do Verlene's Fashions.
Przyjdźcie i rozglądnijcie się po naszym sklepie, a przekonacie się same, że mamy największy wybór w całym mieście.
Prosimy wyciąć to ogłoszenie i przynieść je, aby otrzymać oprócz zniżki po świątecznej również specjalny prezent na pamiątkę zapoznania się.

5714 WEST BELMONT AVE. — Tel. 286-4464
Sklep otwarty codziennie od 9:30 do 5:30 po południu, a w poniedziałki i czwartki od 12 do 9 wieczorem.

APTEKA GLASZERA
957 N. ASHLAND AVE.
Róg Augusta Blvd.
Tel. AR 6-8429

UWAGA
Obecnie Apteka Nasza otwarta codziennie od 11-ej przed południem do 7 wiecz. z wyjątkiem soboty od 10-ej rano do 6-ej wieczorem; w niedziele i święta zamknięta cały dzień.
SPECJALIZUJEMY W Wysyłce Lekarstw do Polski, w Sprzedaży Innych Produktów dla Waszego Zdrowia. Jeżeli Wy cierpicie lub Wasi przyjaciele na którekolwiek z poniższych dolegliwości, przyjdźcie do naszej bardzo popularnej polskiej Apteki po najlepszą poradę i obsługę

ARTRETYZM-REUMATYZM
Nowa kombinacja MAŚĆ i TABLETKI, zwane 'AMERPOL' dają szybką ulgę w bólach przy zaczerwienionych, nabrzmiałych i sztywnych muskułach lub stawach Maść $1.50, Tabletki $6.50 razem tylko $6.95. "Amerpol" pomógł tysiącom cierpiącym na Artretyzm i Reumatyzm.

SŁABA CYRKULACJA KRWI
Zimne Ręce i Nogi
Nowe odkrycie U-PAL tabletki przyniosą uczucie ciepła do Waszego ciała i poprawią cyrkulację krwi. U-PAL zawierają 2 nowe witaminy i są absolutnie bezpieczne Jeżeli cierpicie od zimna na skutek starszego wieku lub słabej cyrkulacji, zażyjcie tabletki U-PAL dzisiaj. Tylko $4.00.

KASZEL-ASTMA. HAY FEVER
DEMEX-syrup na kaszel uporczywy przynosi ulgę w godzinach, usuwa flegmę i duszność w piersiach. Tylko $3.00 za 4 uncje. DECHA-tabletki, nowy środek na astmę i 'Hay Fever' przynosi ulgę na ciężkie oddychanie i kichanie w minutach 24 tabletki tylko $3.00

SZTYWNE STAWY
OBOLAŁE MUSKUŁY
Amerpol Maść da natychmiastową ulgę przy bólach muskułów i stawów rąk, ramion, nóg, kolan, stóp i pleców Wcierajcie maść Amerpol w obolałe części rano i wieczorem. Tylko $1.50 tubka. Słoik $2.50. Większy słoik $7.50.

HEMOROIDY—PILES
Nowe czopki STAPHCO dają ulgę na swędzenie i nabrzmiałe hemoroidy Pomagają w zatrzymaniu krwawienia w ciągu paru dni. tylko $3.50 małe pud.;$5.00 duże pud. Poradzimy Wam również co do diety.

NAGNIOTKI, ODCISKI
BRODAWKI
Szybką ulgę daje KORN-KIT maść i poduszeczki. Najbardziej stwardniałe nagniotki i odciski usuwa w paru dniach Tylko $2.50 za maść i poduszeczki.

BRAK APETYTU—OSŁABIENIE
Anemia, brak krwi, nerwowość i osłabienie? Spróbujcie tabletki Star - Vitamin, które zawierają niezbędne witaminy, plus wątrobę i żelazo, potrzebne do odzyskania sił lepszego snu i apetytu Witaminy są bardzo ważne dla Waszego zdrowia Miesięczny zapas tylko $6.95.

ŁUPIEŻ
SPECJALNA FORMUŁA — TONIK i SHAMPOO
Działa pomocniczo w uzyskaniu miękkich włosów i usuwa łupież Doskonały preparat we wszystkich wypadkach 8 uncji butelka Tonik $4.00. Shampoo $3.50.

STAR-GLOW KREM DO TWARZY
"Zawiera środki upiększające skórę" Specjalnie jest rekomendowany jako skuteczny sposób leczenia Egzemy - Suchą swędzącą skórę i wagry — Duży słoik $4.00.
Przy zamówieniu Wyślijcie $2.00 extra na koszta przesyłki.

WINTER HOLIDAY Gifts

Here's an excellent opportunity to open your Northwestern savings account or add to an existing one and acquire one of these exciting gifts. You'll find them great values, and they make great gifts for someone else too. Gifts available at all three offices. Save and enjoy!

MORE HOURS
Our Belmont and Milwaukee Ave. offices are now also open Friday evening till 8.

Select the gift of your choice

Item	Deposit $250-$999	Deposit $1,000-$4,999	Deposit $5,000 or more
1. Tumblers	FREE	FREE	Any 2 FREE
2. Rocks glasses	FREE	FREE	Any 2 FREE
3. Screwdriver set, 7-pc.	FREE	FREE	Any 2 FREE
4. Alarm clock	FREE	FREE	Any 2 FREE
5. Mug tree and 6 mugs	$1	FREE	Any 2 FREE
6. Scale	$3	FREE	Any 2 FREE
7. Snow shovel	$3	$1	FREE
8. Calculator	$5	$3	FREE
9. Pendulum alarm clock	$6	$4	FREE
10. Emerson radio	$7	$5	FREE
11. Timex watches	$8	$6	FREE
12. Hair blower/dryer	$8	$6	FREE
13. Hand mixer	$8	$6	FREE
14. Electric can opener	$8	$6	FREE
15. Min. grandfather clock	$9	$7	$2
16. Mantel chime clock	$9	$7	$2
17. Corn popper	$14	$12	$7
18. Electric frying pan	$15	$13	$8
19. Electric coffee maker	$17	$15	$10
20. Polaroid 1-step camera	$28	$25	$20

OFFER GOOD TILL SUPPLIES LAST • SORRY, GIFTS CANNOT BE MAILED

NORTHWESTERN SAVINGS FSLIC

2300 N. Western Ave.
Phone (312) 489-2300
HOURS
Monday 9 am - 5 pm
Tuesday 9 am - 5 pm
Wednesday closed
Thursday 9 am - 8 pm
Friday 9 am - 5 pm
Saturday 9 am - 1 pm

3844 W. Belmont Ave.
Phone (312) 282-3131
HOURS
Monday 9 am - 5 pm
Tuesday 9 am - 5 pm
Wednesday closed
Thursday 9 am - 8 pm
Friday 9 am - 8 pm
Saturday 9 am - 1 pm

6333 Milwaukee Ave.
Phone (312) 774-8400
HOURS
Monday 9 am - 5 pm
Tuesday 9 am - 5 pm
Wednesday closed
Thursday 9 am - 8 pm
Friday 9 am - 8 pm
Saturday 9 am - 1 pm

Jan Nowak

Cenzura Zdemaskowana

Komitet Samoobrony Społecznej KOR nie popełnił przesady określając ogłoszone przez siebie materiały jako najdonioślejsze zdemaskowanie praktyk komunistycznego totalizmu od czasów radiowych rewelacji Swiatły. Uzupełnienia wymagają natomiast przytoczone w oświadczeniu KOR-u najbardziej jaskrawe przykłady.

"Osiągnięcia" cenzury przedstawione w statystycznych tabelach umieszczonych na wstępie kwartalnych biuletynów "Informacja" przypominają sprawozdania z wykonania planu gospodarczego. Tak więc w pierwszych dwóch kwartałach 1974 "dokonano ingerencji" w 5,928 wypadkach. Blisko połowa tych "ingerencji" dotyczyła tematyki społeczno-politycznej. Zaledwie jedna piąta podyktowana została swoiście pojmowaną troską o "ochronę tajemnicy państwowej". Najokrutniej prześladowaną ofiarą cenzury jest "Tygodnik Powszechny". W jednym tylko kwartale nożyczki cenzora okaleczyły lub usunęły w całości 71 artykułów i notatek.

Emigracja

Dokumenty cenzury odsłaniają prawdziwy stosunek reżymu do emigracji różniący się diametralnie od obrazu, jaki propaguje Towarzystwo "Polonia" . **"Nie należy"** — czytamy — **"zezwalać na pozytywne przedstawianie SPK"**. Nie należy **"zwalniać publikacji na temat aktualnej działalności organizacji polonijnych w NRF a szczególnie informacji o darowiznach i składkach Polonii na rzecz Polski oraz o zakresie uprawnień i swobód politycznych tych organizacji w NRF"**. Cenzura troszczy się także i osłania emigracyjnych kolaborantów: **"Przejaskrawiony, przesadny sposób relacji o pracy (sic!) przychylnych nam działaczy polonijnych mógłby dostarczyć wrogim ośrodkom dodatkowych argumentów do prowadzenia nagonki przeciw nim"**. Instrukcję tę zamyka znamienne zdanie: **"zapis niniejszy należy zachować w całkowitej tajemnicy"**. Z "Głosu Pomorza" usunięto notatkę zapowiadającą wzniesienie w Koszalinie pomnika **"symbolizującego więź Macierzy z Polonią"**. Pomnik w wysokości 7 metrów miał być wzniesiony w miejscowymn parku i symbolizować m.in. **"walkę za naszą i waszą wolność"**. Skonfiskowano także zdjęcie projektu pomnika. Ze "Słowa Powszechnego" wyeliminowano notatkę pt. **"Wezwanie do modlitwy za Rodaków żyjących na obczyźnie"**. Chodziło o apel do wiernych ks. Prymasa Wyszyńskiego. Konfiskowano pozytywne komentarze o powrocie na łamy prasy literackiej lub na sceny teatrów Mrożka, Gombrowicza i Miłosza. Nie dopuszczono do druku wspomnień J. Andrzejewskiego o pisarzach na emigracji **"z którymi łączą go więzy osobistych przyjaźni"**.

Emigracyjnych przedsiębiorców entuzjazmujących się handlem z PRL zdziwi zapewne zakaz zamieszczania ich ogłoszeń w prasie krajowej.

W przejrzanych materiałach naliczyłem aż pięć czarnych list pisarzy, artystów i działaczy, których nie wolno ani publikować ani o nich wspominać. Na jednej z nich — na drugim miejscu figuruje prof. Zbigniew Brzeziński z adnotacją: "anulowano 18.12.1976 r.". (Data mianowania polskiego uczonego doradcą Prezydenta USA.). Na innej liście obok własnego nazwiska znalazłem jedenastu redaktorów i luźnych współpracowników zewnętrznych RWE. Wszechwiedząca rzekomo Bezpieka zaliczyła do nich m.in. śp. Ryszarda Kiersnowskiego, który jako stały redaktor BBC nigdy do RWE nie pisywał. Trudno pojąć dlaczego wymienionio jednych, często — jak na przykład śp. Aleksander Bregman — dawno nieżyjących a pominięto innych. Pozostałe nazwiska na tej lisście to przeważnie współpracownicy paryskiej "Kultury", "Wiadomości" i polskiej sekcji BBC. W stosunku do ludzi objętych tą listą przyjęta została zasada "bezwarunkowego eliminowania ich nazwisk oraz wzmianek o ich twórczości poza krytycznymi". Można ich wymieniać tylko "w pracach naukowych, nisko-nakładowych przeznaczonych dla wąskiego kręgu odbiorców". Na tej zasadzie usunięto na przykład notatkę o wystawie obrazów Józefa Czapskiego w Galerii Lambert w Paryżu.

Kościół

Materiały cenzorskie są czarną księgą walki z Kościołem. Wystarczy kilka spośród kilkuset przykładów. Partia nie mogła wystawić sobie bardziej wymownego świadectwa umysłowego ubóstwa aniżeli nakaz **"eliminowania z publikacji wyznaniowych wszelkiej krytyki marksizmu"**. Żałosny to marksizm, który czuje się zbyt słaby, by stanąć do polemicznego pojedynku z myślą katolicką i uciekać się musi do kneblowania ust przeciwnikowi. **"Akcenty polemiczne w stosunku do marksistowskiej koncepcji religii, komunizmu, jednostki i zbiorowości"** mogą ukazywać się **"tylko w książkach specjalistycznych o tematyce filozoficzno-teologicznej. Należy także eliminować wszelkie materiały krytyczne na temat stosunków wyznaniowych w krajach socjalistycznych"**. Nie wolno dopuścić do ukazania się jakiejkolwiek wzmianki **"o istnieniu — aktualnie w Polsce — obrządku grecko-katolickiego, jego podporządkowaniu ks. Wyszyńskiemu oraz jakiejkolwiek działalności unitów w naszym kraju"**. Wszelkie rekordy cenzury bije odmowa pozwolenia na druk 2 tys. egz. "Wierzę w Boga" Kurii Biskupiej w Olsztynie. Podobny los spotkał publikację Kurii Metropolitalnej w Warszawie pt. "Chrzest dzieci. Wskazania dla rodziców i chrzestnych" oraz tłumaczenie z niemieckiego książki E. Heretscha pt. "Praca duszpasterska wśród rodziców", która według komentarza cenzury **"jest swoistym programem ideologicznego pokolenia"**. Książka ta ukazała się bez przeszkód w Niemczech Wschodnich. Nożyczki cenzora nie oszczędziły także zbioru przemówień Pawła VI pt. "Trwajcie mocni w wierze" zgłoszonego przez Wydawnictwo Apolstolskie Modlitwy. Cenzura nie dopuszcza także do drukowania informacji o pomocy Kościoła, zbiórkach i wysyłaniu paczek z żywnością dla ludności dotkniętej głodem w krajach afrykańskich.

Nie Wolno Walczyć z Alkoholizmem

Osobne "tabu" stanowi alkoholizm. Poza wydawnictwami specjalistycznymi, ograniczonymi do bardzo wąskiego kręgu czytelników nie wolno publikować . . . **"danych liczbowych obrazujących stan i wzrost alkoholizmu w skali całego kraju"**. Do walki z tą chorobą społeczną przybierającą rozmiary zagrażające biologicznej substancji narodu nie dopuszcza się Kościoła. Na tej zasadzie zdjęto wstrząsający artykuł w "Kronice Diecezji Sandomierskiej" mówiący, że skutkami alkoholizmu dotkniętych zostało 7-8 milionów obywateli nie wyłączając dzieci. W artykule ujawniono, że konsumpcja czystego spirytusu na głowę wzrosła z 1.5 litra w 1945 r. do 5.5 w 1971 r. i rośnie dalej z roku na rok. Zakaz cenzury ma w tym wypadku na celu utrzymanie największego w Polsce źródła wpływów skarbowych. Tą zbrodniczą praktykę wyciągania z ludności pieniędzy kosztem jej fizycznego zdrowia porównać można tylko z hitlerowską akcją wyniszczania narodu.

Sowiecki Wyzysk

Materiały cenzury dostarczają pierwszych od r. 1956 namacalnych dowodów gospodarczej eksploatacji Polski przez ZSRR. Dotychczas istniały tylko poszlaki, że wyzysk ukryty jest w stosunku cen towarów importowych z Rosji i eksportu polskiego na rynek ZSRR. Instrukcje cenzora w pełni potwierdzają te podejrzenia. Nie wolno publikować kursów krajów satelickich nie wyłączając Kuby do rubla transferowego. Zabrania się publikowania danych statystycznych opartych na tych kursach. W Polsce bolączką najdotkliwiej dającą się we znaki jest brak mięsa. Cenzura nakazuje : **". . . nie należy dopuszczać do publikacji żadnych informacji o sprzedaży przez Polskę mięsa do ZSRR"**. **Zapis ten przeznaczony jest wyłącznie do wiadomości zespołów cenzorskich. "Z wszelkich materiałów na temat podpisanego w Moskwie protokołu o wymianie towarowej i płatnościach pomiędzy Polską a Związkiem Radzieckim na 1975 r. należy usuwać informacje o zmianie cen niektórych towarów będących przedmiotem wymiany"**. Nie wolno dopuszczać do krytyki sowieckiego sprzętu wiertniczego zastosowanego w Polsce ani elektryfikacji opartej na sowieckich licencjach. Szczególną wymowę ma nakaz nie ogłaszania **"żadnych informacji na temat budowy drugiego szerokiego toru kolejowego na trasie Chrubieszów-Biłgoraj-Katowice"**. Nie trudno domyśleć się, że ta inwestycja ma na celu podwojenie wywozu do Rosji najcenniejszego polskiego surowca — czarnego złota — śląskiego węgla.

Inną formę wyzysku stanowią jak wiadomo tzw. "wspólne inwestycje" na terenie Rosji, na które składać się muszą kraje zależne, oddając "wielkiemu bratu" swoje szczupłe zasoby kapitałowe nierzadko w twardej walucie. Nie wolno więc na przykład **"zwalniać informacji . . . który odcinek rurociągu orenburskiego budowanego na terenie ZSRR będzie relizowane przez Polskę"** (kosztowne rury służące tej "wspólnej inwestycji" PRL sprowadza za dewizy lub na kredyt z krajów zachodnich).

Zupełnie odmiennie traktuje cenzura inne "bratnie kraje socjalistyczne". Nie wolno np. pisać o zanieczyszczaniu polskich odcinków rzek spływających z Czechosłowacji spowodowanego działalnością gospodarczą na terenie Polski. Równocześnie instrukcja cenzury podkreśla, że wolno informować o zanieczyszczeniu tych rzek spowodowanych przez Czechosłowację.

"Przyjaźń polsko-radziecka" stanowi temat szczególnie delikatny. Cenzura okazuje w tej dziedzinie pewne zrozumienie dla uczulenia polskiej opinii. Poza tygodnikiem "Przyjaźń" zakazano np. ogłaszania informacji o wręczeniu odznaczeń państwowych w Zarządzie głównym "Towarzystwa "Przyjaźni Polsko-Radzieckiej". Poza tym samym wyjątkiem zakazano także informowania o zamierzonej budowie Domu Przyjaźni w Warszawie i postępach prac budowlanych.

Drażliwość "starszego brata" a raczej jego kompleks niższości musi być posunięty daleko skoro w r. 1974 cenzura nakazywała surowo, by **"unikać nadmiernej ekscytacji sukcesami . . . polskiej wystawy w Moskwie"**, któreby mogły sugerować czytelnikowi, że **"niektóre wyroby polskie robią ogromną furorę wśród mieszkańców Moskwy i nie były dotychczas znane na radzieckim rynku"**. Jako przykład takiej niepożądanej propagandy przytoczony został "bijący wszelkie rekordy" reportaż w Ekspresie Wieczornym z 5 sierpnia 1974 r.

Interesująca jest wzmianka o sowieckim poecie Eugeniuszu Jewtuszenko. Wchodził on w skład delegacji sowieckiej wysłanej do Polski w 1975 r. z okazji "Dni kultury radzieckiej". Odpowiedni "zapis" cenzury poucza, że nie należy wybijać jego osoby a wszelkie wywiady z poetą lub wzmianki odnoszące się do niego lub jego twórczości wymagają uprzedniej zgody centralnego urzędu cenzury.

Nie sposób wyliczyć więcej przykładów w jednym artykule. Dopiero zapoznanie się z całością materiałów potwierdza w całej rozciągłości opinię KOR-u, że odsłonięte zostało "planowe uśmiercanie kultury narodu oraz okaleczanie osobowości jednostki i społeczeństwa poprzez dławienie wolności słowa i informacji".

Ale dokumenty ujawniają także drugą stronę medalu. Są świadectwem heroicznej walki społeczeństwa, które nie tylko się broni, ale samo nieustannie naciera. Mówią o tym zebrane artykuły i wypowiedzi nie dopuszczone do publikacji. Cenzura w Polsce nie osiągnęła swego celu — nie doprowadziła do samocenzury a w każdym razie udało jej się to tylko częściowo. Jeśli słowo drukowane w Polsce wydaje się o wiele bardziej swobodne aniżeli w innych krajach bloku sowieckiego, nie oznacza to wcale by reżym w Warszawie był bardziej tolerancyjny i liberalny. Po prostu ludzie pióra nie zaprzestają ani na chwilę masowego szturmu, nie ulegają zniechęceniu gdy ich twórczy trud idzie na marne, wciąż podejmują nowe próby i szukają szczelin przez które wolna myśl może się przedostać na zewnątrz. Nie rezygnują z niezależnego myślenia, pozostają nieposłuszni, nie dają narzucić sobie dyrektyw i tzw. "linii". W istocie cenzor jest przedmiotem nieustannego, masowego i koncentrycznego szturmu. Z licznych wypadków "przeoczeń" i "błędów" wytkniętych w dokumentach wynika, że w tej walce ze społeczeństwem cenzura nieraz cofa się i ulega. Dobrze się stało, że KOR udostępnił materiały cenzury publiczności a jeszcze lepiej, że już w styczniu mają być wydane w Londynie przez miesięcznik "Aneks". Publikacja ta stanie się z pewnością nie tylko bestsellerem", ale nieocenionym źródłem dla uczonych badających mechanizm tatalnego państwa i broną w ręku ludzi walczących o prawa człowieka.

Nie wolno jednak zapominać, że te bezcenne dokumenty wykradł i przewiózł na zachód z narażeniem nie tylko siebie, ale swej rodziny Tomasz Strzyżewski. Od pierwszej chwili swej pracy nad biurkiem cenzora zbierał skrycie instrukcje, informacje cenzorskie, sprawozdania i skonfiskowane materiały z myślą, by udostępnić je pewnego dnia nie tylko opinii polskiej, ale całego świata. W swoim liście pierwszym ze Szwecji do KOR-u w Warszawie Strzyżewski apeluje do swych rodaków by roztoczyli opiekę nad żoną i dwojgiem dzieci, które pozostawił w Polsce. Reżym zastosował w tym wypadku metodę nie mającą w swym nieludzkim barbarzyństwie precedensu. Wypuszczono z Polski matkę zatrzymując jako zakładników dwoje małych dzieci. Liczono na to, że zrozpaczona kobieta zmusi męża do milczenia.

Starając się nadać rozgłos tym wstrząsającym dokumentom nie zapominajmy komu je zawdzięczamy. Podnieśmy krzyk na cały świat. W imię elementarnych praw ludzkich, w imię prawa łączenia rodzin, domagajmy się wypuszczenia sześciomiesięcznej Beatki i trzyletniego Tomaszka. Apelujmy do naszych przyjaciół, pukajmy do wszystkich drzwi. Jest nas przecież podobno dziesięć milionów, dosyć by nasz głos został usłyszany.

(cdn)

Stanisław Baliński

Ballada o Europie

Jak w balladzie, co kryje ciemnych przeczuć ziarno,
Przybliża się swój wieczór i twój sen. . . Już czarną
Chmurą zszedł horyzont i padają czary
Na twój dom niedosytu, na kontynent stary.
Kamień tobie pod głowę, ciernie twoim stopom,
Śpij cicha, nieszczęśliwa, piękna Europo.

Gdy się tylko rozegra finał twych wydarzeń,
Zamknąć ci okiennice, dodać trochę marzeń
Do półmroku, gdzie kolor ruin i atłasu
Przemiesza się ze smutkiem krwawiącego czasu
Ogrodom dać zarosnąć różą i pnączami
I zasnąć. I już odtąd nie być między nami.

Dokoła pieśń o tobie wyrośnie. I śpiewanie
Zacznie świat znowu szeptać o śpiącej Królewnie
I o wojnach okrutnych, jakie dla niej wiedli
Ci, co ją posiąść chcieli, ale nie posiedli;
Nasłuchiwać snów twoich, Europo będzie,
Twoich snów, których jawy nigdy nie posiędzie.

Jak długo będziesz spała? o królewno mglista?
Sto lat? A może więcej? Może dwieście, trzysta. . .
Czas nie gra tutaj roli, bo czasu wymiary
Mieszają życie z bajką, a z rozumem czary,
I znów się zjawi śmiałek, co pójdzie się trudzić
Przez twych snów amfiladę, żeby cię obudzić.

Przebije się przez gąszczów mroki tajemnicze.
Zacznie za okiennice zrywać okiennice,
I czyniąc wszystkie gusła poznane w ukryciu
Obudzi cię z omdlenia, jak w bajce, jak w życiu,
Obudzi cię z omdlenia, jak w bajce, jak w życiu,
Z góry można przewidzieć, ze w tejże godzinie,
W której zbudzi cię, miła — sam od siebie zginie.

Czar jest treścią tej pieśni. Lepiej strzec się czarów,
Które snom dnia nadają realność koszmarów,
Lepiej nie kusić magii, rozumów nie łudzić,
I uśpionej w obięciach gwiazd greckich nie budzić.
Kamień tobie pod głowę, ciernie twoim stopom,
Śpij cicha, nieszczęśliwa, piękna Europo.

"Wszystkie nieszczęścia ludzkie rodzą się z nadziei".
Albert Camus

Ignacy Wieniewski

Ciekawostki Językowe

Są w języku polskim, jak w innych, pewne utarte i popularne wyrażenia, które wszyscy rozumiemy, ale nie wszyscy zdajemy sobie sprawę z ich rodowodu, nieraz bardzo starego. Tak starego, że interpretacja pochodzenia niektórych z nich jest czasem sporna, a przez to tym bardziej intrygująca.

Np. "carskie cięcie". Co w tej operacji chirurgicznej jest monarszego? Otóż omawiany termin łączy się niewątpliwie z osobą Juliusza Cezara. Niektórzy sądzili, że przydomek (cognomen) "Caesar" pochodzi od czasownika "caedo, caedere, cecidi, caesum" (tnę), oznacza więc "wycięty", bo wielki Rzymianin miał przyjść na świat po zastosowaniu tego rodzaju operacji. Pogląd ten był jednak błędny, bo ten sam przydomek nosili przodkowie Juliusza Cezara. Rzecz więc mogła się mieć raczej odwrotnie. Nie Cezar nazywał się tak od owego położniczego cięcia, tylko to cięcie nazwano "carskim", bo według legendy zastosowano je przy urodzeniu Cezara. Dodam nawiasowo, że legenda ta jest mało prawdopodobna, bo w starożytności uciekano się do owej operacji rzadko i tylko na kobiecie już zmarłej. Na żywych — podobno dopiero od początków XVI w. (w Szwajcarii).

Ale w takim razie co oznaczał przydomek "Caesar"? Wywodził się od wyrazu "caseries" — czupryna. Tymczasem Cezar był właśnie łysy — tak go przedstawiają starożytne rzeźby. Widocznie jeden z jego przodków, pierwszy "Caesar", odznaczał się bujnym owłosieniem głowy.

Wytworem dziwnej przemiany znaczeniowej jest tak niepochlebny dzisiaj rzeczownik jak "idiota". Jego grecka prapostać ("idiotes") oznaczała pierwotnie zwykłą jednostkę ludzką, przeciętnego ("szarego") człowieka. Jak to niewinne znaczenie (poprzez "laika" w przeciwstawieniu do "fachowca", poprzez "człowieka niewyrobionego" i "ignoranta") doszło po wiekach do dzisiejszego "głupca" a nawet "obłąkańca" — to już sprawa zawiłych dróg semantyki.

"Cenzor" (censor) był jednym z najwyższych dostojników rzymskich, którego nazwa pochodziła od jego głównej funkcji: organizowania "censusu" czyli spisu ludności. Ale na jego barkach spoczywał również obowiązek czuwania nad moralnością publiczną, nad obyczajami obywateli. Przysłowiową surowością odznaczał się słynny censor, Katon Starszy, który nawet z tego powodu otrzymał przydomek "Censorius".

Dzisiaj termin "cenzor" spadł do znaczenia kontrolera prasy czy widowisk. Mówiąc o wyrażeniach "niecenzuralnych", nie zawsze zdajemy sobie sprawę z antycznej paranteli tego określenia.

Skąd pochodzi wyrażenie "prosto z mostu", gdy mowa o wypowiedzi obcesowej, bez owijania w bawełnę? Istnieje próba wyjaśnienia tego zwrotu, dosyć ciekawa, jakkolwiek mam co do niej pewne wątpliwości.

Jak wiadomo, w starożytnej Grecji była niedaleko Aten miejscowość Eleusis, ośrodek kultu bogini Demeter (rzymskiej Ceres), słynny z misteriów eleuzyńskich. Szły tam co roku uroczyste procesje Ateńczyków dla złożenia hołdu bogini, której według wierzeń greckich ludzie zawdzięczają dar zboża. Procesje te po drodze z Aten do Eleusis przechodziły przez most na rzece Kefisos. Istniał prastary zwyczaj ludowy, że na tym moście (po grecku "gefyra") zatrzymywano się, by obrzucać kogo się ludziom podobało ostrymi szyderstwami, pełnymi grubych żartów. Nazywało się to "gefyridzein" — szydzić z mostu. Stąd ma pochodzić nasze "mówienie prosto z mostu".

Hipoteza jest ponętna i na pozór przekonywująca. Powstaje jednak pytanie, jaką drogą przedostało się owo wyrażenie z antycznej Grecji do Polski i polszczyzny. Droga prowadziła w takich wypadkach zwykle przez starożytny Rzym, który przekazał późniejszej Europie tradycje klasyczne. Tymczasem według moich wiadomości, takie wyrażenie w łacinie nie istniało. Jeżeli się nie mylę, nie występuje ono również w językach nowożytnych. Stąd moje wątpliwości.

Kiedy mowa o bardzo do swego ojca podobnym synu, mówimy, że to "wykapany ojciec". Metafora ta wywodzi się ze starorzymskiego zwyczaju pogrzebowego, który kazał rodzinie wybitnej osobistości patrycjuszowskiej czy politycznej zdejmować maskę pośmiertną z oblicza zmarłego przez nakładanie na nie ("kapanie") gorącego wosku. Osiągano w ten sposób podobieństwo w najdrobniejszym rysie. Te maski przodków niesiono na pogrzebach i przechowywano je w atrium. Posłużyły one do utworzenia omawianej metafory. O ile jednak "wykapany ojciec" jest przenośnią logiczną, i trzymającą się ściśle swego źródła, to nadużywanie jej w takim wyrażeniu jak "wykapany syn swojego ojca" musi budzić poważne wątpliwości.

Na pierwszego stycznia życzymy przyjaciołom: "Do siego roku". Jak zwykle, gdy jakieś wyrażenie przestało być związane ze współczesną mową codzienną, popularna etymologia zaczyna snuć swoje fantazje. Tak i w tym wypadku skojarzono "Do siego roku" (a pisano dawniej: "Dosiego" jako jeden wyraz) z imieniem jakiejś mitycznej Dosi (zdrobnienie chyba od Doroty), która może była zasobną gospodynią, i niejako pod jej wezwaniem umieszczano nadchodzący rok. Oczywiście ten "Dosi" (rok) miał być rzekomo przymiotnikiem dzierżawczym, co jest niemożliwe, gdyż brzmiałby on "Dosin", a więc "Dosinego roku" (jak pn. Zosinego warkocza").

Cała ta teoria jest wymysłem ludowej wyobraźni. Dosia weszła tu jak Piłat w credo, a prawda wygląda inaczej. "Do siego" (dwa wyrazy) znaczyło w archaicznej polszczyźnie: "do tamtego" tj. "do następnego" roku (domyślne: obyśmy szczęśliwie doczekali). Tkwi w tym wyrażeniu zaginiony już w języku polskim zaimek wskazujący "si" (tamtem), który pozostał szczątkowo w powiedzeniu "ni to ni sio", tj. "ni to ni owo". Porównajmy też: "taki siaki (taki owaki) i "tak czy siak" (tak czy owak).

Do niedawna jeszcze pisano "do siego" jako jeden wyraz. Ale ze względu na wyżej wyjaśnioną etymologię Polska Akademia Nauk przywróciła w 1956 r. starodawną pisownię rozłączną.

Czy uświadamia sobie "klient", a więc człowiek korzystający z usług jakiejś firmy, że jego starorzymski imiennik ("cliens") był kimś zupełnie innym: jednym z czeredy zauszników, wiszących u pańskiej klamki możnego "patrona", wysługujących mu się pochlebstwem i reklamą, a czasem załatwiających mu drobne interesy polityczne lub inne w zamian za łaskawy chleb i opiekę. "Patron" pozostał w wielu językach "opiekunem", m.in. świętym. U Francuzów "le patron", to polski "zwierzchnik", a angielski "boss". Ale u tychże Anglików "patron" oznacza także tego, który pierworodnie był przeciwieństwem patrona, tj. klienta, np. sklepu, restauracji czy teatru.

"Rywal" i "rywalizacja" są również wyrazami pochodzenia łacińskiego. Wywodzą się od rzeczownika "rivus", oznaczającego małą rzeczkę. Jeżeli ta rzeczka była granicą posiadłości dwu sąsiadów, stanowiła ona czasem przedmiot ich konfliktu o korzystanie z jej wody, połowu ryb itd., a nawet — w najdawniejszych czasach — na tle religijnym, gdy mieszkańcy obu brzegów mieli odmienne bóstwa opiekuńcze. Dzisiejsi rywale mają zupełnie inne powody konfliktów czy współzawodnictwa.

Orzeł Biały

Poemat o Modrzejewskiej

W Kalifornii ukazał się w specjalnej odbitce piękny poemat epiczny Romana Makarewicza, poświęcony Helenie Modrzejewskiej. W efektownych strofach poeta rysuje epopoję życia i triumfów teatralnych legendarnej artystki polskiej. Poemat ozdobniony jest fotografiami Modrzejewskiej, z których jedna przedstawia Modrzejewską, siedzącą w zamyśleniu nad sadzawką w jej rezydencji w Kalifornii, w okresie największych powodzeń artystki w Ameryce. Poemat ten odczytany był na głosy podczas wieczoru poświęconego Modrzejewskiej w Los Angeles. Donosiliśmy już o tym wieczorze w "Srodzie Literackiej". Dowiadujemy się, że wieczór będzie jeszcze powtórzony.

Maja Berezowska

Popularna polska rysowniczka, Maja Berezowska obchodzi w tym roku 50-lecie swej pracy artystycznej. Na jej twórczość składają się tysiące subtelnych rysunków piórkiem, akwarele, gwasze, portrety. Berezowska zdobyła sobie popularność dzięki cyklom ilustracji (nieraz śmiałym w sensie erotycznym, zawsze efektownym) do dzieł literatury światowej i polskiej. Przekładała na język malarstwa utwory Villona, Boccacia, Goethego, Reja, Kochanowskiego i Krasickiego.

Zygmunt Wygocki

W PRL o Polakach w Rosji

Polacy przebywający na Zachodzie obserwują ciekawe zjawisko występujące w PRL, która czyni nadzwyczajne wysiłki by sobie zjednać Polonię Zagraniczną a szczególnie Amerykańską. Chodzi nie tylko o dziś żyjących Polaków, widzimy bowiem także wieloletnie próby narzucania się z opieką nad grobami polskimi, zwłaszcza wojennymi, zarówno we Włoszech jak i we Francji, Belgii, Holandii czy Norwegii.

Z drugiej jednak strony te same instytucje w Polsce nie czynią nic aby zaopiekować się Polakami w Rosji i nie przeciwstawiają się i nie przeciwdziałają systematycznemu niszczeniu grobów i innych pamiątek polskich, szczególnie znajdujących się na terenach w pobliżu obecnej granicy wschodniej np. we Lwowie.

Wszelkie zapytania o te sprawy pozostają bez odpowiedzi, pomimo, że te same instytucje starają się bardzo gorliwie o opiekę nad grobami w Europie zachodniej.

Ostatnio (1976) pod redakcją Hieronima Kubiaka i Andrzeja Pilcha Polska Akademia Nauk (Komitet Polonii Zagranicznej) wydała grubą, 671-stronnicową, księgę pt.: "Stan Badań nad Zbiorowściami Polonijnymi." Księga ta jest wynikiem 7-dniowej konferencji z uczestnictwem 103 osób z Polski i 55 z zagranicy, w tym 28 z Stanów Zjednoczonych.

Z szeregu opracowań wynika, że Polacy w Rosji nie zostali pominięci, choć w przeciwieństwie do innych krajów nie poświęcono im osobnego opracowania. Stosunkowo dużo mówiono o emigracji do Rosji za czasów carskich i to zarówno o emigracji przymusowej i dobrowolnej czyli zarobkowej. W bibliografii jednak pominięto niektóre książki przedwojennego badacza historii Polaków na Syberii Michała Janika.

Andrzej Pilch z Krakowa powiedział, że w XIX wieku "Polakom usuwanym systematycznie . . . proponowano przeniesienie się w głąb czy też na odległe przeciwległe peryferia państwa" rosyjskiego. "Ponadto rząd carski i przedsiębiorcy chętnie widzieli wykwalifikowanych kandydatów do pracy" (s. 43). Dodaje też że "Niewielu chłopów z terenu Królestwa Polskiego skorzystało natomiast z dobrowolnego osadnictwa rolniczego na syberyjskiej wsi, mimo znacznych ulg obiecanych przez rząd carski . . ." (s. 44).

Celina Bobińska z Krakowa stwierdza, że "Dużą rolę odegrali zesłańcy polscy w ucywilizowniu Syberii, rolę tę podkreślają szeroko także badacze radzieccy. Może Polaków nie było tam aż tak wielu wobec 2.5 mln. ogólnej masy zesłańców w latach 1850-1870, było ich jednak około 300-400 tysięcy. Jednocześnie miała miejsce ogromna emigracja zarobkowa z Królestwa Kongresowego do Rosji."

W omówieniu dyskusji A. Pilch, który wbrew Bobińskiej mówił poprzednio o niewielu chłopach na Syberii wraca do pojęcia emigracji dobrowolnej do Rosji i stwierdza, że "Przy pozorach zjawiska ekonomicznego było to zjawisko polityczne, bo pomijając pewne formy represji, wynikające z całokształtu sytuacji politycznej, dla inteligencji polskiej nie istniały restrykcje poza obszarem Kraju Nadwiślańskiego . . ." (s. 155).

O późniejszej emigracji do carskiej Rosji mówi Krystyna Murzynowska z Warszawy. Wyłącza ona ze swoich rozważań Polaków z 9 gubernii zachodnich tzn. polskich terenów przedrozbiorowych "z poważną liczbą osiadłej tu od wieków ludności polskiej." Nie zapomina też o "młodzieży akademickiej zmuszonej udać się do Rosji, wobec ograniczonej liczby zakładów naukowych w kraju. Liczba jej przed 1914 r. dochodziła do 5,000."

Dodaje także, że w czasie I wojny światowej "Szacunkowo emigracja polska w Rosji europejskiej na początku 1915 r. obejmowała ponad 396,000 Polaków (s. 333). Dużo miejsca poświęca Murzynowska przenoszeniu do Rosji całych kompleksów fabrycznych wraz z całymi załogami a także emigracji kolejarzy. Z ciekawszych cyfr podaje, że na przełomie XIX i XX w. było w Petersburgu 70,000 Polaków, w Rydze 47,000, w Odessie 24,000 i w Moskwie 20,000.

A w czasie I wojny ogólną liczbę Polaków ewakuowanych i uchodźców podaje na 1 milion.

Na tym tle zagadnienie Polaków w Rosji po I i II wojnie przedstawia się znacznie skromniej.

O emigracji w czasie II wojny mówi Pilch i dzieli ją na "deportowanych przez władze hitlerowskie" oraz drugą grupę tj. tych "którzy w różny sposób opuścili kraj w latach 1939-1945" (s. 39). W tej grupie znajdują się oczywiście ci, którzy "w różny sposób" znaleźli się w Rosji a potem w wojsku lub wprost przedzierali się do wojska.

Ten sam autor mówiąc o emigracji w latach 1918-1939 nie widzi żadnych emigrantów polskich do Rosji (s. 44).

Natomiast Andrzej K. Paluch z Krakowa zastanawiający się nad terminem "Polonia" dodaje, że oznacza to całość polskiej grupy etnicznej poza ziemiami polskimi, włączając w to "polskie mniejszości narodowe w krajach ościennych: w Rosji, Rumunii, Niemczech, Czechach i Słowacji."

Z zestawienia krajów wynika wyraźnie, że chodzi tu o chwilę obecną (s. 51), bo nie zostały wymienione przedwojenne państwa bałtyckie.

Witold Stankiewicz z Warszawy zachęca badaczy emigracji by korzystali w swej pracy także z archiwów w Moskwie, Leningradzie i Lwowie.

Władysław Chojnacki, również z Warszawy, w referacie o pracach bibliograficznych wśród skupisk Polaków w różnych krajach świata, pomija zręcznie w ogólnych pracach bibliograficznych Polaków w Rosji (s. 238). Natomiast w części regionalnej, jeśli chodzi o Rosję i ZSRR dużo miejsca poświęca czasom I wojny światowej a bibliografię "czasopism w języku polskim wydanych w czasie wojny (II wojny), uznaje za niepełną i niedokładną. Omówione bowiem zostały tylko pisma Związku Patriotów (s. 247) i pisma polskie na terenie Litwy Radzieckiej.

Stanisław Otok z Warszawy, zastanawiając się nad liczebnością emigracji do Australii w 1. 1947-1954, zauważył, że jest wśród nich 4.1% urodzonych w Związku Radzieckim (s. 188). Analogiczny fakt dość zgrabnie pominięty został przez Marię Kiełczewską-Zaleską z Warszawy i Danutą Licińską z Kielc, które pisząc o Polonii w Afryce, stwierdzają najprościej, że "Na terenie Afryki po II wojnie światowej znajdowały się małe grupy Polaków rozrzucone po całym kontynencie, które przybyły tam bądź w czasie wojny bądź w wyniku emigracji politycznej po wojnie" (s. 279).

Ani słowa o tym, że Polacy ci znaleźli się tam po nie dobrowolnym i chwilowym pobycie w Rosji. Także ani słowa o Polakach, którzy byli chwilowo w Rosji i znaleźli się potem w innych krajach. Również obie autorki, tak samo jak i inni referenci, nie wspominają o powrotach Polaków z Rosji w różnych okresach czasu po II wojnie.

Płaskorzeźba Matki Boskiej Kozielskiej, wykonana pokryjomu w obozie kozielskim przez artystę-rzeźbiarza, por. Tadeusza Zielińskiego.

Właściwie powiedzieć można, iż w tej wielkiej księdze tylko ⅓ strony przeznaczono Polakom w Rosji a wyraziły to obie referentki (s. 276) w następujący sposób:

"POLONIA W ZSRR

"Liczba osób deklarujących narodowość polską ulegała dość poważnym zmianom: r. 1959—1,380 tys., r. 1962—1,430 tys., r. 1970—1,167,000. Ponieważ w czasie ostatniego spisu powszechnego jedynie 32.5% Polaków w ZSRR podało język polski jako język ojczysty (w r. 1959—45.2%), można przypuszczać, że procesy integracyjne w ZSRR postępują dość szybko. Brak jest w dostępnej literaturze danych co do tego, w jakim stopniu utrzymuje się świadomość polskiego pochodzenia i związku z kulturą polską młodego pokolenia, już urodzonego i wychowanego w państwie radzieckim.

"Ponieważ w ostatnich latach nie było większych ruchów repatriacyjnych, liczba ludności mającej świadomość pochodzenia polskiego nie zmalała i można przypuszczać, że dane z roku 1964 określają w przybliżeniu liczbę Polaków i ludności pochodzenia polskiego w ZSRR. Rozmieszczenie Polaków w ZSRR w r. 1970 obrazuje tabela 3."

Według tej tabeli było w Rosji w r. 1970 1,167,573 Polaków. Najwięcej z nich mieszkało w Rep. Białoruskiej bo 383,000, dalej Litewskiej—240,200, Ukraińskiej—295,100, rosyjskiej—107,100, Łotewskiej—63,000, Kazachskiej—61,400, Mołdawskiej—4,900, Estońskiej—2,700, Gruzińskiej—2,600 a w pozostałych 6,000.

Podaliśmy celowo miejsca zamieszkania referentów, którzy mówili o Polakach w Rosji aby zauważyć, że nie poruszył tej sprawy żaden referent emigracyjny. A przecież należało się spodziewać tego, gdyż bardzo często porusza ten temat prasa polonijna szczególnie tu w Stanach Zjednoczonych. Mogli to uczynić, zaznaczając choćby w minimalnym stopniu, różnice w bytowaniu Polaków np. w Stanach Zjednoczonych z bytowaniem Polaków w Rosji czy innych krajach.

Żaden z referentów nie mieszkających w Polsce nie wpadł na tak prosty pomysł.

Zastanawiające jest w tym wszystkim to, że publicystyka polonijna nie zajęła się jeszcze tą książką, tak bardzo kontrowersyjną, szczególnie jeśli chodzi o nasz teren amerykański.

Ten ostatni wzgląd — poza oczywiście Polakami w Rosji—spowodował, że poruszyliśmy ten temat.

Książka Roku

Za najlepszą książkę we Francji została uznana antologia polskich wierszy dla dzieci pt.: "Dlaczego ogórek nie śpiewa", wydana nakładem paryskiego "Editions Saint-Germaindes-Pres. Edycji patronowało UNESCO. Książka zdobyła cenne wyróżnienie: dyplom "Loisirs Jeunes", stowarzyszenia działającego pod auspicjami Sekratariatu Stanu do spraw Młodzieży.

W skład antologii wchodzą 42 wiersze siedmiu polskich autorów: Jana Brzechwy, Władysława Broniewskiego, Aleksandra Fredry, K. I. Gałczyńskiego, Kazimiery Iłłakowiczówny, Ewy Szelburg-Zarembiny i Juliana Tuwima. Przekładu wierszy dokonała znana tłumaczka literatury polskiej na język francuski — Zofia Bobowicz, a autorką okładki jest Juliette Orizet.

Janina Surynowa-Wyczółkowska

"Puszka Pandory"

Wojna posuwała się wciąż o kilka kroków. Ale mnie się zdawało, że stoi w miejscu. Pory roku poznawałam po zapachu kwaszonej kapusty i kwaszonych ogórków. Koper zwisający z beczki w narożnym straganie, oznajmiał mi, że nadchodzi zima. Kiedy zjawiły się w kobiałkach poziomki — wiedziałam, że to czerwiec. Kiedy cynowymi kwaterkami odmierzano czarne jagody — byłam pewna, że to lato. Jesienią w koszach leżały borowiki i maślaki. Czasem do lepkiej skórki przyczepione było źdźbło mchu, albo sucha sosnowa igła. To mnie wzruszało. Nachodziła na mnie tęsknota za skrawkiem lasu, za leśną koleiną zarosłą trawą.

Nie kupiłam poziomek, bo nie były przewidziane w moim okupacyjnym budżecie, ale czułam na języku ich smak. Buntowałam się w takich chwilach i dramatycznym gestem zatrzaskiwałam drzwiczki straganu. Był ten stragan dla mnie celą więzienną i potrzebowałam długich samoperswazji, aby uciszyć w sobie te śmieszne bunty.

Rozglądałam się po hali i widziałam wszystko w czarnych kolorach. Nie byłam w lesie od trzech lat. Nie mogłam kupić poziomek. Nie należałam już do intelektualnej warstwy społecznej, a co z tym idzie nie wierzyłam już w racjonalny układ świata, ani w obowiązujące prawa.

Byłam bardzo śmieszna.

I dopiero potrzebowałam zetknąć się z prawdziwym nieszczęściem, z otwartą puszką Pandory, aby dostrzec tę moją śmieszność. Przez proste porównanie — dostrzec śmieszność małych spraw.

Tymczasem zasiadano na ławce mojego straganu, jak wczoraj, jak miano zasiąść jutro i pojutrze. Śmierdziało czosnkiem, potem, zatęchłym brudem. Gadano. Pokrzykiwano. Usuwano się, aby zrobić miejsce tej kobiecie z dzieckiem.

Miała na sobie pięknie skrojony kostium, w którym zapewne sypiała po wagonach, ponurych izbach i przygodnych ławkach, bo materiał był wymięty, przetarty tu i tam i wyłojony. Jej oczy miały w sobie cały świat okropnych przeżyć. Jej włosy ciężkie i przepyszne w kolorze, z pewnością dawno nie były czesane. Młoda twarz, wychudzona, przysypana była kurzem wojennych przeżyć.

Wiedziałam, że na jej oczach zastrzelono męża. Głowę zawsze nosiła opuszczoną, jakby dotąd widziała na ziemi rozpryśnięty mózg. Za rękę trzymała dziecko.

— Proszę, niech pani usiądzie.

Mała gramoliła się na ławce. Wreszcie zawisły w powietrzu chude patyczki w pantoflach zdartych, z jednym guzikiem brązowym a drugim czarnym. Podsunęłam dziecku wazkę zupy. Nie podnosząc napuchniętych powiek matka wetknęła w rączkę dziecka łyżkę.

Nie, ona sama nie była głodna. Nie chciała siadać. Nie chciała jeść. Na litość Boską, przecież dziś nie miała nawet czym zapłacić! Musiałam się dobrze z nią wykłócić, nawet krzyknąć, żeby zrozumiała, że to są resztki, które za chwilę wylałbym do wiadra.

Jadły.

Nie patrzyłam na nie. Ale kątem oka widziałam, jak długie palce o połamanych paznokciach sięgają po chleb. te palce kiedyś biegały po klawiaturze na koncercie w filharmonii warszawskiej. Wtedy mąż przywiózł ją z miasta Łodzi. Opowiadała mi o tym kiedyś. Na tym koncercie miała na sobie różową jedwabną suknię (paryski model) i miała białego puszystego lisa. Jak te ręce teraz brudne, o wzdętych żyłach, szalały nad biało-czarnymi klawiszami! Nie mogła zapomnieć o tych oklaskach, recenzjach, o tym co mówili do niej w pokoiku artystów Fitelberg i Huberman.

Odebrałam od nich puste wazki po zupie. Położyłam przed małą papier, na którym robiłam rachunki, wcisnęłam w łapkę ołówek. Niech dziecko rysuje.

Rysowała klęcząc na ławce. Bazgrała tam coś z wywieszonym języczkiem i przechyloną główką. Może tego ukochanego pieska, którego zabrali jej Niemcy w mieście Łodzi? A może tych samych Niemców, którzy tak głośno krzyczeli i tak wysoko podnosili ręce: "Heill! Heill".

Heill!

Matka opowiadała tymczasem, że jest do niczego. Zupełnie bezradna. Nic nie umie robić, tylko grać. A muzyka podczas wojny nikomu nie jest potrzebna. Już na jutro nie miała pieniędzy. Wczoraj wydała ostatnie pięćdziesiąt złotych. Dziś w nocy myślała o tym i spać nie mogła. Dziecko leżało obok. Udawało, że śpi. I naraz przygarnęło się do niej i poradziło:

— A może by, mamusiu, ta pani z herbaciarni w halach coś ci pomogła?

I pięcioletnie maleństwo, w trosce o życie, przyprowadziło do mnie mamusię.

Zbierałam teraz adresy domów, w których dzieci mogłyby brać lekcje muzyki. I adresy dorosłych dziewcząt, którym wojna przerwała rozpoczęte studia muzyczne. I adresy ludzi, który organiowali tajne koncerty. Na jutro obiecywałam przygotować karteczki polecające. Może nie wszędzie się uda, ale spróbujemy. Ludzie potrzebują muzyki, jak nigdy i ludzie mają obowiązki wobec wdowy po człowieku, który miał niemieckie nazwisko i tak strasznie zawinił, że służył w polskim wojsku i łożył duże sumy na Fundusz Obrony Narodowej, na dozbrojenie polskiej armii i dlatego roztrzaskano mu głowę.

Zorganizować lekcji mużyki nie uda się tak od razu, z dnia na dzień. Zarobić nie da się tak zaraz. Więc tymczasem ta pożyczka, zwrotna, oczywiście, że zwrotna, i ta wazka zupy.

Uszko dziecka, wychylone spomiędzy opadających kosmyków, nabierało różowej barwy. Maleńka brudna łapka przestała bazgrać i podniosła się do mnie mała twarzyczka, ukazując wzruszający uśmiech. Wobec tego uśmiechu, naiwnego i pełnego wymowy, poczułam się naraz w rozgwarze targowiska znowu człowiekiem, wierzącym w takie rzeczy jak humanizm i jak chrystianizm.

Wszystko udało się świetnie, bo sprawa nabrała zabarwienia politycznego. Ludzi wysiedlonych z miasta Łodzi trzeba było specjalnie wspierać. Nieszczęścia przecież w owym mieście lęgły się, jak w puszce Pandory.

* * *

W kilka miesięcy później na blat mego kontuaru położono nieprawdopodobnie piękne róże. Na długich łodygach omglone gałązkami asparagusa, związane lśniącą wstążką, zawstydzające wspaniołością wśród wojennej nędzy.

Przede mną stał zażywny jegomość, w palcie na futrze. Z puszystego kołnierza wychylały się aż trzy mięsiste podbródki. Zmrużone za szkłem okularów oczy wyrażały najwyższe zadowolenie.

— Droga pani, moje najserdeczniejsze uznanie dla pani pracy. Pozdrowienia od żony. Jak się pani czuje?

Kiwnęłam głową. Tak. Czułam się bardzo dobrze.

Przyglądałam się łysince dobrze zaokrąglonej wśród ryżawych włosów. No i temu paltu mocno wzniesionemu na brzuchu. Boże, jak to lata zmieniają ludzi, przecież to był przed wojną przystojny chłopiec.

— Czy Roman dał znać o sobie? Gdzie jest?

Troszczył się o przyjaciela. O mego męża. Ujęta tym przyznałam się, że mąż pisuje przez znajomych zamieszkałych w Bernie. Dość często. Mniej więcej raz na dwa tygodnie. Jest w Anglii. Miał kraksę lotniczą i operowano go.

Sczerwieniał. Dodałam uspakajająco:

— Juś jest lepiej. Pracuje jako inżynier.

Czerwieniał coraz mocniej.

— Dziwne, droga pani, że Niemcy na taką częstą korespndencję pozwalają. . .

Był najwyraźniej upokorzony tym, że gestapo ma tak słaby wywiad. Że pozwala tuż, pod samym nosem, na korespondecję z Anglią. Szlag go trafiał.

— A u państwa co słychać? — uśmiechałam się.

Odzyskiwał dobre samopoczucie. Już był mniej czerwony.

— Nie odebrano nam fabryki dzięki wpływom mego ojca, Reichsdeutscha. Żona zdrowa. Dzieci się uczą. W mieście spokój.

Jakoś mu to ostatnie zdanie wyszło niezgrabnie, bo poruszył ręką i przełknął ślinę.

— To dziwne — powiedziałam — bo słyszałam wprost przeciwnie, że w mieście Łodzi dzieją się rzeczy nie mające nic wspólnego ze spokojem.

* * *

Dotąd nie wiem, czy moje wezwanie do gestapo w sprawie korespondencji z lotnikiem, wrogiem Rzeszy, miało coś wspólnego z ofiarowanymi mi w hali różami, czy nie? W każdym razie jestem pewna, że róże były ofiarowane na wszelki wypadek, gdyby tak Anglia miała zwyciężyć, a polscy lotnicy powrócić do kraju.

Nowa Książka Józefa Garlińskiego

Właśnie ukazała się nakładem Odnowy nowa, wybitnie interesująca książka Józefa Garlinskiego pod tytułem "Ostatnia broń Hitlera."

Jest to historia niemieckich tajnych broni, V-1 i V-2 z uwzględnieniem zupełnie nowych materiałów historycznych, dotyczących akcji wywiadów ruchów podziemnych w okupowanej Europie, skierowanej na wykrycie niemieckich eksperymentów. Książka obejmuje 220 stron tekstu i 32 strony fotografii oraz mapę Polski.

Angielskie wydanie ukaże się 25 tycznia 1978 roku. (stb)

Marian Hemar

Na Śmierć Kazimierza Pużaka

Był rodu książęcego, którego patriarcha
Pod Cecorą położył głowę lwią. Był z rodu,
Który od wieków, dumną łaciną Zachodu
Zapisuje stronice polskiego Plutarcha.

Był z rodziny wspaniałej, która swojej roli
I zadania swojego nigdy nie zapomni:
Z niej to rodzą się polscy Książęta Niezłomni.
Z niej, kulawy generał Sowiński — na Woli,

Oparty na ołtarzu, "opędza się szpadą,
Jako fechmistrz", bagnetom moskiewskich motłochów.
Z niej, Ordon — biegnie — "dobrze! Nie odda im prochów!"
Z niej, Traugutt — twarz podnosi spokojną i bladą

Ku niebu. Z niej, Okrzeja — na stopniach szafotu
Krzyczy "Niech żyje Polska!" — i nad głową kata
Krzyk, jak orlica, skrzydła ogromne rozplata
I wraz ptakiem i krzykiem zrywa się do lotu

Z niej jest ta aureola drżąca i ognista.
Co nad historią polską światłem się rozpina.
To dzięki tej rodzinie. Świetna to rodzina.
Z niej był Kazimierz Pużak, polski socjalista.

Był z bajki, która klamrą jest bolesną spięta
Z polską rzeczywistością. A bajka to długa.
W niej, samotny szedł w czarną noc pan Podbipięta.
Powstańcy Żeromskiego i bojowcy S truga.

Bezdomni i Podziemni, w bajce szli, widmowi,
Z niczyjego rozkazu, z własnego wyboru —
Już tylko na te próby męstwa i honoru,
Już tylko, by tych prochów nie oddać wrogowi.

Szpieg w niej czyha, śnieg pada, wiatr jakucki śwista,
Szopen śpiewa i biała Ellenai umiera,
W niej mgłami nad mogiłą szumi las Grottgera.
Z niej był Kazimierz Pużak, polski socjalista.

Ach, zawsze w jakiejś celi samotnej, więziennej,
Znów urodzi się Konrad, w bezkrólewiu Regent.
I on staje się kwiatem wszystkich polskich legend,
Poezji i historii i mocy kamiennej —

Nad nim się nagle srebrna poświata rozpięła.
On jednoczy się w śmierci z wielką swą Rodziną.
On sprawia znów, że jeszcze Polska nie zginęła,
Póki oni tak żyją — i póki tak giną.

SŁUŻYMY POLONII

FRED SKOWRONSKI

Asystent Wiceprezesa

EDWARD J. WISNIEWSKI Sr.

Asystent Wiceprezesa

Manufacturers Bank

1200 N. ASHLAND AVE.
Phone: BR 8-4040
Member Federal Deposit Insurance Corporation

Każde Konto Jest Ubezpieczone do $40,000
ZASOBY PONAD $120 MILIONÓW

Prośba o Pomoc

Redakcja "Dziennika Związkowego" otrzymała list od mieszkanki Warszawy, Wiesławy Muchowicz, która za pośrednictwem "Dziennika" zwraca się do Polonii o pomoc — w obojętnej postaci — dla dwojga swoich dzieci.

Muchowicz od kilku lat sama utrzymuje swoje dzieci. Pracuje jako pielęgniarka i jej pobory wynoszą 2,500 złotych miesięcznie. Za mieszkanie i świadczenia płaci się 1,000 złotych. Nie ma ona żadnych innych dochodów. Do tego jej stan zdrowia jest bardzo zły i nie może ona podjąć dodatkowej pracy.

Syn Wiesławy Muchowicz, Arkadiusz, ma 16 lat, jest w pierwszej klasie szkoły zawodowej. Ma on 165 centymetrów wzrostu (nieco powyżej 5 stóp 4 cali). Córka Katarzyna ma lat 11, chodzi do czwartej klasy szkoły podstawowej. Ma ona 145 centymetrów wzrostu (4 stóp i 8 cali).

Prośba jest poświadczona przez księdza kapelana szpitala nr 6 w Warszawie, ks. Kazimierza Wójcika.

Adres Wiesławy Muchowicz: 02-645 Warszawa, ul. Warskiego 11b m 24, Polska.

Opłatek Koła SPK 15

W niedzielę, 8-go stycznia, o godz. 3 po poł., odbędzie się tradycyjny Opłatek, w siedzibie Koła w Domu Samopomocy N. E., 1514 Milwaukee Ave. Serdecznie zapraszamy członków, wraz z rodzinami oraz sympatyków naszej organizacji.

Za Zarząd K. Iwanicki.

Zrezygnował Superintendent Szkół Katolickich

Superintendent szkół katolickich w Chicago, ks. H. Robert Clark, 51, zrezygnował ze stanowiska po 9 latach na tym urzędzie. Prałat Francis Brackin, wikariusz generalny archidiecezji chicagoskiej oznajmił, że ks. Clark powróci do pracy parafialnej.

Zaduszono Kobietę

W mieszkaniu przy 3352 W. Walnut St. policja odkryła zwłoki Doris Brown, 31. Ciało kobiety znaleziono na podłodze w jej sypialni. Śmierć nastąpiła na skutek uduszenia ofiary przy pomocy kawałka drutu.

Ford — Open Daily 8-8, Sundays 9-5 — GM

Monterrey Auto Parts
Open 7 Days A Week

American Motors — Batteries, Alternators, Starters, Drums Refaced — 762-1400, 762-1401 — Chrysler

Monterrey Auto Parts
3946 W. 26th St.

FIRESIDE PUB
5020 S. ARCHER (AT KOMENSKY) 585-6262
BANQUET HALL AVAILABLE
SEATS FROM 25 to 100 CALL 585-6262

PIERWSZORZĘDNY WYBÓR RÓŻNEGO RODZAJU ŻYWNOŚCI

POSIADAMY RÓWNIEŻ DUŻY WYBÓR IMPORTOWANYCH PRODUKTÓW ŻYWNOŚCIOWYCH Z POLSKI
Duży wybór polskiego pieczywa wypiekanego w naszej piekarni przez fachowców wyuczonych z doświadczeniem z Polski.
SPECJALIZUJEMY SIĘ W WYPIEKU ŻYTNIEGO ORAZ RAZOWEGO CHLEBA.

Kleczewski Bakery i Kawiarnia
PODAJEMY DOBRE CIASTKA, KAWĘ, HERBATĘ
5240 W. FULLERTON (przy Laramie) 237-6181
Eugeniusz i Irena Kleczewski, właściciele
OTWARTE 7 DNI W TYGODNIU
Godziny: Poniedziałek do Piątku, 6-9; Sobota i Niedziela, 6-6.

O'Malley & McKay INC.
For Custom Insurance Programs & Service
GENERAL INSURANCE AGENTS
2340 Des Plaines Avenue
Des Plaines, Illinois 60018
(312) 298-1620

Dla tych co pragną przyczynić się do uszczęśliwienia innych . . .

Powołanie Sióstr Misjonarek Św. Piotra Klawera
(Założone przez Bł. Marię Teresę Ledóchowską)

daje młodym dziewczętom sposobność wykorzystania swych możliwości w służbie Chrystusa i braci najbardziej opuszczonych.

Dlaczego jutro? Dziś napisz po informacje do

Sióstr Misjonarek Św. Piotra Klawera

Nasz adres:
Missionary Sisters of St. Peter Claver 667 Woods Mill Road South
Chesterfield, Missouri 63017

REUPHOLSTERING SPECIAL
Sofas From $100 plus fabric
Chairs from $60 plus fabric
Sectionals from $70 plus fabric
All Work Guaranteed Shop At Home Service
Custom Upholstery Shoppe
736-1505

ECONOMY UPHOLSTERY SHOP
Reupholstering and Antique Repairing
Refinishing Oid Style Furniture
Free Estimates
237-2913

SOFA ..... $120.00 + Material
CHAIR ..... $60.00 + Material
LOVE SEAT ..... $90.00 + Material
SECTIONAL ..... $70.00 + Material
WE HAVE PLASTIC COVERS
1-Year Written Guarantee on Labor
4805 W. Armitage Ave. 16 Years experience

Kahn's DELICATESSENS

NAJLEPSZE EUROPEJSKIE DELIKATESY I WÓDKI

- 200 Wędlin i mięs.
- 150 Importowanych serów.
- Tace na przyjęcia.
- Wina, Koniaki, Likiery i Piwa.

Importowana żywność z całego świata.
Importowana czekolada i ciasteczka.
Piwo z Polski:
Żywiec, Okocim, Krakus i Porter.

CHICAGO: 3053 N. Lincoln 525-9019; 525-4595
DES PLAINES: 8716 Golf Rd. 298-6032; 298-6033
DEERFIELD 116 S. Waukegan Rd. 272-4197; 272-4198

Move Up To Standard

If you're not earning a full 5¼% on your regular Passbook savings and up to 7¾% on Certificate savings, it will pay you to move up to Standard Federal Savings. At Standard Federal a 5¼% savings account actually yields 5.39% and a 7¾% certificate account yields 8.17%, on interest accumulated over one year.

Interest at Standard Federal is compounded daily and paid quarterly. Your interest check can be sent to you monthly, quarterly, semi-annually or annually, depending on your personal requirements. Deposits received by the 10th, earn interest from the first and savings accounts are insured to $40,000 by the Federal Savings and Loan Insurance Corporation.

Call a savings counselor at one of our conveniently located offices and we'll move your money to a high yielding Standard Federal savings account, tailored to your individual needs. We can make the move for you quickly, conveniently and at no charge . . . why not call today!

STANDARD FEDERAL SAVINGS
ASSETS OVER $385,000,000

HOME OFFICE: 4192 Archer Avenue. Phone: 847-1140

Garfield Ridge: 6141 Archer Avenue. Phone: 767-5200
47th and Rockwell: 2555 West 47th Street. Phone: 523-1083
Hickory Hills: 94th and Roberts Road. Phone: 598-5050
Hickory Hills: Hill Creek Shopping Center. Phone: 599-1977
Downers Grove: 5100 Forest Avenue. Phone: 963-1140
Lombard: 23 North Main Street. Phone: 627-1140
Aurora: 301 West Galena Boulevard. Phone: 892-1140
Boulder Hill: 21 Boulder Hill Pass. Phone: 897-1166

Film o Medicare w Centrum Im. Kopernika

W Centrum im. Kopernika, mieszczącym się przy 3160 N. Milwaukee Ave., zostanie zaprezentowany specjalny program dotyczący Medicare.

Wszyscy zainteresowani są proszeni o przybycie 9 stycznia o godzinie 12:15 w południe.

Pogadankę na temat Medicare wygłosi reprezentant terenowy administracji Social Security, Lawrence Keillor. Zostanie także wyświetlony 25 minutowy film, a potem prelegent przeprowadzi dyskusję dotyczącą ogólnych informacji, jak korzystać z Medicare. Osoby, które już ukończyły 65 rok życia mogą składać podania na ubezpieczenie medyczne na podstawie planu Medicare tylko przez trzy pierwsze miesiące roku. Mówca będzie odpowiadał także na wszystkie pytania z sali. Wszyscy ci, którzy już otrzymują Medicare dostaną tzw. "medicare record keeper" i inne materiały, które im dopomogą utrzymać rachunki lekarzy i korespondencje z Medicare w należytym porządku.

Centrum im. Kopernika pod auspicjami Biura Mayora dla Osób Starszych i Ułomnych służy pomocą ludziom starszym i ułomnym bezpośrednio i przez Biuro informacji i opieki. Obsługa ta obejmuje codzienne gorące posiłki, porady i kontakty towarzyskie. Celem otrzymania dalszych infromacji dotyczących Centrum im. Kopernika należy telefonować na 744-6681.

Wiadomości Gminy 87 ZNP z Annowa

Posiedzenia

Tow. Sokół Polski, Nr. 1-szy, Bratnia Dłoń, Gr. 1060 ZNP, zaprasza członków do wzięcia licznego udziału w rocznym posiedzeniu oraz instalacji nowych urzędników, jakie odbędzie się w niedzielę, 8 stycznia, w sali parafialnej St. Stephen's, 1852 W. 22nd Pl., o 2 po południu.

★ ★ ★

Tow. Bolesława Chrobrego, Gr. 1971 ZNP, zawiadamia wszystkich członków, że roczne posiedzenie połączone z instalacją nowej administracji towarzystwa odbędzie się w niedzielę, 8 stycznia, w Dorman-Dunn American Legion Hall, 2127 W. Cermak Road, o 2 po południu.

Kontrakt z Tajlandią

Przedstawiciele Centrali Handlu Zagranicznego "Elektrim" podpisali z tajlandzką firmą "United Machinery" kontrakt na dostawę do tego kraju silników elektrycznych różnych mocy. Kontrakt ten (o wartości $245 tys.) jest największy w historii stosunków "Elektrimu" z firmami tajlandzkimi.

Łącznie tegoroczne dostawy polskich silników elektrycznych do Tajlandii osiągną wartość ok. $320,000.

Krzem z Tarnowa

Uruchomiona przed kilkoma miesiącami w Tarnowskich Zakładach Azotowych nowoczesna wytwórnia krzemu półprzewodnikowego wyprodukowała już 4 tony tego półproduktu. Wytwórnia osiągnęła prawie pełną zdolność produkcyjną i wytwarza krzem o wysokiej czystości, niezbędny w elektronice. W 1978 r. zakłady w Tarnowie wyprodukują 15 ton krzemu w kilku postaciach.

Giganty "Stomila"

W Poznańskich Zakładach "Stomil" rozpoczęto produkcję opon-gigantów, o rozmiarach 23.5—25 i wadze 300 kg. Przeznaczone są one do maszyn budowlanych, a wyrabiają je zaledwie trzy firmy w świecie. "Stomil" jest pierwszym dostawcą tych opon w krajach socjalistycznych. Pierwszy eksport opon-gigantów skierowany zostanie do Rumunii.

UWAGA! UWAGA!

TEGO JESZCZE NIE BYŁO

Po raz pierwszy w Chicago rewelacyjny zespół "THADDY"

Można go posłuchać wyłącznie w

CARDINAL CLUB

5159 W. BELMONT (róg Laramie) Tel. 736-4662

w piątki i soboty od godz. 9 wiecz., a w niedzielę od 8-ej. W programie najnowsze przeboje polskiej estrady oraz krajów europejskich.
Dodatkowa atrakcja w piątki:
PANIE PROSZĄ PANÓW DO TANCA
Wstąp. Nie pożałujesz!

JUŻ OTWARTE
BIURO DR. ERLINDA SIWA
4254 W. 55-ta Ul. • Chicago, IL 60632
"Family" Praktyka, Choroby Dziecięce, Kobiece i Ogólne
TELEFON PO UMÓWIENIE SIĘ 767-0606

DUŻY WYBÓR PREZENTÓW NA WSZELKIE OKAZJE

ZNIŻKA DO ⅓ CENY NA DIAMENTACH i OBRĄCZKACH INNEJ BIZUTERII

- Polski Orzeł, złoto 14 karatów ..... $ 15.00
- Medalik M. B. Częstochowskiej z łańcuszkiem ..... $ 20.00
- Męski pierścionek, złoto 14 kar. z Orłem na rubinie ..... $ 89.00
- Taki Sam Pierścionek Damski ..... $ 89.00
- Transformer elektryczny ..... $ 11.95
- Maszyna do pisania z polskimi trzcionkami $129.00
- AM Magnetofon Kasetowy 220 do Europy ..... $ 39.90
- Polska Porcelana Stołowa, 45 sztuk ..... $ 69.90

Mówiący po polsku zegarmistrz urzęduje w sklepie

DOŚWIADCZONY POLSKI JUBILER

LUSTIG

Clothing and Jewelers, Inc.
1256 MILWAUKEE AVE. BE 5-1041

Ω OMEGA

DWA LATA GWARANCJI NA NOWE ZEGARKI OMEGA

NASZ SPRZEDAWCA MÓWI PO POLSKU

Czy zapisałeś lub pomogłeś zapisać nowego członka (inię) do ZNP?

POLSKIE PROGRAMY RADIOWE i TELEWIZYJNE W CHICAGO
Nadawane Raz w Tygodniu

"PROGRAM RADIOWY JADWIGI i EUGENIUSZA ZŁOBIN-RYLSKICH"
Stacja WSBC—1240 KC
W Każdą Niedzielę
3-3:30 Po Poł.

POLISH PANORAMA
Stacja WOPA — 1490 KC
Poniedziałki 4:00 — 4:30 po poł.
STANISŁAW ŁOBODZIŃSKI
Kierownik

"WIECZÓR PRZY MIKROFONIE"
Stacja WSBC—1240 KC
W Każdy Wtorek
9-10 Wiecz.
Kierownik Programu
ROMUALD MATUSZCZAK

"CZERWONE MAKI"
Stacja WSBC 1240 AM
W Każdą Środę
o 8:30 wiecz.
REF-REN
Właściciel

PROGRAM APOSTOLSTWA MODLITWY
W każdą środę o godz. 9:30 wieczorem
WOPA — 1490 KC
Ks. Zbigniew Górecki, S.J.

GODZINA RÓŻAŃCOWA
OJCA JUSTYNA
WOPA 1490 KC
Sobota 7:30 rano
Niedziela 7:00 Wieczór
O. Kornelian Dende OFMC,
Dyrektor

STUDENCKIE RADIO ŻAK
Z Chicago Circle
Sobota 4 do 6 po poł.
WUIC 88.1 FM
Andrzej Szczesniewski
Marek Wasilewski
Producenci

PODWIECZOREK PRZY MIKROFONIE
Stacja WOPA—1400 KC
W Sobotę od 6:30 Wiecz.
Kierownik
TADEUSZ KUCZEWSKI

GODZINA MIĘDZYNARODOWA
Stacja WTAQ—1300 KC
Sobota 6:30-8:30 wiecz.
JADWIGA i ANTONI PIENKOWSCY
kierownicy
Tel. 777-2800

"W DRODZE DO EMAUS"
Program Religijny
OO. Salwatorianów
Stacja WTAQ—1300 KC
Sobota 7:00-7:30 Wiecz.

ROBERT LEWANDOWSKI
WCIU-TV (Kanał 26)
W Każdą Niedzielę
4:30 Po Poł. - 6 Wiecz.

AT UNITY, EVERY GIFT IN THE HOUSE IS FREE!

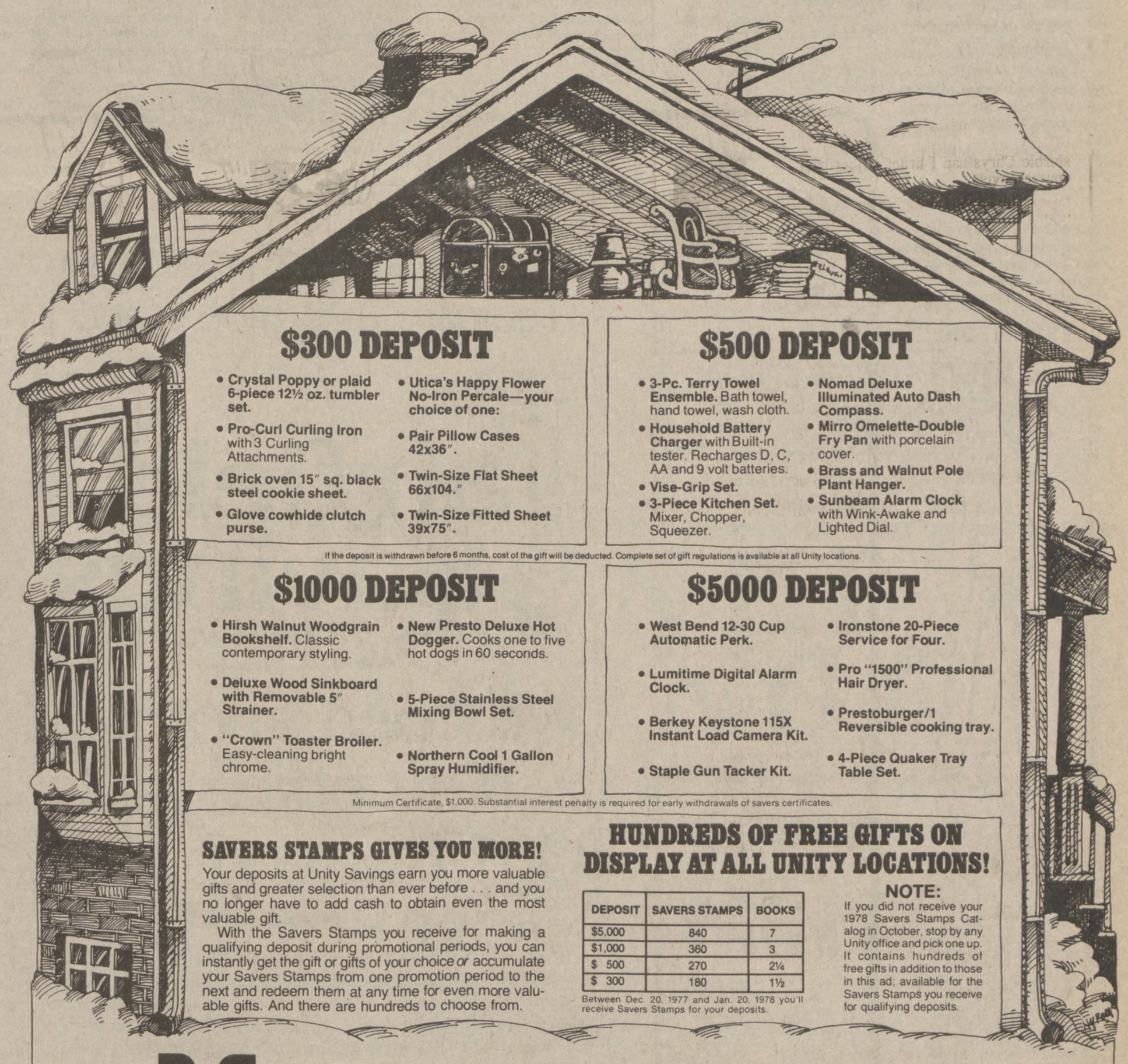

$300 DEPOSIT

- **Crystal Poppy or plaid 6-piece 12½ oz. tumbler set.**
- **Pro-Curl Curling Iron** with 3 Curling Attachments.
- **Brick oven 15″ sq. black steel cookie sheet.**
- **Glove cowhide clutch purse.**
- **Utica's Happy Flower No-Iron Percale—your choice of one:**
- **Pair Pillow Cases 42x36″.**
- **Twin-Size Flat Sheet 66x104.″**
- **Twin-Size Fitted Sheet 39x75″.**

$500 DEPOSIT

- **3-Pc. Terry Towel Ensemble.** Bath towel, hand towel, wash cloth.
- **Household Battery Charger** with Built-in tester. Recharges D, C, AA and 9 volt batteries.
- **Vise-Grip Set.**
- **3-Piece Kitchen Set.** Mixer, Chopper, Squeezer.
- **Nomad Deluxe Illuminated Auto Dash Compass.**
- **Mirro Omelette-Double Fry Pan** with porcelain cover.
- **Brass and Walnut Pole Plant Hanger.**
- **Sunbeam Alarm Clock** with Wink-Awake and Lighted Dial.

If the deposit is withdrawn before 6 months, cost of the gift will be deducted. Complete set of gift regulations is available at all Unity locations.

$1000 DEPOSIT

- **Hirsh Walnut Woodgrain Bookshelf.** Classic contemporary styling.
- **Deluxe Wood Sinkboard with Removable 5″ Strainer.**
- **"Crown" Toaster Broiler.** Easy-cleaning bright chrome.
- **New Presto Deluxe Hot Dogger.** Cooks one to five hot dogs in 60 seconds.
- **5-Piece Stainless Steel Mixing Bowl Set.**
- **Northern Cool 1 Gallon Spray Humidifier.**

$5000 DEPOSIT

- **West Bend 12-30 Cup Automatic Perk.**
- **Lumitime Digital Alarm Clock.**
- **Berkey Keystone 115X Instant Load Camera Kit.**
- **Staple Gun Tacker Kit.**
- **Ironstone 20-Piece Service for Four.**
- **Pro "1500" Professional Hair Dryer.**
- **Prestoburger/1 Reversible cooking tray.**
- **4-Piece Quaker Tray Table Set.**

Minimum Certificate, $1,000. Substantial interest penalty is required for early withdrawals of savers certificates.

SAVERS STAMPS GIVES YOU MORE!

Your deposits at Unity Savings earn you more valuable gifts and greater selection than ever before . . . and you no longer have to add cash to obtain even the most valuable gift.

With the Savers Stamps you receive for making a qualifying deposit during promotional periods, you can instantly get the gift or gifts of your choice *or* accumulate your Savers Stamps from one promotion period to the next and redeem them at any time for even more valuable gifts. And there are hundreds to choose from.

HUNDREDS OF FREE GIFTS ON DISPLAY AT ALL UNITY LOCATIONS!

DEPOSIT	SAVERS STAMPS	BOOKS
$5,000	840	7
$1,000	360	3
$ 500	270	2¼
$ 300	180	1½

Between Dec. 20, 1977 and Jan. 20, 1978 you'll receive Savers Stamps for your deposits.

NOTE:
If you did not receive your 1978 Savers Stamps Catalog in October, stop by any Unity office and pick one up. It contains hundreds of free gifts in addition to those in this ad; available for the Savers Stamps you receive for qualifying deposits.

Earn higher interest than any bank!
UNITY SAVINGS
Assets over ½ BILLION DOLLARS.

MEMBER FSLIC Federal Savings & Loan Insurance Corp. Your Savings Insured to $40,000

EQUAL HOUSING LENDER

We Give SAVERS STAMPS For Free Gifts

4242 North Harlem Ave.
Norridge, IL 60634
Phone 456-0400
North End of Harlem-Irving Plaza

1805 East Golf Road
Schaumburg, IL 60195
Phone 885-0300
Northeast of Woodfield Mall

1146 Lake Street
Hanover Park, IL 60103
Phone 837-4900
In Greenbrook Plaza

Woodfield Mall
Schaumburg, IL 60195
Phone 843-8900
In the center of Mall, 2nd level
Open all Mall hours

4864 Irving Park Road
Chicago, IL 60641
Phone 736-2500
Six Corners

8361 Golf Road
Niles, IL 60648
Phone 966-2000
½ block E. of Milwaukee Ave.

Hours: Monday, Thursday & Friday 9 to 8 Tuesday 9 to 4 Wednesday & Saturday 9 to 2

Kalendarzyk Posiedzeń

PIĄTEK, 6 STYCZNIA

Klub Parafii Dąbrowa odbędzie swe zebranie instalacyjne w piątek, 6 stycznia, o 7:30 wieczorem, w sali pnr. 5925 W. Diversey. Prosimy wszystkich o obecność.

* * *

SOBOTA, 7 STYCZNIA

Klub Wioski Niedzieliska odbędzie nadzwyczajne posiedzenie w sobotę, 7 stycznia, o 5 po południu, w sali New Polonia, 6101 W. Belmont. Jest dużo ważnych spraw do załatwienia, dlatego prosimy wszystkich członków o liczne przybycie.

Stanisław Czachor, sekr. prot.

* * *

NIEDZIELA, 8 STYCZNIA

Klub Wola Przemykowska odbędzie swe zebranie wraz z instalacją w niedzielę, 8 stycznia, o 2:30 po południu, w sali Polonia, 6103 W. Belmont. Prosimy wszystkich członków o przybycie.

Klub Parafii Siedliska odbędzie swe zebranie w niedzielę, 8 stycznia, o 2:30 po południu, w sali Sikory, 4758 S. Marshfield. Prosimy wszystkich członków o obecność. — Kazimierz Madej, prezes; Marta Wrona, sekr. prot.

* * *

Tow. Wolność Grupa 1776 ZNP, odbędzie swoje instalacyjne posiedzenie w niedzielę, 8 stycznia, w sali Moskala, 5639 N. Milwaukee. Początek o 1-ej po południu.

Przysięgę od nowego zarządu odbierze Edward Moskal, skarbnik ZNP.

* * *

Klub Przyjaciół Ziemi Tarnowskiej w Chicago odbędzie zebranie instalacyjne w niedzielę, 8 stycznia, o 3 po południu, w Royal Inn, 5356 W. Belmont. Po zebraniu i instalacji, spotkanie towarzyskie. — Antoni Oskwarek, prezes;

* * *

Klub Województwa Białostockiego odbędzie roczne zebranie wraz z instalacją w niedzielę, 8 stycznia, o 2:30 po poł., w sali AmVets, 3174 N. Milwaukee Ave. Po zebraniu obiad i zabawa taneczna. Prosimy wszystkich o obecność.

Jan Purta, prezes; Zdzisława Lipińska, sekr. prot.

* * *

Korpus Pomocniczy Placówki 141 SWAP odwołuje zebranie, które miało się odbyć 8 stycznia, z powodu plenarnego posiedzenia Okręgu I korpusów pomocniczych i tradycyjnych opłatków Okr. I i SWAP. Następne zebranie odbędzie się w sali pnr. 1239 N. Wood ul., w niedzielę, 29-go stycznia, o 1 po poł. Będzie to posiedzenie wyborcze.

Henryka Michałowska, prezeska; Helena M. Stermińska, sekr.

Gadatliwe Groby

Okazuje się, że dzisiejszemu światu, w którym panuje i tak niesamowity harmider (między innymi w związku ze zwalczaniem hałasu!), grozi nowe niebezpieczeństwo: gadatliwe groby.

Pomysł ten zrodził się oczywiście w Stanach Zjednoczonych — ojczyźnie gumy do żucia, majoretek, rock'n rollu, befsztyków w pigułkach i zdobywców Księżyca.

Ściślej mówiąc, hasło rozmownych grobów rzucone zostało w Whipsnade, w stanie New Jersey, przez przedsiębiorczą firmę o pięknej nazwie "Spółka Twórczych Nagrobków" "Creative Tombstone Incorporated").

Zasada jest prosta, ale pozwala skutecznie zastąpić całą armię angielskich duchów, widm, mar, topielic i wampirów za nędzną sumę 40 tysięcy dolarów. Tyle bowiem kosztuje komputer poruszany (w imię ochrony środowiska) energią słoneczną, który udziela głosu nieboszczykom — pod warunkiem, że głos ten nagrali uprzednio na taśmach magnetycznych.

Amerykanie, ze zdobywców wszechświata przemieniać się zaczynają w zdobywców zaświatów.

Awans

Jeff Williamson, zastępca administratora miejskiego w Bloomington, został mianowany administratorem miejskim Brookfield. Jego roczne pobory wzrosną z $22,500 do $27,000.

Wrap-Tie Delight!

Printed Pattern

by Anne Adams

Uncomplicate your life and get right down to business with this wrap-tie delight! Stitch it up in a morning, few pattern parts. Easy Sew!

Printed Pattern 4847: Misses Sizes 8, 10, 12, 14, 16, 18. Size 12 (bust 34) takes 2 5/8 yards 45-inch fabric.

$1.25 for each pattern. Add 35c for each pattern for first-class mail and handling. Send to:

Anne Adams, Dept. 10, Polish Daily Zgoda, 243 West 17th St., New York, N. Y. 10011.

Print NAME, ADDRESS, ZIP, SIZE and STYLE NUMBER.

Prices too high? Save and sew—send for our NEW FALL-WINTER PATTERN CATALOG. Over 100 styles, all sizes—dresses, tops, skirts, pants. Free pattern coupon. Send 75¢

Instant Sewing Book.....$1.00
Instant Fashion Book.....$1.00
Instant Crochet Book.....$1.00
Pillow Show-Offs.....$1.50

Dawne Nekrologi i Nagrobki w Polsce

Już sto pięćdziesiąt lat temu istniał zwyczaj, że po zgonie osób wybitnych prasa zamieszczała obszerne wspomnienia pośmiertne. We wspomnieniach tych wynoszono pod niebiosa zasługi zmarłego, a gdy rzeczywistych zasług zabrakło, trzeba było znaleźć coś godnego podziwu i pochwały.

Tak na przykład w 1853 roku po śmierci prezesa Heroldii, naczelny redaktor "Kuriera Warszawskiego", Karol Kucz zamieścił obszerne wspomnienie, w którym po wymienieniu wszystkich piastowanych przez zmarłego godności, pisał z właściwą owym czasom emfazą: "Rzadko zaiste znaleźć można większego miłośnika sztuk, starożytności i numizmatyki... to też po stracie jego pozostał jeden z najszacowniejszych i najciekawszych zbiorów medali i monet, kosztowności, arcydzieł sztuki, rzadkich obrazów, bogatych sprzętów z wieków dawniejszych... Gościnny i uprzejmy... znawca, miłośnik i opiekun sztuk pięknych hrabia Franciszek z całą godnością umiał utrzymać historyczne swe imię...".

Inny charakter miały zwykle nekrologi, informujące o dniu i godzinie pogrzebu. Dzisiejszego czytelnika razi ich przesadny styl. Oto dwie próbki z r. 1830 (z "Kuriera Warszawskiego"): "...serce tylko tkliwe, umiejące czuć słodycz związków towarzyskich, stratę, jaką w tym zgonie ludzkość poniosła ocenić może...". Albo: "Smutny i nieuchronny skutek czasu, który zaczyna powszechnie obietnicami poić śmiertelnych, a potem nie przestając na zniszczeniu nadziei, zabiera samo szczęście i wszystko".

Zamieszczano te nekrologi początkowo w dziale wiadomości bieżących i — chociaż płatne — nie różniły się od normalnego materiału redakcyjnego. Dopiero pod koniec lat sześćdziesiątych zastosowano większą czcionkę przy druku nazwisk, a nekrologi mniej więcej w dzisiejszej formnie, wyodrębnione w osobny dział ukazały się po raz pierwszy w "Kurierze Warszawskim" w grudniu 1876 roku.

Od czasu do czasu drukowano nekrologi wierszowane. Pierwszy taki nekrolog wyszedł w "Kurierze" w roku 1842. Był to akrostych, w którym pierwsze litery każdego wiersza tworzyły imię i nazwisko zmarłego. Ale nekrologi rymowane występują stosunkowo rzadko, znacznie częściej znaleźć można wiersze na grobach.

"Cmentarz Powązkowski, jak i inne ma swoją literaturę, a tę składają grobowe napisy... — pisał 120 lat temu Kaz-Wład. Wójcicki, który w swej trzytomowej monografii Powązek i innych cmentarzy warszawskich zamieścił kilkaset krótszych i dłuższych życiorysów pochowanych tam osób, zarówno "ludowych postaci", jak "ludzi pełnych zasług i głośnego imienia". Utrwalił on w swym dziele wiele ciekawych inskrypcji nagrobnych, zwłaszcza tych, które — jak pisał — "odznaczają się wśród innych myślą i oddaniem". Po Wójcickim próbowali robić to inni. Edward Wrocki zbierał inskrypcje nagrobne pochowanych na Powazkach muzyków i w 1925 roku ogłosił je w "Wiadomościach muzycznych" i w osobnej odbitce.

Wśród licznych wierszowanych inskrypcji są takie, które w kilku słowach powiedzą więcej niż długie i szumne epitafia jak np. dwuwiersz Osińskiego wyryty na tablicy Wojciecha Bogusławskiego ("Krzywdzące głos ojczysty mniemanie umorzył. Pisał, grał i grających na czas późny stworzył") albo słowa na sarkofagu poległego pod Raszynen poety Legionów, Cypriana Godebskiego (A krótkie w czasach krwawych trąb wojennych przerwy.

Przyjemnym poświęcali zabawom Minerwy).

Wójcicki zanotował wiersz, jaki rodzina umieściła na grobie jednego z najwybitniejszych polskich rzeźbiarzy Jakuba Tatarkiewicza zmarłego w roku 1854:

"Cały żywot dla pracy i dla swej rodziny
Aż do ostatniej poświęcił godziny
Żywot bez zmazy zbyt prędko skończony
Dla sławy, dzieci i żony.
Tu gdzie tyle prac jego grobowce okrywa
Otoczon dzieły swymi artysta spoczywa".

Prof. filozofii Uniw. Warsz. Adam Ignacy Zabelewicz zasłużył na takie słowa:

"Wielu znajdziesz
sławniejszych, jemu równych mało,
Nie z głazu, z serc mu pomnik
wznieść by należało
On dla żywych chodzącą był
księgą, cnót zworem,
Chcemy go uczcić godnie —
idźmy jego torem".

A na grobie zmarłego w wieku 34 lat Wojciecha Piaseckiego uznawanego przez współczesnych za jednego z najwybitniejszych aktorów, koledzy umieścili taki wierszyk:

Serce czyste, czucia prawe
Tlały zawsze w jego tonie,
W krótkim życiu zyskał sławę
I najszczerszy żal po zgonie.

Przykłady można mnożyć. Są wiersze lepsze i gorsze, szczere i sztuczne, często naiwne jak np. taki dwuwiersz z 1848 roku:

"Była szczęściem dla męża
i siedmiorga dziatek
Wzorem żon, rządną w domu
i najlepszą z matek".

Czasem mają ton bardzo osobisty, jak zanotowany przez Galińskiego wierszyk głoszący że "w tym grobie złożona, dobra była matka dla dzieci, a dla męża żona. Tu ciało ulubione żony spoczywa. Nad tym pomnikiem serce męża ubolewa".

Pod koniec stulecia rymowane inskrypcje stają się coraz rzadsze, a w latach międzywojennych spotkać je można na Powązkach wyjątkowo, częściej na Bródnie, ale są to na ogół wiersze, do których zastosować można słowa Wiktora Gomulickiego: "Stokroć lepsze zapomnienie nad hołdy wyrażone niedolężnymi rymami".

O.G.

Huffman Otrzymuje Nowe Stanowisko

Były prezes kolegium Malcom X, który został zmuszony do opuszczenia tego stanowiska, gdy ujawniono, że podał on fałszywe dane dotyczące swego wykształcenia, został mianowany specjalnym asystentem prezesa Chicago Urban Skills Institute.

Polski Film Wśród 10 Najlepszych Filmów Ubiegłego Roku

Roger Ebert, znany krytyk filmowy, umieścił film Krzysztofa Zanusiego "Decyzja Kobiety" (oryginalny tytuł "Bilans Kwartalny") na 4 miejscu wśród dziesięciu najlepszych filmów ubiegłego roku wyświetlanych w Chicago.

Krytycy chicagoscy uznali ten film za bardzo dobry i przyznali mu zaszczytne "cztery gwiazdki".

Mistrz Wirtembergii

Międzynarodowym mistrzem Wirtembergii w tenisie został reprezentant Polski Wojciech Fibak, który w finale pokonał Reinharda Probsta (NRF) 7:6, 7:5.

W finale gry podwójnej Fibak i Juergen Fassbender (NRF) pokonali Zeljko Franulovicia i Nikolę Pilicia (Jugosławia (6:4, 5:7, 6:4.

Popierajcie tych, którzy ogłaszają się w "Dzienniku Związkowym".

In just a matter of weeks now,
February 2nd, to be exact,

Fairfield Savings

Your Key to Happier Living

will open another,
new office at
8301 Lawrence Ave.
(near Cumberland)

It's going to be a full-service office, geared to provide you with every thrift and home loan service you and your family will ever need.

We're looking forward to seeing you at the grand opening celebration, which will last throughout February. Valuable FREE GIFTS for saving. Four weekly GRAND PRIZE drawings. FREE SOUVENIR for every visitor.

In the meantime, come and see us at our main office, 1601 Milwaukee Ave. Phone HU 9 - 4800.

MEMBER FSLIC Federal Savings and Loan Insurance Corp. Your Savings Insured to $40,000

EQUAL HOUSING LENDER

Palestyńczycy Zadecydują

Rozpatrując zagadnienie Środkowego Wschodu, które wydaje się ono coraz bardziej poważne jeżeli chodzi o bezpieczeństwo już nie tylko jego samego, ale całego świata. Stwierdzić należy, iż w głównej mierze rozstrzygnięcie tego problemu zależy od Organizacji Wyzwolenia Palestyny. Ona zadecyduje. czy zapanuje tam wreszcie pokój czy też ponownie rozpęta się następna z kolei zawierucha wojenna, skutki której okazać się mogą nie tylko poważne, ale zgoła niebezpieczne.

Jak dotychczas Palestyńczycy nie wykazują nic, by ich stanowisko wobec znienawidzonego przez nich Izraela miało ulec jakiejś zmianie. Domagają się oni stanowczo oddania przez niego okupowanych od 1967 r. terytoriów państw arabskich, na których utworzyć chcą swe własne, niezawisłe państwo. W skład ich wchodzi dawna arabska, część Jerozolimy, w której przed niedawnym czasem złożył wizytę prezydent Egiptu Sadat i przyjęty został na posiedzeniu izraelskiego parlamentu Knesset przez premiera Begina.

Przywódca Organizacji Wyzwolenia Palestyny, zacięty wróg Izraela Yassir Arafat oświadczył w czasie pobytu Sadata w Jerozolimie, że odzyskanie jej nastąpić może wyłącznie tylko w drodze bezpardonowej, krwawej walki na śmierć i życie a nie przez padnięcie na kolana i kapitulację. Ta wypowiedź najlepiej charakterezuje nastawienie Palestyńczyków i nie zwiastuje nic, by mieli oni zmienić swe dążenia i metody postępowania w drodze jaką sobie wytknęli w dążeniu do samodzielności.

Ugrupowanie ich, popierane w sprzęcie i finansowawo przez Syrię, żąda usunięcia Sadata w drodze zamachu i morderstwa. Winien on zginąć — twierdzą — razem ze wszystkimi podobnymi mu zdrajcami i agentami, dążącymi do porozumienia się z Izraelem.

Inne ugrupowania — przede wszystkim Popularny Front Wyzwolenia Palestyny oświadczył, iż wzmoże na szeroką skalę akcję terroru przeciwko Izraelowi dla zadokumentowania światu, że na Środkowym Wschodzie tak długo nie zapanuje pokój, jak długo Palestyńczycy nie uzyskają sprawiedliwości i jak długo zmuszeni będą znosić uciemiężenie.

Organizacja Wyzwolenia Palestyny nie tylko potępia Sadata za jego nawiązanie stosunków z Izraelem, ale i za to, że nie wymógł on na nim zgody na dopuszczenie jej przedstawicieli na konferencję dla spraw Środkowego Wschodu, która odbyć się ma w Genewie. Pomimo, iż wszystkie państwa arabskie zgodnie uważają ją za reprezentację Palestyńczyków, Izrael z uporem nie chce się na to zgodzić, uważając ją za bandę terrorystów, której jedynym celem jest zniszczenie go.

Niezależnie od tego w porozumieniu z Syrią, Irakiem, Libią, Algerią i Płd. Jemenem łącznie oskarża ona Egipt o "zdradę narodowych interesów świata arabskiego i imperializmu".

Politycy państw zachodnich są zdania, iż pomimo ciężkich strat, zadanych Palestyńczykom przez armię syryjską w czasie wojny domowej w Libanie w ub. roku (przez tę że Syrię, która dziś ich popiera) nadal stanowią oni siłę, z którą należy poważnie się liczyć. Arabowie ze swej strony przestrzegają, iż w przypadku nie dopuszczenia ich do udziału w konferencji mogą oni rozciągnąć akcję terrorystyczną i na ich kraje i w ogóle wszędzie i że należy z tym poważnie się liczyć, gdy nie dojdzie się z nimi do jakiegoś porozumienia, oczywiście po ich myśli.

Zachodzi pytanie, dlaczego Palestyńczycy odmawiają uznania Izraela za niepodległe państwo i w ogóle prawa istnienia?

Organizacja Wyzwolenia Palestyny powstała w 1964 r., skupiając pod swym kierownictwem działalność różnych oddzielnie występujących na własną rękę ugrupowań, prowadzących akcję przeciwko Izraelowi. Obecnie w jej skład wchodzi sześć głównych ugrupowań, z których najsilniejszą jest Al Fatah oraz wiele drobniejszych.

Nie brak jest wśród nich bardziej ugodowych, które jeszcze przed wizytą Sadata w Izraelu głosiły hasła uregulowania stosunków z nim na drodze rokowań pokojowych. Są jednak i takie, które bezkompromisowo dążą do odrzucenia takich metod i żądają akcji terroru, porywań samolotów i ludzi, mordowania i światowej rewolucji.

Na czele Organizacji Wyzwolenia Palestyny stoi parlament i Rada Narodowa w skład której wchodzi 293 posłów, reprezentujący, 3,500,000 Palestyńczyków, zamieszkujących obszary Środkowego Wschodu i rozproszonych po całym świecie. W liczbie tej znajduje się 900,000 zamieszkujących w Jordanii, 760,000 na okupowanych przez Izrael obszarach na zachodnim brzegu rzeki Jordan, 500,000 w Izraelu, 430,000 na okupowanych przez Izrael obszarach Gaza Strip, 400,000 w Libanie, 250,000 w Kuwejcie, 150,000 w Syrii, 15,000 w Egipcie. Duże ich skupiska znajdują się w NRF i około 10,000 w Stanach Zjednoczonych.

Przywódcą Organizacji Wyzwolenia Palestyny jest Arafat, stojący na czele 15-osobowego Komitetu Wykonawczego, który mianuje dyrektorów poszczególnych departamentów. Pełnią oni rolę ministrów i stanowią rodzaj rządu.

Poniżej podajemy dane, odnoszące się do najważniejszych i największych ugrupowań palestyńskich.

Al Fatah. — Największa. Kierownik Arafat. Główna kwatera w Bejrucie. Politycznie prawicowa i marksistowska.

Ludowy Front Wyzwolenia Palestyny. — Zajmująca się głównie aktami terroru, przede wszystkim powietrznym piractwem. Szczególne nasilenie ich miało miejsce w początkach lat siedemdziesiątych. Przywódca dr George Habash, chrześcijanin i marksista. Ostatnio twierdzi, iż zarzuciła wszelkie metody stosowania terroru. Kwatera w Bejrucie.

Demokratyczny Front Wyzwolenia Palestyny. — Prosowiecki, marksistowski. Rozbudował się w czasie wojny domowej w Libanie. Przywódca dr Nasif Hawatmeh, chrześcijanin. Kwatera w Bejrucie.

Saiqa. — Powstała w Syrii i przez nią popierana. Walczyła w Libanie i weszła w konflikt z innymi ugrupowaniami palestyńskimi. Przywódca Zuheir Mahsin. Kwatera w Damaszku.

Arabski Front Wyzwolenia. — Finasowana przez Irak. Stoi w opozycji do Syrii. Mało wpływowa i znacząca. Przywódca Abdul Aziz Ahmed. Kwatera w Bagdadzie.

Popularny Front Wyzwolenia Palestyny (Główne Dowództwo). — Marksistowska. Nastąpił w niej rozłam w czasie wojny domowej w Libanie w wyniku różnicy zdań czy współdziałać czy nie z Syrią. Jeden odłam dowodzony jest przez Ahmeda Jabrila, drugi przez Abu Abbasa. Kwatera w Bejrucie.

Inne, małe ugrupowania są niewiele znaczące i rywalizują ze sobą o wpływy i znaczenie.

(;)

Związkowiec (Kanada)

Prognoza Klimatu Do XXI Wieku

Dr Willet z Uniwersytetu Massachusetts przeprowadził analizę rozwoju cyklicznego aktywności słońca na następne dziesięciolecie, a także jej związku ze zmianą pogody i klimatu na kuli ziemskiej. Efektem jest opracowanie prognozy klimatu aż na okres — do pierwszej połowy XXI wieku.

W najbliższym czasie — zdaniem tego specjalisty — nastąpi znaczne ochłodzenie. W przybliżeniu za 125 lat można oczekiwać wystąpienia "małego okresu lodowego," który potrwa około 30 lat (między 2110—2140 rokiem). Pełnia tego okresu powinna nastąpić za 10—30 tys. lat.

Według prognozy dr Willeta w następnych 25 latach średnia temperatura spadnie znacznie poniżej dotychczasowego poziomu. W najbliższym czasie w krajach położonych w rejonie średniej szerokości geograficznej nie należy oczekiwać długotrwałej suszy na większą skalę.

Natomiast w USA, w Kanadzie i w północnych rejonach Europy może być okres suszy, podobny do tej jaka zaczęła się już w Afryce i południowej części Azji i która potrwa przypuszczalnie około 10 lat. Pomiędzy 2000—2030 rokiem oczekiwać należy ocieplenia, po którym jednak ma dość szybko nastąpić silne ochłodzenie i to na większą skalę.

Większość specjalistów traktuje serio tę prognozę, przypominając jednocześnie, że dr Willet opracował już bezbłędnie prognozę dotyczącą zmniejszenia ilości i intensywności huraganów w północnej części Oceanu Atlantyckiego oraz nasilenia ich w Zatoce Meksykańskiej w latach sześćdziesiątych.

Popierajcie tych,
którzy ogłaszają się
w Dzien. Związkowym

Jakie Mają Być Dobre Maniery

(DP) — Kongres specjalistów od dobrych manier odbył się w Bad Kissingen (NRF). Uchwalono szereg przepisów grzeczniościowych, które mają obowiązywać w 1978 roku. Oto mały wybór:

Wolno palić fajkę w towarzystwie pań (dawniej było to zabronione).

Panie mogą sobie szminkować usta przy wszystkich, po obiedzie (dawniej musiały iść do toalety); malowanie brwi jest nadal niedopuszczalne w towarzystwie.

Panie mogą siedzieć w towarzystwie z nogą założoną na nogę (dawniej była to poza dozwolona tylko mężczyznom).

Na ulicy, witając się z kobietą, mężczyzna nie musi zdejmować rękawiczki o ile kobieta ma rękawiczki na dłoni (dawniej mężczyzna musiał zdjąć rękawiczkę, choćby kobieta podawała mu dłoń w rękawiczce).

Po schodach kobieta powinna wchodzić pierwsza; mężczyzna asekuruje ją w razie upadku.

Na balu czy dancingu mężczyzna ma obowiązek zapraszać do tańca panie, które nie mają partnera.

Kwestia czy wolno mężczyźnie trzymać rękę w kieszeni podczas rozmowy z kobietą została odłożona do przyszłego roku, jako zbyt skomplikowana.

Polska Produkcja

W roku 1977 Polska zajmowała 4 miejsce w świecie i 2 w Europie w produkcji węgla kamiennego, 2 miejsce w świecie i 1 w Europie w produkcji siarki oraz 9 miejsce w świecie i 4 w Europie w produkcji miedzi.

Zabiegi Chiropraktyczne Na Słabe Krążenie Krwi

Dr. Chester Wilk

Manipulacje chiropraktyczne w okolicy stosu pacierzowego są jedną z najlepszych metod, gdy chodzi o przywrócenie i utrzymanie dobrego krążenia krwi.

Unerwienie również odgrywa ważną rolę w wypadkach słabego krążenia krwi i zatłoczenia przewodów krwionośnych. Na skutek tego krew ta wędruje do innych części ciała. Przez zastosowanie odpowiednich manipulacji, lekarz-chiropraktor, nie tylko pomaga w przywróceniu lepszego krążenia krwi, ale sprawia, że nerwy funkcjonują w lepszej harmonii.

Jeśli chcecie poprawić ogólny stan swego zdrowia i polepszyć krążenie krwi, udajcie się do swego chiropraktora.

Autorem tego artykułu jest Dr. Chester Wilk, lekarz - chiropraktor, (wykładowca i autor najgłośniejszej książki na temat chiropraktyki) który prowadzi biura pod następującymi a d r e s a m i: 5130 W. Belmont Ave., Chicago, oraz 9238 Greenwood Ave w Des Plaines, Ill. C e l e m umówienia prosimy telefonować — 725-4878.

(Ogł.)

ADWOKACI

AURELIA PUCINSKI *BENEDICT MAYERS*
JOHN WERESZCZYNSKI
Rozmawiam Po Polsku
4228 N. Harlem, Norridge
Telefony: 452-6296 — 452-5910

TATRY SAUSAGE

Pnr. 2910 N. Central Park Ave. • 252-0370

NOWI WŁAŚCICIELE:
STENIA i WŁADYSŁAW MARCINIAK
Oraz DANUTA i STANISŁAW KAMIŃSCY

Zapraszają Serdecznie Dawnych Klientów Tego Sklepu Przyjaciół, Znajomych i Całą Polonię
NA WIELKIE OTWARCIE
W CZWARTEK 5 STYCZNIA, PIĄTEK 6 STYCZNIA i SOBOTĘ 7 STYCZNIA
Przyjdźcie się zapoznać z wielkim wyborem wędlin domowego wyrobu

Przyjdźcie się zapoznać z wielkim wyborem wędlin domowego wyrobu doskonałego masarza z Polski.
Pod Nowym Zarządem TATRY SAUSAGE WĘDLINY TE BĘDĄ RÓWNIE DOBRE JAK DOTYCHCZAS

Doskonałe i Niezrównane w Smaku SZYNKI WĘDZONE, GOTOWANE OD KOŚCI, POLSKA KIEŁBASA, WĘDZONA KRAJANA, KIEŁBASA TATRZAŃSKA, PASZTET, KISZKA KASZANA, PASZTETÓWKA, BALERONY ETC., ORAZ WSZELKIEGO RODZAJU WĘDLINY, KONSERWY MIĘSNE I RYBNE I DELIKATESY IMPORTOWANE Z POLSKI I INNYCH KRAJÓW . . . ZAWSZE ŚWIEŻE PIECZYWO I WSZELKIEGO RODZAJU ARTYKUŁY SPOŻYWCZE
Najwyższa Jakość • Najniższe Ceny • Najlepsze Polska Obsługa

POLSKIE SKLEPY WĘDLIN I DELIKATESÓW
Zapraszają Was i polecają doskonały i wielki wybór

Wędzonych i pieczonych szynek, kiełbas i boczków oraz wszelkiego rodzaju wyrobów masarskich wyśmienitych i przyrządzonych na s p o s ó b europejski i polski domowego wyrobu. — Wyrabiamy własnym s p o s o b e m doskonałe szynki od kości wędzone i gotowane.

TAKŻE SZYNKI importowane z Polski KRAKUS i ATALANTA i z innych krajów europejskich. CENY PRZYSTĘPNE.
STANISŁAW I JOANNA NYLEC, Właściciele
DIVERSEY SAUSAGE
3427 W. DIVERSEY AVE. Tel. 227-3049
oraz
FELIKS I MARY NYLEC, Właściciele
NYLEC'S SAUSAGE & DELICATESSEN
5322 W. LAWRENCE AVE. Tel. 736-3484

INTENSYWNY KURS ANGIELSKIEGO

Dla nowoprzybyłych obcokrajowców Studentów i Profesjonalistów
4 TYGODNIOWY KURS, MAŁE KLASY
Doświadczeni wykładowcy.
Po informacje telefonować lub pisać:
DIRECTOR OF ADMISSION — E.L.S. LANGUAGE CENTER
c/o CONCORDIA TEACHERS COLLEGE
7400 Augusta Street, River Forest, Illinois 60305
Tel. 771-7746 Pytajcie o Mr. Fair

DRUGI WIELKI TYDZIEŃ!
Uznany Za Najlepszy Film Roku
"Decyzja Kobiety"
Pasjonujący Konflikt Uczuć
w nowym filmie Krzysztofa Zanussiego

Film Barwny — Napisy Angielskie
W Rolach Głównych:
MAJA KOMOROWSKA, PIOTR FRONCZEWSKI, MAREK PIWOWSKI i HALINA MIKOŁAJSKA
*** Druga Atrakcja ***
Barwna Opowieść Muzyczna i Romantyczna Przygoda w Starej Warszawie
"MOCNE UDERZENIE"
Dziś od 6:30 Wieczorem
Sobota i Niedziela od 1:30 Po Południu
po 3 pełne seanse:
Mocne Uderzenie — 2:00 — 5:05 — 8:05
Decyzja Kobiety — 3:25 — 6:25 — 9:25
Telefon 545-5922 *KINO* **Milford** **Pulaski Przy Milwaukee Ave.**

Polska Prasa Jest Dźwignią Polonijnego Życia!

TUNEL LOUNGE

2918 N. CENTRAL PARK
DAWNIEJ MARYLA LOUNGE

WŁAŚCICIEL
JOE WATYCHOWICZ

Serdecznie Zaprasza Całą Polonię a Zwłaszcza Wszystkich, Którzy Chcą Się Dobrze Zabawić

NA WIELKIE OTWARCIE
W PIĄTEK 6-go, SOBOTĘ 7-go i NIEDZIELĘ 8-go STYCZNIA
Początek o 8:30 Wieczorem

NAJLEPSZA MUZYKA TANECZNA W CHICAGO I NAJLEPSZY NASTRÓJ DO TAŃCA GRAĆ BĘDZIE WSPANIAŁA ORKIESTRA

AMBERS
(Cztero-osobowy Zespół)
PRZYJDŹCIE, A NIE POŻAŁUJECIE

Z Bocznej Trybuny Sportowej

ZYGMUNT P. BOBIN

Z KLUBU WISŁA S.A.C.

Nowy Rok powitano w klubie Wisła muzyką i szampanem. Sylwestra zorganizowali pp. Z. Spott, wiceprez.; H. Czaplak i H. Florczak, czł. Zarządu. Ci, co spędzili Noc Sylwestrową w lokalu Wisły, bawili się znakomicie i . . . ekonomicznie, ponieważ wstęp był bezpłatny. Muzyka p. Tadeusza Jedlińskiego (utwory taneczne, kolędy, utwory na specjalne życzenie) — była "Super".

* * *

Zniżkowe bilety na mecze halowe w Chicago Armory można nabyć w klubie Wisła, 4411 W. Fullerton (384-9324); Vic's Texaco, 5200 W. Belmont ave. (545-2525); Polish Publ. Center, 2917 N. Central park ave. (342-0266); Superior Realty, 3036 N. Milwaukee ave. (235-3632). Przy kasie bilety są znacznie droższe.

* * *

W piątek, 6 stycznia, początek sezonu halowego w Chicago Armory, 234 E. Chicago ave. Wisła reprezentuje Polonię w Major Div. i grać będzie swój pierwszy mecz z Maroons o godz. 8:45 wiecz. Początek meczów o godz. 6-ej.

W niedzielę, 8 stycznia, zaczyna się sezon halowy dla drużyn młodzieży z Youth Div. of N.S.L. Pierwszy mecz już o godz. 12;30 po południu. Na pierwszy ogień, w klasie juniorów spotykają się dwie polonijne drużyny: Wisła i . . . Eagles. Mecz o godz. 4-ej po poł. Zbrojownia mieści się przy 5917 N. Broadway ave. Wstęp bezpłatny,ale spodziewane jest, iż kibice poprą swe drużyny donacjami, ponieważ udział drużyn w turnieju nie jest bezpłatny.

Drużyna juniorów Wisły występuje w nowym składzie. W ubiegłym roku 1977 zakończyli swe sukcesy w zespole juniorów Wisły ze względu na wiek: K. Rogoz, A. Woźniczka, M. Jaworski, K. Terlecki, R. Sliwinski, R. Kulis, K. Wygoda, K. Spociński, A. Raźny, M. Filimowiecz, H. Pikul — oraz z innych względów: Z. Drozd, R. Molenda i P. Laska.

Gruntownie odmłodzona drużyna juniorów Wisły jest jedną z 12-tu drużyn w turnieju. Pilnie śledzić będziemy jej wyniki.

* * *

NARZEKANO NA FUTBOL JUŻ W 1913 ROKU

W początkach 1913 roku tak oto narzekano na piłkę nożną: sportem najpopularniejszym wśród uczącej się młodzieży jest ciągle jeszcze w Polsce—możnaby powiedzieć niestety —football. Niestety, bo zbyt się z nieodżałowaną szkodą innych gałęzi ćwiczeń pod gołem niebem, rozwielmożnił. Niestety, możnaby tymbardziej powiedzieć, bo przybiera on niekiedy formy, które jeden z najpiękniejszych w zasadzie sportów, tak pod względem fizycznym jak i moralnym, czynią rzeczą karykaturalną, w najbardziej ujemnym tego słowa znaczeniu.

* * *

Zapobiec spaczeniu naszego footballu mógłby najskuteczniej, zdawałoby się, powołany do czuwania nad nim Związek Polski Piłki Nożnej, dotąd jednak nie widzimy owoców jego usiłowań w tym kierunku.

Najsilniejszymi organizacjami, zajmującymi się przeważnie footballem są: Cracovia i Wisła, Klub Robotniczy w Krakowie, Czarni, Pogoń, Lechia, Sparta we Lwowie. Za przykładem tych miast poszła prowincja. Nie ma już miasta ze szkołą średnią w Galicji, gdzieby nie było klubu czy koła sportowego. A wszystkie te organizacje razem wzięte, ześrodkowują dzisiaj tysiące młodzieży.

* * *

W Agrykoli rozegrano w sezonie 1913 roku szereg matchów piłki nożnej. Drużyna Warszawskiego Koła Sportowego grała parokrotnie z drużynami zamiejscowymi. Zapasy wywoływały duże zainteresowanie publiczności, wśród której przeważała młodzież. Obserwując galerię podczas gry, widać było roznamiętnione, ogorzałe twarze naszych młodych footballistów którzy każde uderzenie graczy jakby wykonywali osobiście, a każdego nowego golla witali entuzjastycznie.

* * *

Bywały matche w początkach organizacji drużyn Warszawskiego Koła Sportowego, gdy pomimo interesujących obozów nieprzyjacielskich, na galerii bywało zaledwie po kilkadziesiąt osób. Następnie ta liczba podwoiła się, a teraz wynosi już parę tysięcy gorących zwolenników nożnej. Football przyszedł do nas i wstępnym bojem zdobył serca młodzieży.

Bo też w istocie, żaden ze sportów w ostatnim dziesięcioleciu (a pisano to w 1913 roku) nie osiągnął u nas tak szerokiego rozpowszechnienia, jak gra w piłkę nożną. Zamiłowanie do tego sportu, którego kolebką jest Anglia, szerzy się w całej Europie.

W szerokich kołach sportowych utrwaliło się przekonanie, że dla utrzymania dobrego stanu zdrowia niezbędnymi są ćwiczenia na świeżym powietrzu. Dla osiągnięcia tego celu, żaden ze sportów nie nadaje się tak, jak gra w piłkę nożną, w której zdrowa i przyjemna rozrywka połączona jest z małymi kosztami, a więc dostępna jest dla wszystkich.

* * *

Football rozwija graczy wszechstronnie, wyrabia w nich zręczność, wytrwałość i szybką orientację w sytuacji. Jest jeszcze inna dobra strona tego sportu: każdy z graczy winien wyzbyć się egoizmu i podporządkowywać się interesom ogółu tj. drużyny.

Jest on więc jakoby kółkiem maszyny, która poruszając inne, nadaje bieg całemu mechanizmowi. Kto jest sam footballistą, wie jak wielką jest pokusa wystąpienia z szeregu, ażeby samemu "wystrzelić" bramkę, jak trudno przezwyciężyć tę chęć. Gracz powinien pamiętać, że musi współdziałać, każde wyłamanie z szeregu, aby się "pokazać" równa się przeciwdziałaniu. Gracz musi pamiętać, że walczy dla barw klubowych i za nie!

* * *

Z RÓŻNYCH DZIEDZIN

Meksykańczyk Carlos Zarate obronił w Madrycie tytuł zawodowego mistrza świata w wadze koguciej, zwyciężając w piątej rundzie Hiszpana Juana Rodriqueza.

* * *

W Dormagen (Niemcy Zachodnie) odbył się międzynarodowy turniej szablistów, w którym startowali też Polacy. Pierwsze miejsce wśród 120 reprezentantów 6 państw zajął Juergen Nolte (Niemcy Zach.), odnosząc w finale 4 zwycięstwa. Wyprzedził on Johna Slade (Anglia) — również 4 zwyc. oraz Jana Barona (Polska) — 3 zwyc. Drugi Polak Ryszard Grobelny, zajął 6 miejsce, przegrywając wszystkie swe pojedynki finałowe.

* * *

CO TO JEST SPORT?

W 1913 roku sport nie doczekał się jeszcze jednolitego określenia. Słowa tego używano i nadużywano dla oznaczenia najróżnorodniejszych, nie raz mało ze sobą wspólnego mających pojęć. A tymczasem — pisano — na sportowca (sportsmena) nakładają się dwa czynniki: zamiłowanie czyli pasya i wcielenie tego zamiłowania w czyn fizyczny.

* * *

Stosunek tych dwu czynników bywa przerozmaity. Na ogół jednak zaczyna się rozdział dwu wielkich gałęzi to ta, gdzie zamiłowanie posiłkuje się tylko siłą i sprawnością fizyczną w chwili czynu sportowego, a zależy głównie od narzędzi sportu (automobilizm, lotnictwo, jazda konna itp), druga (gdzie zamiłowanie jest w zupełności od sprawności fizycznej zależne, a gdzie rola narzędzia jest znikoma lub podrzędna (lekkaatletyka, piłka nożna, pływanie itp).

* * *

Na koniec pokutuje jeszcze w sporcie zamiłowanie czyste bez żadnej potrzeby pracy fizycznej np. hodowla, kolekcyonerstwo itp. Co do tej ostatniej grupy, można powiedzieć, że jest ona pojęciowym, przeżytkiem i że nie należy do sportu we współczenym tego słowa znaczeniu. Przecież właściciel stajni lub hodowca psów ogranicza się w istocie rzeczy do udoskonalenia narzędzi sportu (konia, psa). Należy więc za sport uważać te czynności, gdzie narzędzie sportu w porównaniu do czynności fizycznej jest czynnikiem drugorzędnym, gdzie wskutek tego czyn sportowy jest rezultatem pracy fizycznej i jako taki wpływa wybitnie na organizm człowieka wzmacniając go, hartując i udoskonalając.

* * *

Z powodu zamierzanych uroczystości obchodu 20 rocznicy Olimpiady, pisma paryskie przypomniały, iż w 1914 roku upływa 45 lat od czasu urządzenia pierwszych wyścigów cyklistów. Wyścigi te urządzono na ciężkich welocypedach ówczesnych, na przestrzeni między Paryżem a Rouen. Wzięło udział 198 cyklistów, w tej liczbie jedna kobieta. Zwyciężył Anglik Moore, który w ciągu 10 godzin i 45 minut przebył 123 kilometry, robiąc 11 kilmetrów na godzinę. Szybkość ta wydała się wówczas wszystkim sportowcom zdumiewającą. Charakterystycznym szczegółem było, iż słynny teatralny krytyk Franiciszek Sarcey, pisząc o przebiegu wyścigu zawyrokował, iż welocyped nigdy nie będzie zdatny do użytku codziennego.

* * *

Dnia 8 czerwca 1913 roku odbył się niecierpliwie w kołach sportowych oczekiwany match odwetowy pomiędzy ŁKS a drużyną Warszawskiego Koła Sportowego. Porażka poniesiona w Łodzi 2:5, została obecnie wyrównana z naddatkiem. Rezultat bowiem zapasów był 6:2 na korzyść Warszawy. Po trzynastu minutach od początku gry, zdobyła już Warszawa pierwszy raz bramkę łodzian i następnie do przerwy uczyniła to jeszcze 3 razy, przyczem jedna z rzutu karnego. Łodzianie do przerwy jeden raz tylko mogli wbić piłkę w bramkę przeciwnika. W dwie minuty po przerwie, Łódź zdobyła swą drugą i ostatnią bramkę. Aczkolwiek w drugiej połowie gra leżała przeważnie na połowie boiska Warszawy, zdołała ona jednak przez dwa celne rzuty powiększyć ilość zdobytych bramek o dwie.

Prezydent Carter w Warszawie

Na warszawskim lotnisku Okęcie powitał prez. Stanów Zjednoczonych, Jimmy Cartera w dniu 29 grudnia 1977 roku pierwszy sekretarz centralnego komitetu partii, Edward Gierek.

Oficer Wojska Polskiego oddaje honory prezydentowi Stanów Zjednoczonych.

Moment wręczania kwiatów prezydentowi Carterowi przez śliczną polską dziewczynkę uwieczniony został na kliszy fotograficznej, a powyższe zdjęcie obiegło całą prasę światową.

PANI ROSALYNN CARTER i doradca prezydenta Cartera do spraw bezpieczeństwa, dr. Zbigniew Brzeziński, którzy towarzyszą prezydentowi w jego podróży dyplomatycznej do 6 krajów świata złożyli, będąc w Warszawie, wizytę prymasowi Polski, kardynałowi Wyszyńskiemu. (UPI)

Prezydent Carter składa wieniec na grobie Nieznanego Żołnierza w Warszawie.

Prezydent Carter przed pomnikiem Bohaterów Ghetta. Choć pogoda nie dopisała, było zimno i mokro, wszelkim publicznym wystąpieniom prezydenta towarzyszyły tłumy zmarzniętych ale pełnych entuzjazmu warszawiaków.

7 Cudów Świata

Kiedy "The Sunday Times" zwrócił się do sześciu wybitnych Brytyjczyków i jednego Amerykanina z prośbą o sporządzenie listy siedmiu cudów świata otrzymał wręcz zaskakujące odpowiedzi. Jako najwspanialsze obiekty świata wytypowano między innymi Nowy Jork, hamburgery i supersoniczny Concorde.

Odrzutowiec Concorde znalazł się na liście historyka sztuki Lorda Clark, Donald McCullin, brytyjski fotograf wojenny wybrał amerykańskie hamburgery a według powieściopisarza Anthony Burgessa na najwyższe wyróżnienie zasługuje szampan.

Nowy Jork, Wenecja i Wielki Mur Chiński otrzymały po jednym głosie.

Jedyny biorący udział w ankiecie Amerykanin, John Kenneth Galbreith, ekonomista z Harvardu przedstawił następującą listę: Wielki Mur Chiński, Zakazane Miasto w Pekinie, opuszczone miasto Fatenpur Sikri w Indiach, Taj Mahal, rzymskie ruiny Balbek w Libanie, zamek Krak des Chevaliers w Syrii oraz ruiny Machupicchu Inca w Peru.

Brytyjski powieściopisarz Frederich Raphael włączył Disneyland do swojej listy, dyrektor Galerii Narodowej w Londynie, Michael Levy wybrał park St. James przy pałacu Buckingham, a były premier Lord Home głosował za aurorą borealis.

Tylko jeden z oficjalnych siedmiu cudów świata orzymał trzy spośród złożonych głosów, jest nim mauzoleum Taj Mahal w Agrze w Indiach, zbudowane 300 lat temu przez Shah Jehana na cześć jego zmarłej ukochanej żony.

Wśród cudów świata uznanych w starożytnym świecie najczęściej wymienia się: piramidy egipskie (które tylko Lord Clark włączył do swojej listy), ogrody wiszące królowej Semiramidy w Babilonie, posąg Zeusa na Olimpie, świątynię Artemidy w Efezie olbrzymi posąg boga słońca Heliosa na Rodos, grobowiec Mauzolosa w Halikarnasie i latarnię morską na Faros pod Aleksandrią.

Wiosenne Kursy w Felician College

Felician College, 3800 Peterson Av., już teraz przyjmuje zgłoszenia kandydatów na kursy wiosenne, a termin rejestracji pocztowej ustala się na dzień 13 stycznia.

Wśród różnorakich przedmiotów przewiduje się między innymi kursy wstępne w zakresie filozofii, socjologii, nauk fizycznych, sztuki oraz kursy biurowości, księgowości, maszynopisania i stenografii.

Dodatkowych informacji w tym względzie można zasięgnąć dzwoniąc po nr 539-1919.

JEDYNY W STANACH ZJEDNOCZONYCH

SAMOUCZEK
POLSKO-ANGIELSKI

wydany przez

WORZALLA PUBLISHING CO.

cena $4.00

UWAGA:
Idealny Podręcznik Dla Nowych Emigrantów.

zamówienia kierować

DZIENNIK ZWIĄZKOWY

1201 N. MILWAUKEE AVE.
CHICAGO, ILL. 60622

Za zaliczeniem pocztowym (C.O.D.) książek nie wysyłamy.

Pozbawić Broni Pijanych Policjantów

Dyrektor organizacji Citizens Alert, Ruth Wells, wystąpiła w czwartek z projektem zarządzenia według którego "policjanci będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków nie będą posiadali broni ani też działali w imieniu departamenu policji". Kilka dni temu 37-letni L. V. Collins został śmiertelnie postrzelony przez policjanta będącego w stanie nietrzeźwym.

OBSZERNE informacje przeczytasz i najlepsze zdjęcia zobaczysz w Dzienniku Związkowym.

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy tę smutną wiadomość, iż najukochańszy mąż mój, ojciec, dziadek nasz i pradziadek mój, śp.

Michał Sicinski
(Mike)

(ojciec śp. Rajmunda)

Członek Tow. Sokół Polski Bratnia Dłoń Grupa 1060 ZNP, Klubu Zukowice Nowe, Thomas Paine Post No. 468 A. L. i Ellidor M. Libonati Barracks No. 2050; po krótkiej chorobie, pożegnał się z tym światem, opatrzony Św. Sakramentami, dnia 4-go stycznia 1978 roku, o godzinie 2:50 po południu, w podeszłym wieku.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 7-go stycznia, o godzinie 10:30 rano, z zakładu pogrzebowego, pnr. 2129 W. Webster Ave., do kościoła Sw. Jadwigi, a stamtąd na cmentarz Sw. Wojciecha, na parcelę familijną.

Na ten smutny obrządek zapraszają wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pogrążeni:

Mary (z domu **Kielb**), żona; **Edward (Mary Jane)** i **Michael (Joan)**, synowie i synowe; 6 wnucząt, 1 prawnuczę, wraz z całą rodziną.

Pogrzebem zajmuje się:
Józef Wojciechowski.
Telefon 276-4630.

Lance Sprzedał Akcje Udziałowe Banku w Georgia

Washington (UPI) — Bert Lance — b. dyrektor budżetu w gabinecie Cartera — sprzedał 60 proc. swoich akcji udziałowych w zyskach National Bank of Georgia za sumę $2.4 miliona. Akcje wykupił obywatel Arabii Saudyjskiej, Gaith Pharaon, płacąc po $20 za każdą z 121,906 akcji. Twierdzi się, iż Lance zarobi czystego dochodu, w wyniku transakcji, w okolicach $360,000.

Pharaon przypuszczalnie wykupi 60 proc. wszystkich akcji udziałowych tego samego banku, płacąc także po $20 za akcję. Byznesman z Jeddah, w Arabii Saudyjskiej, posiada obecnie pakiet kontrolny banku Main Bank of Houston i jest współwłaścicielem Sam Wallace Co. w Dallas, Texas.

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy tę smutną wiadomość, iż najukochańsza matka nasza, babcia i teściowa nasza, śp.

Genowefa Caloud
(z domu Wojtas)

po krótkiej chorobie, pożegnała się z tym światem, opatrzona św. Sakramentami, dnia 3-go stycznia, 1978 roku, o godzinie 12-ej w nocy, w średnim wieku.

Obrządki liturgiczne odbędą się w sobotę, dnia 7-go stycznia, o godzinie 9:30 rano, w kościele Our Lady of Good Council, 916 N. Western Ave. w Chicago.

Na ten smutny obrządek zapraszają wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pogrążeni:

Kenneth, mąż; **Arlene McHugh, Clarice (Jim) Falat, Gail (Terry) Brown, Nancy**, córki i zięciowie; **Michele, Corey, Thomas, Deanne i Shawn**, wnuczki i wnuk; wraz z całą rodziną.

Wszelkie datki prosimy kierować do American Cancer Society.

(5, 6)

Król Belgów Sławi Prezydenta

(Ciąg dalszy ze str. 1-ej)

spodarczej, dyskutując zagadnienia obronne oraz ekonomiczne, a w szczególności spadek wartości dolara.

Dzień wczorajszy wypełniły Prezydentowi rozmowy polityczne z prezydentem Giscard d'Estaing, a punktem szczytowym był bankiet na cześć gości, wydany w wielkiej sali bankietowej pałacu Wersalskiego, który kiedyś był rezydencją królów francuskich i Napoleona. Wyszukane potrawy, według specjalnie przygotowanego menu, podano na serwskiej porcelanie z XIX stulecia. Do stołu zasiadło 130 osób: członkowie rządu francuskiego, wybitni intelektualiści, znani artyści. W przyjęciu po-bankietowym uczestniczyło ponad 4,000 osób, na których w rozległych salonach czekały stoły zastawione butelkami szampana. Orkiestra kameralna stwarzała tło muzyczne, grając marsze wojskowe oraz utwory Bacha i Mozarta.

Na dziedzińcu sprawował wartę oddział gwardii republikańskiej na koniach i z obnażonymi szablami.

Po części oficjalnej goście w towarzystwie Prezydenta Francji i jego małżonki obejrzeli cały ogromny pałac, szczególne zainteresowanie poświęcając sali zwierciadlanej, w której w 1919 roku podpisany został Traktat Wersalski.

"Był to jeden z najlepszych dni w moim życiu" — powiedział później dziennikarzom prezydent Carter.

Dziś rano, przed odlotem do Brukseli, prezydent Carter odbył jeszcze jedną rozmowę z gospodarzem, oraz z przywódcą socjalistów francuskich Francois Mitterrandem, który w tej chwili zajmuje czołowe miejsce wśród kandydatów na przyszłego szefa Republiki Francuskiej.

Mitterrand wyraził przekonanie, że zwycięży w najbliższych wyborach i zapewnił Prezydenta, że zwycięstwo lewicowej koalicji nie będzie oznaczało przejęcie władzy we Francji przez komunistów.

Tuż przed tym spotkaniem, które odbyło się w ambasadzie USA, przed frontem kwatery głównej partii socjalistycznej eksplodowała mała bomba, która spowodowała pewne zniszczenia, ale nikomu nie wyrządziła krzywdy. Zaraz po wybuchu anonimowy informator powiedział przez telefon, że wybuch był protestem przeciwko spotkaniu Mitterranda z prezydentem Carterem.

Z Brukseli, która jest ostatnim etapem zagranicznej podróży, Prezydent odleci do kraju.

Nowe Osiedla Izraelskie

Jerozolima (UPI) — Równocześnie z dramatycznymi niejednokrotnie próbami uregulowania problemów blisko-wschodnich i dążeniem do pokojowego porozumienia izraelsko-egipskiego — w północnej części Pustyni Synajskiej, pomiędzy Yamit i El Arish, przystąpiono — niewątpliwie za zgodą rządu izraelskiego — do wznoszenia nowych osiedli.

Sprawę tę podniósł we wczorajszej rozmowie z premierem Menachem Beginem ambasador amerykański w Izraelu — Samuel Lewis.

Rzecznik Departamentu Stanu potwierdził fakt wznoszenia nowych osiedli i zapewnił, że w tym względzie polityka amerykańska "nie uległa zmianie, wychodząc z założenia, że tworzenie osiedli jest sprzeczne z prawem międzynarodowym."

Stacja telewizyjna CBS powołując się na źródła oficjalne, podała wiadomość, że premier Begin został członkiem jednego z tych osiedli, w którym jeden dom został zarezerwowany dla niego.

Rząd USA z Odsieczą Dolarowi

(Ciąg dalszy ze str. 1-ej)

wać dolarowe nadwyżki za granicą. Zapowiedź ta przyczyniła się dosłownie w ciągu 15 minut do wzrostu wartości dolara za granicą o 2.5-3 proc.

Wbrew pozorom, giełdowa wartość dolara ma kolosalny wpływ na kształtowanie się cen detalicznych — tych płaconych przez konsumentów — w kraju. Z chwilą kiedy spada wartość dolara, Stany Zjednoczone płacą więcej za importowane towary, o czym mogli się przekonać niedawno nabywcy japońskich i zachodnio-niemieckich samochodów. Drastycznie wzrasta wówczas koszt importu ropy naftowej, przy czym należy pamiętać, że 50 proc. zużywanego paliwa w USA pochodzi z importu. Olbrzymi koszt sprowadzanej ropy naftowej stanowi główną przyczynę amerykańskiego deficytu handlowego.

Dewaluacja dolara z kolei czyni amerykańskie wyroby eksportowane tańszymi dla innych krajów. Wysoki na nie popyt w konsekwencji powoduje wzrost cen.

Departament Skarbu posiada specjalny "giełdowy fundusz stabilizacyjny" — w wysokości $4.7 miliarda — który jest przeznaczony na ewentualne podtrzymywanie giełdowego kursu dolara. Komisja Rezerw posiada ponadto podobny fundusz w wysokości $20.2 miliarda, przy czym akcja Komisji stanowi pierwszą linię obrony dolara. Interwencja Departamentu Skarbu stanowi z reguły dodatkowe zaplecze wartości amerykańskiej waluty.

Spadek wartości dolara jest głównie wynikiem zachwianej proporcji pomiędzy importem a eksportem w USA; Stany Zjednoczone importują obecnie znacznie więcej towarów i surowców niż eksportują ponieważ gospodarki wewnętrzne innych krajów są w chwili obecnej daleko bardziej osłabione niż gospodarka USA. Eksperci rządowi przewidują, iż deficyt handlowy zostanie szybko zredukowany z chwilą kiedy nastąpi poprawa gospodarcza w takich krajach jak Japonia i Niemcy Zachodnie, które tradycyjnie są największymi partnerami Ameryki w wymianie handlowej.

We wszystkich stolicach giełdowych w Europie przyjęto z zadowoleniem decyzję amerykańskiego rządu. We Frankfurcie, Zurichu, Londynie, Paryżu, Brukseli, Amsterdamie i Mediolanie koniunktura dolara natychmiast uległa poprawie. Pozytywne reakcje nadeszły również z Tokio. Rząd japoński zapowiedział również rewizję — i w niektórych wypadkach całkowite zniesienie — swoich ceł ochronnych w dyspucie handlowej z USA i Zachodnią Europą. Japonia dotychczas dążyła do maksymalnego zwiększenia eksportu, natomiast utrzymywania importu na możliwie najniższym poziomie. W rezultacie, państwa handlujące z Japonią notują pokaźne deficyty w wyniku podobnej wymiany towarowej.

Niższa Sprzedaż Samochodów w Grudniu

Detroit (UPI) — Znaczny spadek w sprzedaży nowych samochodów w grudniu zaskoczył producentów w Detroit, którzy teraz zapowiadają możliwość redukcji dostaw przynajmniej na początku bież. roku. Rok 1977 był jednak korzystny dla rodzimego przemysłu samochodowego, odnotowano bowiem najwyższy poziom sprzedaży od czasu arabskiego embarga naftowego w 1973 r.

General Motors, Ford Motor Co., Chrysler Corp. oraz American Motors Co. sprzedały łącznie 9.1 miliona pojazdów w minionym roku (w rekordowym pod tym względem '73 r. sprzedano 9.6 miliona sztuk pojazdów).

Grudniowa sprzedaż natomiast zamknęła się liczbą 645,991 w przypadku czterech firm razem oznaczając 7-procentowy spadek w zestawieniu z grudniem '76 r.

Całoroczna wysoka sprzedaż zawdzięczana jest tylko firmom General Motors i Ford Motor Co. — obydwie firmy sprzedały znacznie więcej samochodów niż w r. 1976. Chrysler Corp. i American Motors Co. odnotowały natomiast spadek w zeszłorocznej sprzedaży.

Przeszło 2 miliony importowanych pojazdów sprzedano w USA ubiegłego roku, co stanowi nowy rekord udziału firm zagranicznych na rynku zbytu w USA, bo aż 18.5 proc.

Studium Historii i Kultury Polski

Nawiązując do mego artykułu: "Pomóżmy Rozbudować Polski Uniwersytet na Obczyźnie" z 23/24 grudnia 1977 r. i moich komunikatów z 6 i 8 grudnia — w imieniu Komitetu Organizacyjnego i z upoważnienia PUNO (Polskiego Uniwersytetu na Obczyźnie) z siedzibą w Londynie — uprzejmie zapraszam na zebranie informacyjno-organizacyjne wszystkich zainteresowanych, a szczególnie tych, którzy już wyrazili chęć pobierania nauki, w listach i telefonach do mnie.

Zebranie ma się odbyć w niedzielę, 8 stycznia, w małej sali Jana Beyzyma, Lusaka Mission, 6965 W. Belmont, o 2-ej po południu.

Zebranie informacyjno-organizacyjne ma za zadanie przekonanie się czy są zainteresowani studiami w PUNO — Oddział Chicago — doprowadzającymi do dyplomów uniwersyteckich, włączając doktorski i w jakich dziedzinach jak również czy są zainteresowani tylko zebraniami dyskusyjnymi, szczególnie odnośnie najnowszej historii polskiej po 1918 r.

Studia i zebrania są otwarte dla wszystkich, od wieku szkolnego do emerytalnego, ponieważ każdy, tak długo jak żyje, powinien podtrzymywać swoje zainteresowania kulturalne.

Za Komitet Organizacyjny — prof. M. Bida (tel.: 342-5837).

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy tę smutną wiadomość, iż najukochańszy ojciec, dziaduś i brat nasz, śp.

Edward S. Boro
(mąż śp. Estelle, z domu Wieczarek; brat śp. Joe)

po krótkiej chorobie, pożegnał się z tym światem, opatrzony Sw. Sakramentami, dnia 5-go stycznia 1978 roku, o godzinie 12;25 po południu, w średnim wieku.

Zwłoki można odwiedzać w niedzielę od 10-ej rano do 10-ej wieczorem.

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 9-go stycznia, o godzinie 9-ej rano, z Sheldon-Goglin Funeral Home, pnr. 5935 W. Belmont, do kościoła Sw. Ferdynanda (Msza Sw. o godz. 9:30), a stamtąd na cmentarz Maryhill, na parcelę familijną.

Na ten smutny obrządek zapraszają wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pogrążeni:

Judith (Ted) Marolewski, James (Antonia), córka i zięć, syn i synowa; **Ariane, Paula**, wnuczki; **Sophie, John, Agnes Harant, Frank, Anna Borta, Ted, Jean Bolsega, Bernice Devlin**, bracia i siostry; wraz z całą rodziną.

Pogrzebem zajmuje się:
Sheldon-Goglin Funeral Home. — Telefon 237-4404.

In Memoriam

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci najdroższego męża mojego śp.

Stefana Szurpit

odprawiona zostanie żałobna Msza Sw. w niedzielę, dnia 8 stycznia 1978, o godzinie 8-ej rano, w kaplicy Polskich Ojców Jezuitów, 4105 N. Avers.

Do łaskawego współudziału w nabożeństwie zaprasza wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, w głębokim smutku pogrążona:

ŻONA.

W niedzielę, 8 stycznia, o godz. 9:30 rano, w kościele Sw. Jacka, 3636 W. Wolfram, z okazji 39-ej rocznicy śmierci Sp.

Romana Dmowskiego

zostanie odprawiona Msza Sw. za spokój Jego duszy, oraz za wszystkich poległych, zamordowanych i zmarłych Działaczy narodowych, którym przyświecała w życiu idea Wielkiej Polski.

INSTYTUT IM. ROMANA DMOWSKIEGO
Oddział w Chicago

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy tę smutną wiadomość, iż najukochańszy mąż mój, ojciec, dziaduś i pradziaduś i wuj nasz,śp.

Zygmund J. Dryanski

Członek Związku Narodowego Polskiego i Polish American Political League, po ciężkiej chorobie, pożegnał się z tym światem, opatrzony św. Sakramentami, dnia 5-go stycznia, 1978 roku, o godzinie 3:45 po południu, w starszym wieku.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 7-go stycznia, o godzinie 8:45 rano, z Casey-Laskowski Funeral Home pnr. 4540-50 W. Diversey Ave., do kościoła St. William (Msza św. o godz. 9:30), a stamtąd na cmentarz św. Wojciecha, na parcelę familijną.

Na ten smutny obrządek zapraszają wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pogrążeni:

Helena (z domu **Kmiecik**), żona; **Jerzy (Margareta) Dryanski**, syn i synowa; **Halina (śp. Henryk) Job**, córka; wnuki, wnuczki, prawnuki i prawnuczki, bratanki i bratanice; wraz z całą rodziną.

Pogrzebem zajmuje się: —
Casey Laskowski.
Telefon 777-6300.

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy tę smutną wiadomość, iż najukochańszy ojciec nasz, dziadek i pradziadek nasz, śp.

William Broniarczyk
(mąż śp. Franciszki)

Członek Independent Order of Foresters, po krótkiej chorobie, pożegnał się z tym światem, opatrzony św. Sakramentami, dnia 5-go stycznia, 1978 roku, o godzinie 7:16 rano, w podeszłym wieku.

Zamieszkiwał w Hot Springs, Arkansas. Zwłoki można odwiedzać dziś od 6-ej do 9:30 wieczorem.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 7-go stycznia, o godzinie 9:30 rano, z zakładu pogrzebowego pnr. 4860 W. 31st, Cicero, do kościoła Matki Boskiej Częstochowskiej, a stamtąd na cmentarz Zmartwychwstania Pańskiego, do mauzoleum.

Na ten smutny obrządek zapraszają wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pogrążeni:

Cele, córka; **Anton, Frank i Edward**, synowie; **Ben Dutkiewicz**, zięć; **Halina, Florence i Lorraine**, synowe; oraz wnuki i wnuczki, prawnuki i prawnuczki; wraz z całą rodziną.

Pogrzebem zajmuje się: —
Kulasik Funeral Home.
Telefon OL 2-2005.

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy tę smutną wiadomość, iż najukochańszy ojciec i dziaduś nasz, śp.

Max Cinnick
(mąż śp. Mary, z domu Bozynski; ojciec śp. adwokata Henry J. Cinnick

Członek Oddziału Gdańsk, Nr. 50 Ligi Morskiej w Am., Klubu Kujawiaków; po krótkiej chorobie, pożegnał się z tym światem, opatrzony Sw. Sakramentami, dnia 4-go stycznia 1978 roku, o godzinie 4:40 po południu, w starszym wieku.

Pogrzeb odbędzie się w sobotę, dnia 7 stycznia, o godzinie 9:15 rano, z Wolniak Funeral Home, pnr. 5700 S. Pulaski Rd., do kościoła Sw. Józefa (Msza Sw. o godz. 10-ej), a stamtąd na cmentarz Zmartwychwstania Pańskiego, do mauzoleum.

Na ten smutny obrządek zapraszają wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pogrążeni:

Evelyne (Mitchell) Dombek, córka i zięć; 2 wnucząt, wraz z całą rodziną.

Pogrzebem zajmuje się:
Wolniak Funeral Home.
Telefon 767-4500.

Wszystkim krewnym i znajomym donosimy tę smutną wiadomość, iż najukochańszy mąż mój, ojciec, dziadek, pradziadek nasz i brat mój, śp.

Władysław Bochniak
(ojciec śp. Jerome)

po krótkiej chorobie, pożegnał się z tym światem, opatrzony Sw. Sakramentami, dnia 5-go stycznia 1978 roku, o godzinie 4:30 po południu, w starszym wieku.

Pogrzeb odbędzie się w poniedziałek, dnia 9-go stycznia, o godzinie 9:30 rano, z zakładu pogrzebowego Wysocki—Petzko, pnr. 1845 N. Hermitage (blisko Cortland), do kościoła Najśw. Marii Panny Anielskiej (Msza Sw. o godz. 10-ej), a stamtąd na cmentarz Sw. Wojciecha, na parcelę familijną.

Na ten smutny obrządek zapraszają wszystkich krewnych i znajomych, w ciężkim żalu pogrążeni:

Marta (z domu **Stermer**), żona; **Eugene (Alverda) i Chester (Margaret)**, synowie i synowe; **Józef**, brat; 13 wnucząt, 10 prawnucząt, oraz bratanki i bratanice, wraz z całą rodziną.

Pogrzebem zajmuje się:
Wysocki-Petzko Funeral Home.
Telefon BR 8-2636.

Popierajcie tych, którzy ogłaszają się w Dzien. Związkowym

MAKE YOUR SELECTION FROM
OUR NEW 1978 DESIGNS
IN OUR NEWLY REMODELED
SHOW ROOM

Prosimy Odwiedzić Naszą Wystawę

Walewski Monument Works
SERVICING MARYHILL & ST. ADALBERTS CEMETERIES
6550 MILWAUKEE AVENUE Chicago, Illinois. 60631
NEwcastle 1-4902 Otwarte w Niedzielę
WORK DONE BY EXPERTS WHERE QUALIFY AND EXCELLENT WORKMANSHIP PREVAIL

ŻYWA PAMIĘĆ
Stała i Wieczna

Pamiątkowy kielich lub cyborium (puszka na komunikanty) wygrawerowane z pamięcią o Waszym najdroższym zmarłym, który można podarować potrzebującym misjom lub jakiemuś księdzu, którego wybierzecie, będzie zawsze żywym wspomnieniem pięknym i niezwykłym. Szybka dostawa, celem wystawienia w domu pogrzebowym. Ornaty, Alby i wiele innych Przedmiotów Liturgicznych i religijnych dla Waszej Parafii w Polsce. Także posiadamy inne pamiątki które przyniosą wiele zadowolenia, radości i wdzięczności za Wasze dobre serca i pamięci o nich. Przedmioty Liturgiczne i Artykuły Religijne. Obszary Kościelne, Budowa, Planowanie.

Watra Church Goods Company
2846 W. Cermak Road Chicago, Ill. 60623
Area Code 312 247-2425

Wiktor Trościanko

Syzyfowe Prace Czyli Rzecz o Cenzurze

Gdyby dziś Żeromski pisał swoje "Syzyfowe prace", byłby na pewno oszołomiony rozmiarem tematu. Polski Szyzyf lat siedemdziesiątych, dręczony z woli i zemsty moskiewskiego Olimpu, otrzymuje dziś do wyrobienia swych bezsensownych zadań tysiąckrotnie zwiększoną normę. Musi toczyć pod górę głazy większe niż kiedykolwiek, pchać bryły kłamstwa, obrosłego coraz to nowymi warstwami. Rzecz natomiast w tym, że część tej udręki nie spada bezpośrednio ze wspomnianego Olimpu. Olimp daleko — ale na miejscu działa i rozwija swe agendy Urząd Podskakiwania i Zaglądania w Oczy, zawsze pełen gorliwości i niemego pytania pod adresem Olimpu: czy dobrze, czy jeszcze Polaczkom normy dorzucić?

Mówię oczywiście i bez przenośni o funkcjonowaniu cenzury w Polsce Ludowej.

Niedawno przypomniano ją na Zachodzie. Najpierw angielski "Times", a za nim inni ogłosili artykuły, powołujące się na autentyczne źródła i podając, które w każdym cywilizowanym systemie współczesnym budzą wstręt. Cytowano więc z okólników cenzury PRL przykłady takie, jak to, że nie wolno ogłaszać na łamach prasy danych na temat rocznej konsumpcji kawy w Polsce, nie można ujawniać wysokości możliwych zarobków, gdy się daje ogłoszenie o wolnych miejscach pracy.

A zatem: nie wolno . . . nie wolno . . . nie wolno. Bardzo długo cytowano przykłady tego "Niewolnictwa" prasy, książek i widowisk. A dla Polaków w kraju to już nawet nie ma posmaku sensacji. Oni tym żyją na codzień. Nawet zaczęli teraz coraz głośniej o tym mówić i pisać. Między innymi w nielegalnych, ulotnych wydawnictwach, które w Rosji nazywają się "samizdatami". Warto znaleźć na to nazwę polską. Wystarczy więc wziąć choćby pierwszy, inauguracyjny numer "Zapisu", gdzie powiedziano, że cenzura zabrania wymieniania nazwiska pisarza czy uczonego polskiego żyjącego na emigracji. Że nie wolno używać zbyt często słów: "demokracja", "wolność", "tolerancja", "niezawisłość". Nawet w odnośnikach zabrania się podawania nazwisk osób, które niedawno "podpadły". Nie należy posługiwać się słowem "totalitaryzm".

Podobno "Rok 1984" Orwella stał się książką najbardziej w Polsce poszukiwaną i czytaną. Mówię to po usłyszeniu od osoby spotkanej przelotnie w Anglii, wiadomości wręcz osłupiającej. Tej, mianowicie, że na konferencji polonistów na początku września tego roku, powiedziano nauczycielom, że w nowych podręcznikach, które będą w użyciu po zakończeniu reformy szkolnej, czyli w 1980 roku, nie będzie już tekstów Mickiewicza, Słowackiego, Krasińskiego, a także Konopnickiej i wielu innych.

Rzecz — powtarzam — nie do wiary! W Polsce tak ostentacyjnie i uroczyście patriotyczno-suwerennej, odbierze się polskiemu dziecku pokarm duchowy, który żywił naród przez najcięższe doświadczenia ubiegłego i obecnego wieku! Oby wiadomość ta okazała się nieprawdziwa, albo przynajmniej przesadzona, bo prawdziwość jej oznacza program depolonizacji nawet języka polskiego.

Niestety, mnożą się wskazówki na to, że władza PRL powróciła do metod, które kilkakrotnie i głośno sama wyklinała. Tak zwany "internacjonalizm", czyli bałwochwalstwo "radzieckie", odżyło znowu w najlepsze, a raczej w najgorsze.

Ostatnio, podróżując, odwiedziłem znajomych i przyjaciół w różnych krajach Europy. Wszędzie spotykałem to samo zjawisko: gromadzenia przez Polaków skrawków polszczyzny, tych różnych poloników — jakiekolwiek są. Także i tych z PRL-u. I tak w jednych z polskich domów w Barcelonie, zauważyłem na półkach biblioteki bogate wydawnictwo "Arkad" pod tytułem: "Polska". Papier, zdjęcia — cała technika — doskonałe. Zaczynam przeglądać a oto już na pierwszej stronie dowiaduję się, że ocalałe w Polsce zamki i pałace budowali obszarnicy z wyzysku pańszczyźnianego chłopa . . . Jakoś nie zdarzało mi się we Francji, abym oglądając zamki nad Loarą, przeczytał gdziekolwiek, że Amboise, Blois, czy Chambord ociekają potem chłopa francuskiego. Jakże by bez tego wyglądała wobec swych przełożonych cenzura, czyli Urząd Podskakiwania i Zaglądania w Oczy radzieckie.

W innym domu spotykam okazałą księgę "Arrasy Flamandzkie na Wawelu". Niebywały luksus wydawniczy. Pewnie samo flamandzkie Bruges tego by się nie powstydziło w swych bibliotekach. Ale oto na pierwszej stronie przedmowy przeczytałem: "Już bowiem Dekretem z 20 listopada 1918 roku Lenin przekazał opiekę nad polskimi zabytkami kultury, znajdującymi się na terenie Rosji Radzieckiej, Komisarzowi do spraw polskich, a wydany w dniu 17 stycznia 1918 roku Dekret Komisarzy Ludowych postanowił, że wszelkie zabytki sztuki i kultury, niegdyś wywiezione z Polski przez carat, zostają uznane za własność ludu polskiego i mają być Polsce zwrócone".

Brzmi to dotąd jak kpina. Gdy po przegranej wojnie Rosja Sowiecka z ociąganiem się i szykanami zwróciła część zrabowanego w Polsce dorobku kulturalnego, do tej pory całe zespoły kultury i sztuki, żeby wymienić tylko kompletną bibliotekę Zamku Królewskiego w Warszawie, żaden komisarz ludowy, ani jego następca "ludowi polskiemu" nie zwrócił i trzyma tak jak trzymał, powiększając łup o grabieże z czasów ostatniej wojny i okupacji. A gdy od czasu do czasu — raz na ćwierć wieku — coś z tej własności "ludu polskiego" kapnie do Polski, rodzimi władcy ludowi rozpływają się w dziękczynieniach Moskwie.

Do normy biednego Syzyfa dochodzi bryła fałszywych zachwytów. Znów w innym domu polskim zajrzałem do luźnego, kartkowanego albumu pod tytułem: "Z dzieł batalistycznych malarstwa polskiego". Tekst zaczyna się od słów: "Ludowe Wojsko Polskie — zrodzone z patriotyczno-rewolucyjnej postawy narodu i jego różnorodnych form walki z hitlerowskim okupantem — jednoczy w swym ideowym kształcie całe współczesne i najchlubniejsze tradycje oręża polskiego". Po tej ideowości słownej, następują plansze. Protoplastą Ludowego Wojska okazuje się Mieszko I. Siedzi na koniu i spogląda na Ziemie Odzyskane, a za nim — nie wie: cały Komitet Centralny, czy tylko Prezydium. Wszyscy — rewolucjoniści. W kolejce do rewolucji stoi Bolesław Chrobry. Konno brodzi na czele aktywu po piaskach nadbałtyckich. Potem przyszła bitwa na Psim Polu, Płowce, Grunwald, Kircholm, a nawet coś z Sobieskiego — pewnie też rewolucjonisty.

O Batorym ani słychu ani widu. Widocznie do partii nie wstąpił i jeszcze zdradziecko napadł na Związek Sowiecki. Jasne, że w przyzwoitej księdze o polskiej wojskowości wstyd wspominać. Kościuszko jest, nawet dwa razy. Raz na Rynku Krakowskim przysięga. Tylko nie wiadomo na co i na kogo. Mickiewicz napisał, że ta przysięga dotyczyła wypędzenia z Polski "trzech mocarzy", ale Mickiewicz — jak wynika z reformy szkolnictwa — też zaczyna być podejrzany. Drugi raz Kościuszko pozdrawia z konia kosynierów w marszu. Gdzie idą — nie wiadomo. Może pod Lenino.

Cała współczesność to Armia Ludowa, Gwardia Ludowa i ludowe wojsko. Okrutne bohomazy całujących się z dubeltówki Polaków z Ruskimi na tle zdobytego Berlina. Rosnące w oczach epopeje partyzanckie Gwardii Ludowej. Ani słowa o AK, ani jednego szkicu choćby na tle zdradzonej przez Moskę Warszawy w 1944 roku.

I — przedtem — ani jednego rysuneczku — o tej najważniejszej dla Europy bitwie: o bitwie obronnej Warszawy w 1920 roku, kiedy żołnierz polski nadludzkim wysiłkiem zatrzymał nawałę bolszewicką.

Widać z tego, że cenzura nie tylko skreśla, nie tylko dopisuje i pisze, ale już maluje historię. Może niedługo zacznie — tak jak w Rosji — zamalowywać "nieodpowiednie" fragmenty i nieodpowiednie postacie.

Wszystko, nawet mitologia musi mieć jakiś swój realistyczny sens. Więc myślę, że ten kamień Syzyfa polskiego, ta jego góra fałszu, kiedyś się urwie i zdruzgoce po drodze współczesny Hades z jego Urzędem Podskakiwania i Zaglądania w Oczy Moskwie.

Na Antenie

POPIERAJCIE SŁOWO POLSKIE!

KUPCIE KALENDARZ ZWIĄZKOWY

W tym roku znajdzicie tam dużo ciekawego materiału, jak: kulisy i zdjęcia z odbudowy Zamku Królewskiego w Warszwie, artykuł o przybyciu Kazimierza Pułaskiego do Stanow Zjednoczonych, ciekawą biografię Heleny Modrzejewskiej, nieopublikowanej pracę o przyjaźni Chopina i Mickiewicza, oraz głębszą relację pobytu Sienkiewicza w Ameryce.

Kalendarz Związkowy Na Rok 1978 posiada również Podręcznik Nauki Obywatelstwa — 50 pytań i odpowiedzi w dwóch językach, najczęściej zadawanych przy egzaminie obywatelskim.

WYTNIJCIE PONIŻSZY KUPON, ZAŁĄCZAJĄC OPŁATĘ:

Cena $4.00
Przesyłka + .75
$4.75

Dziennik Związkowy
1201 N. Milwaukee Ave.
Chicago, Ill. 60622

Zamawiam..... egzemplarzy KALENDARZA ZWIĄZKOWEGO na rok 1978, na co załączam sumę ..... (gotówką, czek, przekaz pocztowy).

Imię i Nazwisko.....

Adres.....

Miasto ..... Stan ..... Zip Code .....

NA C.O.D. NIE WYSYŁAMY.

Walka z Fałszowaniem $$

W ostatnim czasie pojawił się, w poważnym nasileniu, zalew rynku przez fałszywe banknoty dolarowe. Podjęte więc zostały zabiegi, aby zbudować maszyny, które ułatwią rozpoznawanie fałszywych dolarów.

Były agent Secret Service, agencji federalnej zwalczającej kryminalistów, fabrykujących i puszczających w obieg fałszywe dolary, Carmine Motto, jest zdania, że w walce z fałszerzami zrobiono duży krok naprzód dzięki zbudowaniu aparatu "Unimark Currency Validator" przez firmę Fenco-Unimark w Cinnaminson, N.J.

Motto powiedział, że sprawdzał użyteczność wielu aparatów dla wykrywania fałszywych banknotów dolarowych, ale "Unimark" jest najbardziej pożyteczny i skuteczny. Inne aparaty wykrywały fałszywe dolary tylko w 60% do 70%.

Aparaty "Unimark" są stosunkowo tanie ($105, i $125 za większe, a tym samym są dostępne dla wielu przedsiębiorstw i firm. Mały aparat mieści się w registrze kasowym i służy znacznie lepiej niż używane obecnie aparaty, mające zastosowanie światła jarzeniowego. Te ostatnie aparaty mogą wykryć fałszywe banknoty, które są wykonane niechlujnie co do kolorów i użytego do druku atramentu, ale fałszerze też czynią postępy techniczne i wykorzystują nowe ulepszenia w zakresie fotografii i druku.

Aparat "Unimark," jak powiedział prezes produkującej te aparaty firmy, Jack R. Lyons, jest wyposażony w wyjątkowo czułe urządzenia. Nie może on jednak ujawnić szczegółów, gdyż Secret Service i koła bankowe apelowały do niego w tej sprawie, wysuwając postulaty zachowania tajemnicy budowy i działania aparatu.

"Jeśli fałszerze dowiedzą się o cecach charakterystycznych aparatu, będą zdolni bardzo szybko zastosować przeciwdziałanie właściwościom "Unimark" — oświadczył Lyons.

Z doświadczeń przeszłości wynika, że każde dziewięć na 10 fałszywych banknotów było wychwytywanych szybko i wycofywanych z obiegu.

Do tego podrabianie banknotów jest trudną sztuką graficzną, jak też jest poważnym ryzykiem z uwagi na kryminalną odpowiedzialność fałszerzy.

To też fałszerze i kolporterzy fałszywych dolarów działają w wielkim pośpiechu w rzucaniu na rynek sfałszowanych banknotów. Według oceny Secret Service w okresie pięciu lat, zakończonych rokiem 1962, wyprodukowano w Stanach fałszywe banknoty o łącznej nominalnej wartości $9.3 miliona, ale 90% zostały wykrytych bardzo szybko.

Sytuacja zmieniła się niekorzystnie z wprowadzeniem nowoczesnych maszyn do fotografowania i druku.

To też sądzi się, że w okresie pięciu lat, zakończonym r. 1972, wydrukowano w Stanach fałszywych banknotów łącznej wartości nominalnej $101 milionów. I od r. 1972 corocznie rzucane są na rynek fałszywe dolary wartości $50 milionów.

Fałszerze sprzedają swój "produkt" kolporterom po cenie 20¢ do 30¢ za dolara. Najbardziej stosowane są w kolportażu banknoty $10 i $20, choć ostatnio pojawiły się i fałszywe banknoty $50 i $100.

Kontrolowanie banknotów przy pomocy "Unimark" odbywa się w ten sposób, że kasjer przesuwa banknot pod maszyną. Jeśli zapali się zielone światło, banknot jest dobry, jeśli nie zapali się, banknot jest fałszywy.

Promocja Policjantów

Szef policji chicagoskiej, Michael Spiotto podał do wiadomości, że w dniu wczorajszym, 5 stycznia w Timothy J. O'Connor Training Center odbyła się uroczysta promocja 192 elewów szkoły policyjnej, którzy pomyślnie ukończyli naukę.

Młodzi policjanci, którzy poza przedmiotami czysto zawodowymi studiowali jeszcze socjologię i psychologię wykazali znakomite postępy — tylko 3 osoby z grupy która rozpoczęła studia nie dobiły finiszu — i uważa się ich za jedną z najlepszych klas jakie kiedykolwiek opuściły mury szkoły.

Młody "narybek" zasili szeregi chicagoskiej policji.

NEW DELHI. — Co kraj to obyczaj . . . Podczas spotkania prezydenta Cartera z premierem Indii, Morarji Desai, czujny służący z packą na muchy w dłoni baczy, aby natrętny owad nie zakłócił swym brzęczeniem powagi chwili. Zorientowani twierdzą, że zuchwała mucha została uśmiercona i usunięta, a rozmowy dyplomatyczne toczyły się odtąd bez przeszkód. (UPI)

Zasady Ruchu Drogowego Po Polsku

Wydział Nauki Jazdy i Bezpieczeństwa przy Pierwszym Dystrykcie Municypalnym zawiadamia, że od 12 stycznia br. organizuje bezpłatne kursy nauki zasad ruchu drogowego dla Polaków nie znających języka angielskiego.

Kurs składać się będzie z czterech wykładów, z których każdy trwać będzie dwie i pół godziny. Wykłady mieć będą miejsce przez cztery kolejne czwartki, począwszy od 12 stycznia, w pokoju nr. 19 przy 321 N. LaSalle St., w godzinach od 7 wiecz. do 9:30.

Kurs nie przewiduje praktycznej nauki jazdy.

Zainteresowani mogą zapisać się bezpośrednio na pierwszym wykładzie. Po bardziej szczegółowe informacje można dzwonić pod nr. 443-6010.

Ogłaszajcie Się w Dzienniku Związkowym!

★ Praca Żeńska

DISPATCH — BILLING CLERKS
ELMHURST LOCATION
Full time mature persons desired for new service dispatching-billling facility located in Elmhurst. Experience in service dispatching, filing and bookkeeping desirable, but will train eligible persons. Some light typing needed.
Call or apply in person
TOLEDO SCALE
485 Fullerton Elmhurst
833-8052

SKRYBOWIE pergaminów, ze znajomością łaciny i historii, o dużej inteligencji i kulturze. 427-2541.

KOBIETA do pomocy domowej, zamieszkać. Angielski niekonieczny, ale musi być chętna do nauki. 724-0759 (po polsku).

TYPIST FOR GENERAL OFFICE WORK.
Accuracy with figures important. Call 342-9100 or apply.
4500 W. Dickens Ave., Chicago

New Polish-American Company
NEEDS SECRETARY
who can speak and write Polish and English. Call 342-9100 or apply.
4500 W. Dickens Ave., Chicago.

GIRLS NEEDED
for handwork, also for bindery work. Apply in person:
363 W. ERIE, Chicago
337-2114

POMOC DO KUCHNI
Potrzebna kobieta do pomocy w kuchni jako kucharka.
WARSAW INN
12900 S. Ashland
Calumet Park
389-0082

★ Pomoc Domowa

EXPERIENCED HOUSE CLEANING WOMEN
Needed. Who would like to make $4 per hour. Must be efficient, dependable, trustworthy & prompt. Full or part time. English necessary.
CALL 248-3245

HOUSEKEEPER, live-in. Must cook. Some English required. 366-1184.

POTRZEBNA kobieta do opieki nad starszą panią. Wyżywienie, pokój i zapłata. NA 2-1928.

OPIEKUNKA do dwojga małych dzieci. 5 dni. Dzwonić po 7 wieczorem: 227-2719

HOUSEKEEPER to assist mother with home and children. 3 days a week. 825-0946

OGÓLNA praca domowa. Potrzebne trochę angielskiego. Highland Park, Ill. 433-6129.

WOMAN to clean, once a week. Little English necessary. Milwaukee — Dempster area. 966-1448.

TOWARZYSZKA — zamieszkać. W średnim wieku. Angielski nie wymagany. Opieka nad starszą panią. Dzwonić po 7-mej wiecz. 420-8138.

OPIEKUNKA do dzieci. Lekka praca domowa. $100 tygodniowo — mieszkanie, wyżywienie. Dobrze mówiąca i rozumiejąca po angielsku. Dzwonić po angielsku 965-5251.

HOUSEKEEPER with cooking. Live in. Monday thru Friday. 2 children. 7 and 10 years. English speaking. Near north. Good transportation. $110. 787-3657

GOSPODYNI z zamieszkaniem. Okolica Barrington. Pociąg Northwestern. Własny pokój, łazienka, telewizor. 3 dzieci. Angielski niewymagany. Dzwonić po angielsku: 438-4445.

MIESZKANIE, wyżywienie plus $60 tygodniowo dla miłej kobiety, która pomoże pani domu w ogólnych pracach domowych 3 razy w tygodniu. Konieczne trochę angielskiego. Highland Park. 433-6125.

★ Praca Żeńska

POSZUKUJE się doświadczonej krawcowej do poprawek odzieży damskiej. Skokie. 677-9870.

FACTORY WORK
with paint and miscellaneous jobs. Must speak some English.
KOTLER PICTURE FRAME
300 N. Oakley 666-4050

KOBIET
Do pracy przy szyciu z doświadczeniem. Przyjemne warunki pracy, dobra komunikacja.
POLON ENTERPRISES
2341 N. Damen
227-7900

POTRZEBNE KOBIETY
do szycia na maszynach
Zgłoszenia:
ANGELAIR BRIDAL MFG.
416 S. Franklin St. 4-te piętro

Potrzebne Kobiety Do
SKŁADANIA, SORTOWANIA
PRASOWANIA
CZYSTYCH UBRAŃ.
Doświadczenie niewymagane.
MUszą mówić po angielsku.
WHEELER
UNIFORM SERVICE, INC.
4425 N. Elston AVe.

★ Pomoc Domowa

Potrzebna Pomoc
Potrzebna Polka, która zamieszka i zaopiekuje się częściową inwalidką. Lekka praca domowa. Bardzo dobra zapłata.
Dzwonić: 644-4030

LIVE IN HOUSEKEEPER
Western suburb. Good salary. Own private living quarters. Must speak some English.
887-7378

LIVE IN HOUSEKEEPER
5 day week. Wed. thru Sun. Cook-clean-laundry, own room, bath. Top salary, recent references. English necessary. Western suburb.
920-0866

POTRZEBNA kobieta aby towarzyszyć starszemu panu w ciągu dnia. Od poniedziałku do piątku bez zajęc domowych. Obiad włączony. Jest to zajęcie na dwa miesiące, Styczeń i Luty. Mała znajomość angielskiego. Dzwonić po angielsku 637-7770 po 6-tej wieczorem.

LIVE IN HOUSEKEEPER
For Dr's. family. Some child care. 2 school age children 7 & 9. Own room, bath, & TV. Good salary & home for right person. References. Some English necessary. Lincoln Park area.
664-6145

HELP WANTED
Polish woman to live in. Take care for semi-invalid lądy in house, and light house-keeping work.
CALL 644-4030

★ Praca

REAL ESTATE SALES

Many brokers have full or part time openings for inexperienced people. If you want to do R.E. sales work, we can show you how to find one who is willing to help a trainee get started. For info on a FREE salesmen's referral service write:

REAL ESTATE SALESMEN BUREAU
Dept. PDZ, Box 46083
Chicago 60648 Phone: 965-4776

SMALL PLANT WANTS

Man or Woman fo Silk Screen — Filling — Chemical Blending. Good opportunity for good worker. Some English necessary.

ADVANCED PRODUCTS
Call: 649-5505

POTRZEBNA osoba z dobrą znajomością jęz. polskiego i angielskiego oraz maszynopisania — do biura przedsiębiorstwa budowlanego. Pełne godziny. Stała praca. Dobre warunki.
Tel. 472-8171

POMOC DO KUCHNI
od wtorku do soboty. Od 8 rano do 5 ppł. 928-9246 — po 4-tej ppł. południowa strona Chicago.

CLEANING HELP

Part Time Mornings.
Need retired man or woman for general office type cleaning.
Call 583-1600
Ask for GEORGE MILATZ

FURNITURE INSPECTORS

Immediate opening for mature, dependable people to inspect dinette furniture at assembly lines. Good hourly rate, steady work and excellent fringe benefits. Experience not necessary.
Apply in Person:
DOUGLAS FURNITURE CORP.
6517 S. Central Ave. 458-1505

★ Praca

BOOKKEEPER LITE

Our client, a large condominium needs a person with a good figure aptitude. You will post receipts daily, write checks, do small payroll, post a general ledger. They have an office staff of 3. You will have your own office overlooking swimming pool. Exc. salary. (Mon. — Fri.) 9 a.m. to 5 p.m.

Q'MERA ASSOCIATES
337-6211
166 E. Superior St.
A Licensed Employment Agency
Equal Opportunity Employer M/F

POTRZEBUJEMY ludzi do pracy janitorskiej, dorywczo i na pełne godziny. Tel. 342-2644.

POTRZEBNA OSOBA

ZNAJĄCA DOBRZE JĘZYK POLSKI I ANGIELSKI
Z umiejętnością pisania na maszynie do pracy biurowej. Wszystkie świadczenia.
Zgłoszenia Osobiście Do:
DZIENNIKA ZWIĄZKOWEGO
1201 N. Milwaukee Ave.
(Narożnik Division Ul.)
W Godzinach od
8 Rano - 3 Po Południu

MÓWIĄCA po polsku kobieta lub małżeństwo potrzebne do opieki nad starszym małżeństwem. Gotowanie. Prywatny pokój wyżywienie plus wynagrodzenie. 832-1577.

FOOD SERVICE
Commissary personnel. Exp. preferred. Attractive starting salary and company benefits. Pleasant working conditions in Elk Grove Village location. Contact Dan Stachura.
593-8300

★ Praca Męska

RADIAL DRILL OPERATOR

Small mfg. co. needs man who wants to learn & run large machine tools. Must have basic machine shop experience. Interesting work, good benefits, full time.

Call for appointment
WALSH PRESS & DIE CO.
378-6700

PRZYJMĘ BLACHARZY SAMOCHODOWYCH
i pomocników blacharzy.
745-1122

MACHINERY REPAIR MAN

Full or Part Time
Punch presses, lathes, mills. Need exp. man for general machine repair.
Contact MR. LEVY
PEARL EQUIPMENT CO., INC.
1425 Lunt Elk Grove Vil.
593-5020

HANDYMAN

Man wanted to work on several jobs in packaging dept. in small northwest side plant. Mechanical ability desirable, good pay & benefits.
Call MR. CONNELL
8:00 to 4:00 P.M.
763-5523

WATCHMAN

willing to work any shift. 6 day week. Overtime after 40 hours. Insurance and other benefits. Steady work. Previous work record will be checked. Must read and write English.
R. LAVIN & SONS, INC.
3426 S. Kedzie Ave.
Equal Opportunity Employer

MACHINE SHOP

Milling machine operator. 1st shift. Must be experienced as operator & set-up man & have own tools. Must speak English. Major med. & life insurance, profit bonus. Vacation & holiday plan.

Northwest side location
478-0263 GARY MITSCHELE

★ Praca Męska

POTRZEBNI
W ŚREDNIM WIEKU
MĘŻCZYŹNI
Z DOŚWIADCZENIEM LUB BEZ
Do nauki pracy precyzyjnymi narzędziami. Muszą być chętni i pilni do pracy. Muszą posiadać zieloną kartę (stały pobyt w Stanach Zjednoczonych). Dobra zapłata podczas nauczania. Stała praca. Udział w zyskach.
Przyjemne warunki pracy i otoczenie.
Zgłoszenia Osobiście
GAGE ASSEMBLY CO.
3771 W. Morse Ave.
Lincolnwood, Ill.
Tel. 679-5180

"MAINTENANCE MAN" do Nursing Home. Palmer Terrace Nursing Center. 2242 N. Kedzie Ave. Warunki do omówienia. Zgłosić się osobiście.

STARSZY mężczyzna do sprzedaży gazet 1—2 dni w tygodniu. Ogrzewany kiosk. Dobra okolica. 736-4079 przed południem.

POTRZEBNY natychmiast elektryk z doświadczeniem amerykańskim. Musi mówić trochę po angielsku. Tel. 472-8171

CUSTODIAN. Full time for a Skokie Congregation. Experienced only. Handyman knowledge. Must be willing to work half day on weekends. Salary open. Call: 673-3370 — 9 A.M.-5 P.M. weekdays.

COOK

Experienced in all phases of cooking, institutional. Lake Bluff Health Care. Exc. pay, benefits. Call Mr. Goldberg.
295-3900

KRAWIEC

Potrzebny mężczyzna z doświadczeniem krawieckim. Dobre wynagrodzenie. Mówimy po polsku.
299-2700
dzwonić między 7 rano a 7 wieczorem.

DOŚWIADCZONY GALWOTECHNIK
do pokrywania niklem i mosiądzem. Nocna zmiana od 3:30 ppł do 12 w nocy. Zgłoszenia tylko osobiście, od 9 rano do 4:30 ppł. PROSZĘ NIE DZWONIC.
4950 S. KILBOURN AVE.

MACHINIST — Experienced Set-Up Man for either Warner Swasey Automatic Bar Machines or Automatic Chuckers. Will train, experienced Turret Lathe Set-Up Man, English required, days plus plenty overtime. Excellent benefits. Northwest side.
421-6420

MACHINE ASSEMBLER

Small manufacturer of machine tools needs man who likes to work with tools. Interesting work, good benefits, full time. No experience necessary.

Call for appointment
WALSH PRESS & DIE CO.
378-6700

HELP WANTED
YOUNG MEN
for
Production Control
Experience not necessary. We will train you. Must be high school graduate. Polish language helpful. Good opportunity. Apply in person.
CELCO INDUSTRIES CO.
2440 N. Narragansett Ave.

Maintenance Mechanics

For plant in heavy metals industry. Applicants must have well grounded mechanical background conveyor systems, overhead cranes, hydraulic systems and other plant machinery. Welding experience also required.
R. LAVIN & SONS, INC.
3426 S. Kedzie Ave.
Equal Opportunity Employer

Potrzebny Wykwalifikowany
KRAWIEC
Stała praca.
Paramount Custom Tailor
325 W. Jackson Blvd.
WE 9-3386

★ Praca Męska

Doświadczony
CIEŚLA
Potrzebny Do Pracy
Przy naprawach różnego rodzaju wewnątrz i na zewnątrz.
CA 7-6503

POTRZEBA mężczyzn do odwalania sniegu jak pada, $6 na godzinę. 541-0173

ROSEN BAKERY
3015 W. LAKE
Potrzebny mechanik do ciężarowek, doświadczenie wymagane, zgłaszać się osobiście.

★ Praca Męska

MĘŻCZYZNA DO CZYSZCZENIA

(dorywczo albo na pełny czas)
Odpowiedzialny mężczyzna do czyszczenia, i innych lekkich prac. Zgłaszać się osobiście.
ASSURED INDUSTRIAL COMPONENTS
7752 W. 60th St., Summit, Il.

EXPERIENCED PLATERS and NICKEL AND BRASS PLATING
Night shift. 3:30 p.m. till 12 midnight. Must apply in person. 9 a.m. till 4:30 p.m. DO NOT CALL.
4950 S. Kilbourn Ave.

COLD HEADING SLOTTER & SHANK SLOTTER OPERATOR

Need 1 man to supervise & operate small slotter dept. with 1 helper. Night shift, top pay & benefits. Must be familiar with Roy, Warren & Strachan machines. Good chance for right man to start as supervisor.
Call MR. BERG or MR. WLODKOWSKI
543-2620
REVERE SCREW & RIVET CORP.
759 Factory Rd., Addison, Il.

AUTO SCREW MACHINE SET-UP

We need you to join our B & S machining staff.
You will become involved in the set-up of our B & S Auto Screw machines. For short runs, using a variety of materials including stainless steel & brass & perform simple trouble shooting of machines.
To qualify, applicants should have 3 or more yrs. of related exp. This is your opportunity to join an employee oriented co., featuring wages that are among the top in the area & many co. pd. benefits covering you & your dependents.
Call or visit
ROB REVAK — 673-6700
POWERS REGULATOR CO.
3400 OAKTON, SKOKIE
Equal Opportunity Employer M/F — We Hire The Handicapped

★ Poszukuje Pracy

STARSZA pani zaopiekuje się dziećmi w swoim domu. 478-4972.

PRZEDSZKOLANKA zaopiekuje się dzieckiem w domu. Diversey-Kostner okolica. 282-5692.

POLKA poszukuje pracy w przyjemnym domu z zamieszkaniem, rozmawia trochę po niemiecku. 253-6001.

★ Domy

PRZEZ WŁAŚCICIELA. Dom do sprzedania w Brighton Park. 2 mieszkaniowy, murowany. Wykończony basement. 376-0095.

GALEWOOD —
2 MIESZKANIOWY
Obszerny, murowany. 5 pokojowe mieszkania. Oddzielne jadalnie, obicia z naturalnego drewna. Duża parcela. Garaż na 2½ auta. Dzwonić po angielsku.
V. E. GRAND CO.
823-5186

REAL ESTATE SALES

Well established congenial office with a proven sales record for many years has opening for one sales person (man or woman). All listing leads (and we get many) are rotated to salesmen.
Confidential Interview
Come in, let's talk.
DEDES REALTORS
6213 W. Belmont 622-6200

PRZEZ WŁAŚCICIELA
Na Wacławowie dwie piątki, murowany, pełny bezment, garaż na dwa auta.
463-2325

DOM OTWARTY w NIEDZIELĘ
1:30 — 4:00 pp.
8353 W. KAY ST., NILES
7 dużych pokoi "deluxe". 3 sypialnie. Wbudowany piec kuchenny. Szafkowa kuchnia. 1½ łazienki "vanity". Przyłączony garaż na 2 auta. Dom na dużej locie 66 x 110. Niedaleko Golf Mill i transportacji. Cena zniżona do szybkiej sprzedaży.
W PARAFII ŚW. WŁADYSŁAWA
DOM OTWARTY w NIEDZIELĘ
1:30 — 4 pp.
5322 W. FLETCHER ST. (3100 N.) Murowany bungalow z 4 sypialniami. Doskonały dla dużej rodziny. Blisko szkół i kościoła. Ogrzewanie olejem — gorącą wodą. Garaz na 2 auta. Po więcej informacji prosimy telefonować do p. Kazimierskiego.
CUNEO AND HALSEY
6101 W. ADDISON 7 282-8100
lub 736-1225

★ Domy

NORRIDGE, dom z 3 sypialniami murowany, gazowe ogrzewanie, garaż na 2½ auta. Telefonować: 453-0476.

PRZEZ WŁAŚCICIELA 3400 północ i 5500 zachód, murowany 1½ piętrowy, 3 mieszkaniowy małe podadki, dobry dochód. W średniej 70-ki. 625-0268.

PRZEZ WŁAŚCICIELA
Murowany 3 sypialnie (Georgian), jadalnia, wykończony bezment, 1½ łazienka, od ściany do ściany dywany, system ochładzalny, nowy piec, aluminiowe rynny i obicie, garaż na dwa auta, parcela na rogu. 72-ga i Kedzie, w niskich 40-tu, dzwonić po angielsku.
925-7913

Koło Austin i Fullerton
2x5 i 2x4, z żółtej cegły narożnikowy dom, wysoki bezment, murowany garaż, duży dochód. Cena $85,000.
ASSET REALTY 889-8824

6000 Północ — 6200 Zachód
5½ pokoi, z żółtej cegły ranch 3 sypialnie, centralne ochładzanie garaż szybkie objęcie.
ASSET 889-8824

Dojazd Od Sacramento
2933 W. NELSON
Nie przeszkadzać lokatorom. Piękny, dwumieszkaniowy, murowany dom z cegły. 1x5 i 1x6 oraz parcela z garażem na 2 auta. Dzwonić do:
SCHAFFER — FISCHER — WHITE
4218 N. CENTRAL AVE.
545-0311

Wasze dzieci będą miały tę wykończoną piwnicę w zimie, a 186-stopowej długości ogród w lecie.
NORWOOD PARK
Otwarty w Niedzielę 1—4
7035 W. IMLAY (6500 N.)
5½ pokoi z aluminiowym obiciem, 2 duże sypialnie, nowoczesna kuchnia i łazienka, wykończona piwnica, 220 elektryczność, gazowe ogrzewanie sprężonym powietrzem, nowy garaż na 2½ auta. W bardzo niskich $60-kach.
NATYCHMIASTOWE OBJECIE
DEDES
6213 W. BELMONT 622-6200

JANITORS — GENERAL CLEANING

Night Work Available
10:30 p.m. — 7 a.m.
Venture Stores, Inc., has immediate openings at 2 suburban locations for:

LEAD PERSON
ASSISTANT LEAD PERSON
(2) GENERAL CLEANERS

Experience operating automatic scrubbers and stripping/refinishing vinyl floors is required.

PLEASE APPLY IN PERSON
10 a.m. — 6 p.m., Monday thru Friday
Route 83 & Dempster, Mt. Prospect, Ill.
22nd Street & Summit Road, Oakbrook Terrace, Ill.

VENTURE STORES, INC.
(A Division of May Department Stores)
An Equal Opportunity Employer M/F

AIM FOR THE TARGET OF OPPORTUNITY WITH THE AIR FORCE RESERVE
Your Local Air Force

Men and Women Call **CALL: (312) 694-4180**
Or Fill Out Coupon and Mail Today!
To: **ADDRESS: USAFR 928 TAG/RS**
Chicago O'Hare International Airport, Illinois 60666

Name_____
Address_____
City_____
State_____ Zip_____
Phone_____
Prior Service___(Yes)___(No)
Date of Birth:_____

Earn the extra money you need and learn a skill you can use at the same time. With the Air Force Reserve, additional income, training, low-cost insurance plans and excellent retirement benefits all add up to a successful second job. And it only takes one weekend a month and two weeks a year with the Air Force Reserve to do it. If you've had recent prior military service, chances are you'll retain your present rank and you may even add another skill to your qualifications. If you've never been in the service, the Air Force Reserve could be the starting point for a better life. Don't let a great opportunity pass you by. Contact us today . . . Your Local Air Force Reserve.

Needed Now:
JOB OPENINGS:
- LOADMASTERS
- MEDICAL TECHNICIANS
- CONSTRUCTION WORKERS
- FOOD SERVICE SPECIALISTS
- PLUS MANY MORE

4C016

O BOY TYLKO TROY!!!

3033 N. Milwaukee Ave. 276-5333 oraz **5657 N. Milwaukee Ave. 631-0707**

OTWARTY DO INSPEKCJI NIEDZIELA 1-4
6208 W. SCHOOL STREET — 3300 POŁNOC

W okolicy Belmont i Austin, ładny jedno-rodzinny 5 pokoi, 2 sypialnie. Basement. Można się szybko wprowadzić. Cena tylko $51,000. Wpłaty $10,500.

MILWAUKEE I CENTRAL PARK (JACKOWO)
Na ładnej bocznej ulicy 2 mieszkania po 4-y pokoje i dodatkowo małe mieszkanko w basemencie. Bardzo dobrze utrzymany budynek. Osobno ogrzewany. Cena $34,900. Wpłaty $7,000.

CHCECIE DOBRZE ULOKOWAĆ PIENIĄDZE W DOCHODOWYM BUDYNKU?
Mamy do sprzedania ładny murowany dom w okolicy Diversey i Milwaukee. 18 MIESZKAN!!! (4-ki i 3-ki). NAJLEPSZE POŁOŻENIE DO RENTOWANIA — bo blisko wszelkiej transportacji i zakupów. Cena tylko $147,000. Dochód roczny ponad $32,000. WIELKA OKAZJA.

W OKOLICY DIVERSEY I CENTRAL PARK
Parafia Św. Jacka. 3 mieszkania i garaż. Nieobecny właściciel chce tylko $35,000.. . . PO CO PŁACIĆ WYSOKI RENT? LEPIEJ PŁACIĆ DO SWOJEJ KIESZENI!!!

TO OUR ADVERTISERS

DEADLINE FOR WEEK-END EDITION
IS WEDNESDAY 4 P.M.
MON., TUES., WED., FOR NEXT DAY TILL 1 P.M.

ALL CLASSIFIED ADS ARE PAYABLE IN ADVANCE
Unless Other Terms Are Established With
POLISH DAILY ZGODA

DO NASZYCH KLIENTÓW

OGŁOSZENIA DO WEEKENDOWEGO WYDANIA PRZYJMUJE SIĘ W ŚRODĘ DO 4-EJ PO POŁUDNIU
PON., WTOREK, ŚRODA NA DZIEŃ NASTĘPNY DO 1 POPOŁ.

Wszystkie Drobne Classified Ogłoszenia Są Płatne z Góry
O Ile Nie Posiada Innej Umowy z
DZIENNIKIEM ZWIĄZKOWYM

★ Domy

GDY CHCECIE KUPIĆ LUB SPRZEDAĆ DOM
ZAPRASZAMY WAS DO ODWIEDZANIA SOLIDNEGO POLSKIEGO BIURA REALNOŚCIOWEGO

KAMINS REALTY

(Dawniej Patria Realty)
2921 N. Central Park Ave.
Solidne jak Skała Gibraltaru.

DUŻY WYBÓR DOMÓW NA PÓŁNOCNYM ZACHODZIE.
Możecie obejrzeć u nas ich zdjęcia.
Wszyscy mówimy po polsku. **486-4130**

Uwaga Właściciele Domów!

PROSIMY, ZGŁASZAJCIE WASZE BUDYNKI DO NASZEGO POLSKIEGO BIURA -- MAMY DOBRYCH NABYWCÓW.

BUDA REALTY 2990 Milwaukee 486-6363

NAJSTARSZA POLSKA REALNOŚCIOWA FIRMA
J. B. PALLASCH i SYNOWIE
2871 N. MILWAUKEE AVE. Telefon AR 6-1517
Załatwia Wszelkie Sprawy Realnościowe.
Jak — kupno, sprzedaż, zamiana budynków, hipoteki, ubezpieczenia ogniowe i od wypadków.

Dom Otwarty w Niedz. 1-4
2200 N. MULLIGAN (6300 W.)
1½-piętrowy, murowany, 2-5ki, duża narożnikowa parcela. Murowany garaż na 2 auta. Tylko $52,900. Złóżcie nam ofertę. Szybkie objęcie.
BEAULIEU
5341 Belmont -28- 282-7979

DOM PLUS DOCHÓD
Śliczny, Murow. — 4 Sypialnie
PLUS 3-POKOJOWY COTTAGE
6227 W. EDDY (3500 N.)
Otwarty w Niedzielę, 1-4
Śliczny 8-kątny murowany bungalow z dużym salonem i formalną jadalną: 2 sypialnie na dole i 2 u góry. Czysta piwnica z drugą łazienką. Również 3-pokojowy domek z tyłu parceli.
DEDES
6213 W. Belmont 622-6200

ŚWIETNY POCZĄTEK
Przejedźcie Się Obok,
Ale Nie Przeszkadzajcie.
5029 W. ROSCOE (3400 N.)
Nie wymaga utrzymania, 3 lub 4 sypialnie. Gazowe ogrzewanie sprężonym powietrzem. Centralne ochładzanie. Garaż na 2 auta.
Musicie Zobaczyć!
BEAULIEU
5341 Belmont -25- 282-7979

"Najlepsze Domy u Rataja
1. Szukamy 2-mieszkaniowego, murowanego domu dla dobrego klienta.
2. Najtaniej — załatwiamy sprawy emigracyjne.
3. Najtaniej — wysyłamy paczki i lekarstwa do Polski.
4. Najtaniej — sprzedajemy polskie maszyny do metalu.
RATAJ REALTY & TRAVEL
2830 N. Lawndale
384-1171

2-MIESZKANIOWY, DREWNIANY
2x5 plus 4-pokojowe mieszkanie dla teściów. Nowoczesne kuchnie i łazienki. Nowy dach i nowa elektryczność. Gazowe ogrzewanie. Natychmiastowe objęcie. 2900 północ, 3400 zachód. Tylko $31,900.
BEAULIEU
5341 Belmont -30- 282-7979

7101 W. BELMONT
Nowszy dom z doskonale prosperującym dużym sklepem wędliniarsko-delikatesowym. Piękne 7-o pokojowe mieszkanie na 2-im piętrze. Garaż. Cena $159,000.

WŁADYSŁAWOWO
7-o letni, dwa mieszkania po 3 sypialnie i półtora łazienki. Garaż na 2 auta, cena zniżona do $119,000

Dom otwarty w niedzielę 1-4 pp.
4415 W. WELLINGTON
6 mieszkań 4x4, 2x3 po jednej sypialni $86,000.

RADIO REALTY
George Pawlukowski, broker
4108 N. PULASKI
777-4339 588-1944

48-a i KEDVALE
1½ piętrowy, cały "de luxe," dwumieszkaniowy, tylko 6 lat temu zbudowany. Bardzo nowoczesne 1x5½ mieszkania. Obity basement z ekstra łazienką. Garaż na 2 auta z radiowym aparatem do otwierania drzwi. Mnóstwo luksusowych dodatków. Uszczęśliwi Was doskonała lokacja. Dzwońcie do Michaels jak najprędzej.
254-8500

42-ga i SACRAMENTO
2 apartamentowy, murowany z 2 sypialniami w każdym apartamencie, szafkowa kuchnia i nowoczesne łazienki, nowy piec na gaz, garaż na dwa auta.
CENTURY 21 CAHILL BROS REALTORS
585-6100

NAJLEPSZA LOKACJA NA PÓŁNOCNYM ZACHODZIE
Po raz pierwszy wystawiony na sprzedaż.
Musi być sprzedany!
2 mieszkaniowy z żółtej cegły. 2 i 3 sypialnie. Nowoczesne kuchnie i łazienki. Oddzielne systemy ogrzewania. Murowany garaż na 2 samochody z bocznym wjazdem. Cena do szybkiej sprzedaży.
McMULLEN REALTORS
622-8222

NAJLEPSZE DOMY U RATAJA
"OPEN HOUSE" 1-4 PO POŁ.
Niedziela, 7 Stycznia
3738 N. Pittsburgh (8232 zachód)
Duży murowany ranch, 3 sypialnie, 1½ łazienki, 10 lat temu zbudowany.

41 mieszkań. Murowany. Devon i Ashland. $349,000. 4½ razy roczny dochód.
RATAJ REALTY
2830 N. Lawndale
384-1171

DOM OTWARTY
Niedziela, 12-5 Po Poł.
5633 N. OTTAWA
(7700 zachód)
Murowany, oryginalnie budowany dla teściów, 5 pokoi na 1-szym, 4 pokoje na II-gim piętrze, pięknie wykończona piwnica z naturalnym kominkiem, garaż na 2 samochody, duża parcela. Natychmiast do objęcia.
METRODOM REALTORS
283-2828

WPROWADŹCIE SIĘ ZARAZ
Przejedźcie Się Obok —
2516 N. AVERS (3800 W.)
Ale nie przeszkadzajcie.
Luksusowy, murowany, 2-mieszkaniowy. 2 lub 3 sypialnie. Nowoczesna kuchnia i łazienka. Murowany garaż na 2 auta.
BEAULIEU
5341 Belmont -25- 282-7979

OTWARTE W NIEDZIELĘ OD 1-4
Zupełnie nowe budynki 3 apartamentowe w doskonałej lokacji na North-West.
Osobne ogrzewanie, ciepła woda, gas, elektryka. Świetne na inwestycje z uwagi na niskie podatki i wysokie renty. Parcela szeroka na 45x125 stóp. Muszą być sprzedane w m-cu Styczniu! Wstąpcie w niedzielę od 1-ej do 4-ej. Dojazd: Higgins do Kirshchoff, Rosemont, jeden blok na południe do Devon Court. Cała ulica nowych domów, zostało tylko dwa:
Po więcej informacji proszę telefonować:
p. JANINA ZELEK
Tel. 775-7000 lub 227-0870
CRESTWOOD
Realtors and Builders
5900 N. Milwaukee Ave.

FRANCISZKOWO. 1 piętrowy dom, 5 pokoi na pierwszym, 2 sypialnie, 4 pokoje na górze z krytymi werandami, basement, garaż na dwa auta. Dzwonić: 486-1231.

Cena Obcięta
Musicie zobaczyć wewnątrz
5½ pokoi, oraz 3 pokoje dla teściów
Otwarty w Niedzielę 1—4
2835 N. OAK PARK (6800 W.)
Kuchnia i łazienka jak marzenie, 2 duże sypialnie; śliczne 3-pokojowe mieszkanie dla teściów z 2-ma wejściami. Osobne ogrzewanie i elektryczność. Patio. Nowy garaż. Blisko sklepów. Nie przeoczcie. Właściciel przenosi się z powodu miejsca pracy. Prawdziwe kupno! Złóżcie ofertę.
DEDES
6213 W. Belmont 622-6200

★ Domy

3302 N. LAWNDALE
Tuż obok kościoła św. Wacława
Murowany 2x4 plus 3 pokoje dla spokrewnionych. Gazem ogrzewany, nowy garaz.

AUSTIN i ADDISON
Nowszy 15 lat temu wybudowany 2x5½ oraz 3½ pokoje dla krewnych. Lota 40x125 cena do omówienia.

NARRAGANSETT — MONTROSE
60x300 lota. Murowana 7 pokojowa rezydencja plus 3 pokoje na dole dla krewnych. Cena obniżona.

BLISKO JACKOWA
Drewniany 2x6. Gazowe ogrzewanie. Garaż. Bsmt.

BLISKO JACKOWA
Murowany 2x6 plus 4 pokoje osobne gazowe ogrzewanie lota 75x125. Dobry dochód.

BUDA REALTY
486-6363
2990 N. MILWAUKEE AVE.

JACKOWO
6-pokojowy, murowany bungalow, 3 sypialnie. Nowoczesna kuchnia i łazienka. Gazowe ogrzewanie sprężonym powietrzem. W nadzwyczaj dobrym stanie i bardzo czysty. Garaż na 2 auta. Cena do uzgodnienia.

16 MIESZKAŃ — 5 X DOCHÓD
Murowany, 3-5ki, 4-4ki po 2 sypialnie oraz 9-4ek z 1 sypialnią. Nowy boiler i 220 przewody elektryczne. Dochód ponad $29,000. Cena..... $142,000

Mamy oprócz tego wiele innych domów do sprzedania w północno-zachodnich dzielnicach miasta. Jeśli macie zamiar sprzedać swój dom, prosimy zgłosić do naszego biura. OSZACOWANIE BEZPŁATNIE. Postaramy się sprzedać Wasz dom jak najszybciej. Po wszelkie informacje proszę dzwonić:

EDWARD LABAZIEWICZ
DEDES REALTORS
6213 W. Belmont Ave. **622-6200**

52-a ul. i MOODY
Blisko kościoła St. Jane Dechantel, w doskonałej dzielnicy Garfield Ridge, 1½ piętrowy, murowany dwu-mieszkaniowy. 4 duże pokoje na 1-ym piętrze plus bardzo ładne trzy-pokojowe mieszkanie na drugim. Łazienki Hollywood, pełen basement, garaż na 2 auta. Musi być sprzedany jak najszybciej. Spieszcie się, aby skorzystać z tej okazji, dzwońcie do Michaels jak najprędzej
254-8500

64-a ul. i LAMON
Bardzo ładny 5½ pokojowy murowany "ranch" na podwyższeniu. Niedawno zbudowany, ale z lepszą konstrukcją niż domy zbudowane ostatnio. 3 duże sypialnie, 2 łazienki. Cały dom centralnie ochładzany. Wykończony basement z kominkiem. Garaż na dwa auta oraz kryte patio. Bardzo liczne dodatki. Właściciel wyprowadza się do innego stanu. To jest bardzo korzystna okazja. Dzwońcie do Michaels jak najprędzej 254-8500.

ERWIN J. MICHAELS REAL ESTATE
4637 S. Archer Ave.
Tel. 254-8500

OPEN SUNDAY 12—5
914 SO. CHESTER
Park Ridge. 8-pokojowy trój — poziomowy ranch. Salon, gabinet, kominek, jadalnia, 3 duże sypialnie, nowoczesna kuchnia; gazowe ogrzewanie, ochładzanie na lato; murowany garaż na 2 auta. Cumberland-Talcott. $119,900

TAWERNA plus BUDYNEK
1-6½, 2x6 oraz dobrze wyrobiony interes. Polska klientela. $80,000 dochodu brutto. Automatyczne ogrzewanie. Lokatorzy sami opłacają ogrzewanie. Piwnica. Blisko Wrightwood. $75,000

WRIGHTWOOD-CENTRAL PARK
5 sklepów plus zakład czyszczenia. Wszystko wynajęte. $10,000 dochodu z samego tylko czynszu. Lokatorzy sami ogrzewają. Zakład czyszczenia przynosi brutto $52,000. $74,950

PULASKI — MILWAUKEE
2-5ki, 1-3ka, murowany. Nowoczesne łazienki. Kryta weranda. Gazowe ogrzewanie. Piwnica. Garaż. Dobry dochód. $61,950

Kupujemy domy za gotówkę. Prosimy je zgłosić do naszego biura.

KAMINS Realty
(Dawniej Patria Realty)
2921 N. Central Park Avenue
486-4130

BRIGHTON PARK. 1½ piętrowy dom. 1x5 i 1x3. Niskie podatki. ½ bloku do Archer. Garaz na 2 auta. Duże podwórze. $46,000. 839-5758.

★ MOTELE

MOTEL 25 jednostek na sprzedaż przez właściciela w Phoenix, Arizona. Cena $90,000 — 29% wpłaty. Przejmiemy kontrakt. Dzwońcie: collect, lub piszcie: Angela Motel, 2114 W. Buckeye Road, Phoenix, Arizona, 85009. Telefon (602) 252-1265.

DOM NA DOCHÓD
Piękny, narożnikowy dwu-piętrowy, murowany z dużym, nowoczesnym 6-o pokojowym mieszkaniem plus 2 duże cztero-pokojowe mieszkania na dochód. Tylko jeden blok do Archer Ave. i Kedzie. 6-o pokojowe mieszkanie całkowicie odnowione. Garaż na 2 auta. Spieszcie się, aby Wam nie uciekła ta wyjątkowa okazja. Dzwońcie do Michaels jak najprędzej.
254-8500

1300 PÓŁNOC 5900 ZACHÓD
3 sypialniowy dom, obity, 6 pokojowy. Parafia Św. Angeli. W niskiej $20-stce.
379-3718

★ Interesy

BAKERY AND/OR REAL ESTATE
Well established business in prime location. Owner retiring. Near north Chicago Suburb.
Ask for MRS. PAROUBEK
673-0047

Do Sprzedania Sklep
WĘDLINIARSKO-DELIKATESOWY
Mieszczący się przy głównej ulicy na południowej stronie miasta. Po więcej informacji dzwonić do p. Jeske.
BEAULIEU REALTORS
5341 Belmont -30- 282-7979

RESTAURACJA
razem z mieszkaniem oraz "house-trailer" i z 2½ akrami ziemi.
RED GRANITE, Wisc. $25,000 wpłaty

TAWERNA z MIESZKANIEM
"cottage", sala do tańca i 4½ akrów ziemi. Pytamy o $55,000. Po dalsze informacje proszę dzwonić do
WHISPERING PINES REALTY
(312) 956-0420

POSZUKUJĘ wspólnika z niewielkim wkładem do dobrze zapowiadającego się interesu. Tel. 342-2377 lub 267-9320.

ŚWIETNA okazja dla krawca lub krawcowej przy głownej ulicy, cleaners, krawiectwo z living quarters na sprzedaż. 237-5530.

★ Kanarki

KANARKI na sprzedaż. Tel.: 777-0246 od 4—7 wiecz. 3038 N. Avers.

★ AUTO

SPRZEDAM 1975 Maverick, 1972 Cadillac, 1973 Nova. Zgłaszać się telefonicznie 583-8633 lub 342-2377, lub osobiście 3105 N. Rockwell.

'75 PONTIAC Bonneville. 2 drzwiowy ze wsopmaganą kierownicą, hamulcami i oknami. Klimatyzacja. Urządzenie do odmrażania tylniej szyby. AM/FM stereo. W doskonałym stanie. Mały przebieg. $2,475. 286-2958.

'69 CHEVROLET Impala Deluxe z nowymi oponami i nowymi częściami, w dobrym stanie 44,000 mil. 927-6431.

SAMOCHÓD 72' Chevy Malibu sedan w świetnym stanie. 725-5349.

★ Do Wynajęcia

PRZYJMĘ pana lub panią do pokoju z używalnością kuchni. Okolica Addison i Cicero. 283-6826.

3 UMEBLOWANE pokoje, $135 miesięcznie, lokator płaci użyteczności. Tylko małżeństwu lub starszej osobie, mówiącej po angielsku. 342-8298.

★ Do Wynajęcia

4 POKOJE, blisko Św. Jadwigi, dzwonić po 6-tej. 235-7762.

UMEBLOWANE: pokój, sypialnia, kuchnia, łazienka. 3448 W. Le Moyne.

4 POKOJE ogrzewane w bezmencie, częściowo umeblowane 889-1158.

6 POKOI na 2-im, nieogrzewane, dorosłym. Na Władysławowie, 282-7280.

POKOJ z używalnością mieszkania osobie na emeryturze. BR 8-2184.

JEFFERSON PARK. 5 pokoi. 2 łazienki. Nowa kuchnia, lodówka. Ogrzewanie, gorąca woda. $280. 685-7174.

6 POKOJOWE mieszkanie. 3 sypialnie. 3 piętro. Ogrzewane. California i Diversey. $200 miesięcznie. Dzwonić w celu oglądnięcia: 945-5009

5½ POKOI, 1-sze piętro, z piecem i lodówką, nowo odnowione, dywany od ściany do ściany, depozyta sekuracyjna $260 tylko dla starszych. Laramie-Diversey. 622-1961.

5 POKOI, nie ogrzewane, nie umeblowane, $190 miesięcznie, wymagamy depozyt asekuracyjny I piętro, kryta weranda. North-Central Ave.
NA 2-0949

3 POKOJE ogrzewane, umeblowane w bezmencie dla samotnego pana. Rejon Central-Bloomingdale, komorne $140 miesięcznie. Wymagany security deposit. 237-9264.

OKOLICA Fullerton i Rockwell, nieumeblowane 4 pokoje — 1 sypialnia, z tafelkową łazienką i kuchnią. Również nieumeblowane 2½ pokoi, w obu piec kuchenny i lodówka. Do sklepów i transportacji 1 blok. Dorosłym, bez zwierząt. Dzwonić do Tony: 561-5226, po angielsku, niemiecku lub jugosławiańsku.

3 POKOJE ogrzewane dzwonić 463-2664 po godzinie 5-ej.

SYPIALNIA dla mężczyzny pracującego w dzień. $15 tygodniowo. Milwaukee — Kimball. 227-8026.

DO WYNAJĘCIA pojedyńcza sypialnia. Komorne płacone tygodniowo lub miesięcznie. Mile widziani emeryci. 1101 N. Damen. Proszę zadzwonić do drzwi.

POKÓJ umeblowany ogrzewany dla samotnej osoby. Można gotować. Avers — Diversey. 489-6009.

1511 N. WOOD — 4 pokoje umeblowane mężczyznie niepalącemu.

4 POKOJE, lokator sam ogrzewa. Przy Archer i Kedzie. 523-9194.

ŚLICZNY pokój do wynajęcia. Logan Square. 227-6259.

DO WYNAJĘCIA pokój dla pani lub pana bez nałogów. 276-4372 po 2 po poł.

APARTMENTS for rent. 5 rooms. Vicinity Kostner and Fullerton. 4 rooms. Vicinity Milwaukee and Devon. Elderly couple or person. RO 3-6858.

3 POKOJOWE ogrzewane mieszkanie. $150. Dzwonić w j. angielskim: 227-0755

UMEBLOWANY pokój dla inteligentnej i spokojnej osoby. 227-1915.

4 POKOJE. Mogą być umeblowane i ogrzewane. 950 N. Wolcott.

UMEBLOWANA, ogrzewana sypialnia. 1347 N. Hamlin, 1 piętro.

CZYSTE, widne 4 pokoje, specjalne połączenie do automatycznej pralki i 110, 220 ochładacza. $80 miesięcznie. 1134 N. Wolcott Ave.

3 POKOJE 1-sze piętro. Piec do ogrzewania na miejscu. HA 1-6998.

JACKOWO, 5 pokoi na drugim dla małżeństwa. 777-8110.

MAŁY dom do wynajęcia. 235-7360.

MIESZKANIE z dwoma sypialniemi. Gazem ogrzewane. 2-gie piętro. Grand Ashland. 666-0436.

2035 N. KILDARE, 4 rooms heated completely remodeled, cabinet kitchen ceramic tile bath, vanity, sand hardwood floors, all new fixtures, adults, no pets, security & references. 248-4875
After 5

3-ka ANGIELSKI basement, częściowo umeblowane. $160 plus depozyt. Lease. Po 5-tej 545-4698, 725-6291.

ST. STAN & CRAGIN area. 6 rooms, 2nd floor. Starting Jan. 15. Security deposit. Rent $160. 622-6684 or 656-7336.

SUNNY BRIGHT 5 rooms, 2 bedrooms apartment, $180 a month, security deposit required, 2 blocks from St. Stanislaus. NA 2-3938.

SZUKAM polskiej kobiety do wspólnego zamieszkania w umeblowanym apartamencie. 4428 S. Troy.

5½ ROOMS, space heat, tenants heat, adults prefer, on the 2nd floor. $160 a month. Wrightwood-Pulaski. Call in English between 9 a.m. - 6 p.m.
227-2516

NA WACŁAWOWIE mieszkanie 4-pokojowe do wynajęcia. Tel. 342-2644.

SYPIALNIE TYLKO
Do wynajęcia. Od $22 tygodniowo i więcej. Jedynie tylko dla mężczyzn, bez gotowania. W okolicy Pulaski Rd. i North Ave.
252-5223

ŁADNE 6 POKOI
Umeblowane do wynajęcia. Proszę telefonować po 6-ej wieczorem: 772-7190. — Także sala do wynajęcia na różne okazje.

3 UMEBLOWANE pokoje do wynajęcia. Angielski basement. Okolica: Cicero — Belmont. 283-2481.

5½ POKOI. Miesięczny depozyt asekuracyjny. Referencje. Małżeństwo bezdzietne lub z 1 dzieckiem. 47-a i Ashland. 247-1141.

★ Do Wynajęcia

2-POKOJOWE mieszkanie w bezmencie, umeblowane i ogrzewane dla samotnej pracującej osoby. 3062 N. Elbridge.

JACKOWO. Umeblowany pokój z kuchnią w basemencie. Osobne wejście. 583-8368.

KUCHNIA, sypialnia i łazienka w bezmencie dla dorosłych. Ogrzewane i umeblowane. Central-Fullerton.
889-4674

4 CZYSTE duże pokoje na trzecim nieogrzewane, $90 na miesiąc. 1655 N. Washtenaw. Pytać o William Wallace.

PRZYJMĘ pana na mieszkanie, okolica Jackowo. 489-6225.

4 ODNOWIONE pokoje w tylnim domku na Jadwigowie dla starszych osób. Dzwonić po 7-ej i w niedzielę: 235-2397.

DUŻY pokój sypialny z używalnością wspólnej kuchni. $20 tygodniowo. 2131 N. Spaulding.

4 POKÓJE ogrzewane, 2 piętro. Okolica: Kostner — Cortez. 278-4392.

6 POKOI do wynajęcia, okolica Laramie — North Ave. Dzwonić po 6-ej:
745-9195

4 POKOJE, odnowione, częściowo umeblowane dla dorosłych, bez zwierząt. 2122 W. Iowa.

UMEBLOWANE pokoje. Ogrzewane. Wszystkie użyteczności włączone. Milwaukee-North-Damen. 772-3440.

3 POKOJE na dole, umeblowane ogrzewane. Tanio. 252-8733.

NA MARIANOWIE
Ładne 4 pokoje do wynajęcia. Częściowo umeblowane. Cena tylko $90 miesięcznie plus depozyt.
Tel. 276-3162

JEDEN POKOJ do wynajęcia, ogrzewany, umeblowany z pościelą. 235-0451

NA JADWIGOWIE — 3 pokoje, ogrzewane gorącą wodą, swieżo odnowione. Zgłoszenia osobiście pnr. 2026 W. Charleston od 5 ppł. do 6:30 wiecz.

PULASKI-DIVISION, 4 pokoje, ogrzewane, 2-gie piętro, dorosłym. 276-0617.

4 POKOJE, bardzo czyste, ogrzewane do wynajęcia od zaraz. Piec i lodówka. Także pokój dla samotnej osoby z używalnością całego mieszkania. 278-9256.

900 STÓP kwadratowych, ogrzewane, do wynajęcia na sklep lub biuro. 3445 N. Pulaski. 286-2958 lub 539-6820.

4 OGRZEWANE pokoje. Pulaski — Addison. 286-8954.

WYNAJMĘ sypialnię dla samotnego pana, w dobrej dzielnicy. Tel. 685-2758.

ŁADNA 4-ka. Jakubowo. 2-gie. 745-2842 po 5-ej i weekend.

5 POKOI, 2 piętro. 3416 W. Shakespeare. 342-6989.

★ MEBLE

MEBLE z czterech pokoi na sprzedaż tanio. 725-5349.

NA SPRZEDAŻ: piec, lodówka, krzesełka. 283-4287.

Central Furniture
1348 MILWAUKEE
Polskie Kierownictwo Zawiadamia, Że
W OKRESIE ZIMOWYM
CENY MEBLI I "APPLIANCES" ZOSTAŁY ZNIZONE
OTO PARĘ PRZYKŁADÓW TEGO, ILE OSZCZĘDZICIE
Korzystając z Tych Taniości

Komplet mebli do bawialni włączając lampy ze stolikami $188
Komplety mebli do sypialni $119
Łóżka piętrowe "bunk" lub "Hollywood" ..... $ 58
Kanapa i fotel $139
Kanapa rozkładana do spania ..... $ 89
(polska wersalka)
Telewizja kolorowa $269
Materace $19.88
Komplety mebli do kuchni: stół, i cztery krzesła ..... $ 79
Kuchnie gazowe (gas ranges) $199
Lodówki lub zamrażacze ("freezers") $168
Z 6 sztuk drewniane komplety do jadalni $399
Materace z podstawą sprężynową pełnego rozmiaru ..... $ 79
NIemieckie szafkowe "stereotype players" od $389
(Kombinacja Patefonu - Radia i Magnetofonu)

Łatwe Spłaty—Mówimy Po Polsku
Otwarte w Poniedziałki, Czwartki i Piątki do 9 Wieczór, We Wtorki, Środy i Soboty do 6 Wieczór, w Niedziele od 12-ej do 5-ej Po Południu.
Zgłaszajcie Się do Polskiego Kierownika
P. Wiktora Kosmaczewskiego
Tel. 486-7838

★ Kanalizacja

Wykonuję
Prace Kanalizacyjne
Wodociągowe, przepychanie kanałów i rur. Solidna robota. 24-godzinna obsługa również w święta Bożego Narodzenia i Nowy Rok.
384-0582 JĘDRZEJCZYK

★ Futra

NAJKORZYSTNIEJSZA WYPRZEDAŻ KOŻUCHÓW
już od $48
Szyje się na miarę z najlepszych importowanych skór. Sprzedaż kożuchów i skór do Polski, najtaniej w Chicago.
3015 N. Central Ave.
3133 N. Milwaukee Ave.
Tel. 283-2553
OTWARTE W NIEDZIELĘ

★ Ogrzewanie

Lincoln . . .

FURNACE CLEANING SERVICE
3642-50 W. Diversey Chicago, Illinois 60641
EV 4-6000

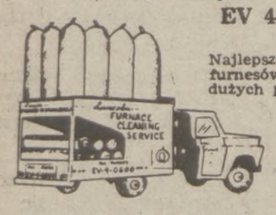

POSIADA
Najlepszy na świecie ekwipunek do czyszczenia furnesów o możliwościach większych jak dwieście dużych przyrządów do czyszczenia furnesów.

24 GODZINNA OBSŁUGA
W NAGŁYCH WYPADKACH
CZYŚCIMY i REPERUJEMY
• Furnesy • Kominy • Space
• Bojlery • Przetykania Przewodów • Ogrzewanie • Ochładzanie

OBSŁUGA REJONU CHICAGO
PONAD 25 LAT
DARMO KOSZTORYSY

EV 4-0600

★ Ogrzewanie

ZA DUŻY RACHUNEK ZA GAZ?
Teraz każdego stać na
NOWY SYSTEM OGRZEWANIA!

NOWE BOJLERY:
90,000 BTU — $1,095
z instalacją i "circulating Pump"

NOWE FURNACE:
110,000 BTU — $675 plus instalacja
137,000 BTU — $775 plus instalacja
OCZYŚCCIE i SPRAWDŹCIE WASZ BOJLER i FURNACE TERAZ

Ventura Heating 283-3037

STOP
Paying Outrageous Prices For Central Heating & Air Conditioning

CALL US BEFORE YOU BUY!

WE WILL NOT BE UNDERSOLD!

80,000 BTU Furnace Heat & AC Model..... $ 685.00
110,000 BTU Furnace Heat & AC Model..... $ 885.00
137,000 BTU Furnace Heat & AC Model..... $ 985.00
160,000 BTU Furnace Heat & AC Model..... $1185.00

ALL COMPLETELY INSTALLED
WESTINGHOUSE HEATING and COOLING EQUIPMENT
Steam & Hot Water Boiler Prices TOO LOW To Advertise!!!
CALL FOR INFORMATION
You Can Be Sure If It's Westinghouse

PEOPLES Home Heating and Cooling, Inc.

Heating and Cooling Repair For All Makes and Models

24 Hour Emergency Service
342-4242
SAVE THIS COUPON
20% DISCOUNT ON WESTINGHOUSE UNITS
2 Ton - 2½ Ton - 3 Ton - 3½ Ton
Central Air-Conditioning Unit
Offer Expires June 15th, 1978
FHA & CONVENTIONAL FINANCING TO THOSE WHO QUALIFY!!!
Obsłuży Was Mówiący Po Polsku Pracownik

Ask About Our Service Policies On Heating and Cooling

★ Obsługi Telewizji

★ Obsługa Telewizji

Fabrycznie Autoryzowane Centrum Naprawy Telewizorów Firmy Zenith i RCA

Pod kierownictwem inż. Paprockiego dokonuje napraw telewizorów wszystkich typów
SZYBKO! FACHOWO! NIEDROGO!
Żeby naprawić telewizor w Waszym mieszkaniu
Proszę Telefonować 545-6667
w godzinach 1:00—10:00 wieczorem;
Soboty 1:0 — 4:00 po południu.

Sprzedajemy Telewizory Kolorowe ZENITH i RCA w cenie od $149.00

ATOLL T.V. SERVICE
6425 W. IRVING PARK RD.
KAŻDA REPERACJA GWARANTOWANA.

★ Futra

SPRZEDAJEMY TANIO KOŻUCHY
jak RÓWNIEZ SZYJEMY NA ZAMÓWIENIE
Reperujemy wszelkiego rodzaju futra.
Wyprzedaż Używanych Futer Karakułowych
CONTINENTAL CLEANERS AND TAILORS
5146 W. DIVERSEY AVE.
282-2577

ELEGANCKIE I LUKSUSOWE KOŻUCHY
Kurtki i płaszcze z zamszowych Skór Owczych Krajowych i Importowanych, a także Odzież Męską i Damską . . .
Poleca Znana Firma
EDOUARD FURS AND GARMENTS, LTD.
Zakład Pana Edwarda Mieści Się Obecnie w Nowym Salonie Przy
3015 MILWAUKEE AVENUE
Róg Ulicy MONTICELLO
Telefon 252-5484
Prócz Tego, Firma "Edouard Furs and Garments, Limited" Uruchomiła Drugi Salon We Własnym Budynku Przy 2605 W. 51-sza ul., tuż przy Europejskiej Lounge—Tel. 925-3970

KOŻUCHY I PŁASZCZE SKÓRZANE
szyjemy na miarę, przerabiamy, czyścimy. Sprzedajemy skóry owcze, wydry, karakuły, łapki luzem i blamy lisy — nie żdzieramy!
6106 W. ADDISON 685-5653

★ Futra

SPRZEDAJEMY
GOTOWE KOZUCHY
Lub szyjemy na miarę. Z najlepszych skór importowanych, lub krajowych. Wszelkie przeróbki. Niedrogo.
4412 W. 59th St. 735-5667

OKAZJA! Futro z lisów niebieskich, nowe, sprzedam tanio. Rozmiar 12/14.
685-5653

★ Elektryczne Roboty

★ Elektryczne Roboty

POLSKO-AMERYKAŃSKA FIRMA ELEKTRYCZNA
Wykonuje wszelkie roboty elektryczne według przepisów kodeksu miejskiego. Przeróbki ze 110 na 220 volt. Kosztorysy darmo. Ceny umiarkowane. Sumienna szybka obsługa 24 godziny na dobę.
SHEFFIELD ELECTRIC CO., INC.
JÓZEF ORLOF, Elektrotechnik z Polski.
247-1548, 935-0740

DAKIN ELECTRIC SERVICE
Z. PODBIELSKI — WETERAN
Wykona Każdą Pracę Elektryczną
Solidnie z Gwarancją
OBLICZENIA DARMO HU 9-2012

WALTER ZABRODSKI TROY ELECTRIC CO.
Licencjonowany Kontraktor wykonuje wszystkie roboty elektryczne według wymagań przepisów miejskich. Przyjmuje każdą pracę małą i dużą.
Kosztorysy bezpłatnie.
254-5595 lub PR 8-7887

INSTALACJE elektryczne 110-220 V. Tadeusz Nogala wykonuje roboty elektryczne solidnie i z gwarancją. 478-5297.

POTRZEBUJESZ pomocy elektryka. Dzwoń wieczorami między 6 — 8. 384-4875

A. O. CONTRACTORS and Designers Wszelkie prace elektryczne, ogrzewnicze, stolarskie, odnawianie. Tanio, z gwarancją. 282-5692.

ANDREW ELECTRIC
Wszelkie Prace Elektryczne i naprawa ogrzewania. Przeróbki 110 na 220 z gwarancją. — Darmo Kosztorysy.
24 GODZINNY SERWIS
693-7449

★ Dachy

Reperujemy
i Kładziemy
DACHY
Zakładamy
RYNNY
STANLEY ROOFING
Także wszelkie naprawy cementowe
622-6158
Obliczenia darmo. Niskie ceny.
Roboty gwarantowane.
Właściciel
Stanisław Piotrowski

Reperujemy i Kładziemy
NOWE DACHY
Po Dobry i Trwały Dach, Przyjdźcie do Polskiej Firmy
ZAKŁADAMY ROCKWOOL INSULATION w DOMACH. I WYKONUJEMY ROBOTY BLACHARSKIE.
Follmer Roofing Co.
943 N. DAMEN AVE.
BRunswick 8-4495

★ Przeprowadzki

JOHN'S MOVING CO.
Doświadczona polska firma przewozowa. Solidna. Ubezpieczona. Przeprowadzki mebli z mieszkań i biur. Małe i duże.
Tel. 463-6015

Licencjonowana, ubezpieczona
POLSKA FIRMA:
IWANSKI
MOVING CENTER PRZEPROWADZKI
Mieszkań i Biur
Dziś zgłoszenie — dziś przeprowadzka
Także Long Distance
Ceny konkurencyjne.
Informacje o wolnych mieszkaniach.
Tel. 384-3322

Licencjonowana, ubezpieczona
Polska Firma
Przewozu Mebli i Towarów
ARTHUR MOVING COMPANY
POLECA SWOJE USŁUGI
Fachowa, solidna, szybka obsługa.
Niskie ceny.
Tel. 588-5567
od 8 rano do 8 wieczór

★ Osobiste

PANI STEFANIO, proszę zadzwonić do p. Ptaszyńskiej: 227-6259.

★ Zguby

SKRADZIONO paszport na nazwisko: Bożena Hajduk Seria PB Nr 530487. Proszę dzwonić: 278-0350.

★ Rozmaite

ŚWIEŻY farmerski miód niegotowany — czysty. Telefonować 252-6969.

DO SPRZEDANIA: łóżko, piec do ogrzewania, maszyna do szycia.
276-5615

OKAZJA
20-50% zniżki na fabrycznie nowe, z lekko uszkodzonymi obudowaniami telewizory, radia, radio-magnetofony, stereo itp. firm: Zenith, Panasonic, Sylvania, Technics z pełną fabrycznie autoryzowaną gwarancją. Nasz Service Departament szybko i tanio naprawia telewizory, radia i urządzenia stereofoniczne. UWAGA! NOWOSC! Oferujemy fabrycznie dostosowane adaptery stereo do napięcia i częstotliwości prądu w Polsce.
FEDERAL ELECTRONICS
TV & HI FI
955 W. Addison Tel. 549-3138
Codziennie od 10-7-ej
pon. i Czw. 10-9
Niedziele 11-3-ej

★ Kontraktorzy

★ Kontraktorzy

★ Kontraktorzy

BEZPŁATNE KOSZTORYSY ODRAZU
Specjaliści we wszelkich rodzajach Odnowy i przeróbki Domów.—Udzielamy Bezpłatnie Porad. Referencje tysięcy zadowolonych Klientów mówią same za siebie.

KORZYSTAJCIE
Z DUŻEJ ZIMOWEJ ZNIŻKI
Od Listopada Do Marca
1978 r. Włącznie

Nie trzeba malować: pokrywamy aluminiową blachą 'Soffit facia trim" i okna.
• Kuchnie i Łazienki
• Roboty Plumbiarskie i Elektryczne
• Malowanie Mieszkań
• Dodatkowe Pokoje
• Usuwanie Defektów niezgodnych z przepisami budowlanymi
• Aluminiowe Okna i Drzwi
• Fugowanie i Roboty Murarskie

Firma Ubezpieczona Licencjonowana Pod Bondem

Dobudowujemy nowe werandy i reperujemy stare.
Pokrywamy budynki różnego rodzaju obiciem "SIDING".
Wstawiamy drewniane okna i drzwi.
Finansowanie FHA

W razie pożaru robimy kosztorysy na odszkodowania od kompanii asekuracyjnej.

ALCO CONSTRUCTION CO.
3608 Milwaukee
• Róg Addison

Telefonujcie Dziś:
282-9090

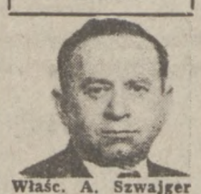

Właśc. A. Szwajger obsłuży Was po polsku.

DODATKOWE POKOJE
oraz wszelkiego rodzaju przeróbki i naprawy.
• PRZYBUDÓWKI
• KUCHNIE
• POKOJE W STRYCHU
• POKOJE REKREACYJNE
• ŁAZIENKI
• ALUMINIOWE OBICIA
• RYNNY i ŚCIEKI
• POKOJE NA PODDASZU
• NOWE WERANDY
• OBICIA POKOI
• NAPRAWY WERAND
• FRONTY DOMÓW
• OGRZEWANIE i OCHŁADZANIE

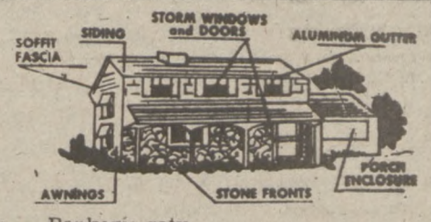

Dogodny kredyt — Łatwe spłaty — Bankowe raty
Każda praca wykonywana jest pod osobistą superwizją właściciela firmy
MERCURY CONSTRUCTION COMPANY
Telefonujcie po bezpłatne kosztorysy 472-8171, 247-1548 i 247-6041

Cieśla i Kontraktor
Ze starej emigracji, obsługuje Polonię blisko 40 lat. Wykonuje wszelkie roboty nowe i stare według wymagań miejskich (przekroczenia budowlane). Buduje werandy, przebudówki, okna zimowe, przerabia mieszkania, kuchnie i łazienki na strychu lub w basemencie. Pokrywanie domów aluminium lub plastykiem. Cementowe roboty. Fugowanie (tuckpointing). Plastykowe zwyczajne i aluminiowe rynny deszczowe. Prace gwarantowane. Robotnicy unijni i asekurowani.
Na miesięczne spłaty.
Wołać:
CApitol 7-6503
TED BALINSKI I SYN

WSZYSTKIE ODNOWY DOMÓW
SZYBKO — TANIO — SUMIENNIE — FACHOWO
• ROBOTY CIESIELSKIE • OBICIA ALUMINIOWE I INNE • DACHY • SCHODY • OKNA • WERANDY • PIWNICE • KUCHNIE • ŁAZIENKI • DODATKOWE POKOJE • FUGOWANIE • MALOWANIE DOMÓW ZEWNĄTRZ I WEWNĄTRZ • ROBOTA GWARANTOWANA
Dzwonić Do Znanego Kontraktora
Mike Dragowicz 588-6535

ZMODERNIZUJCIE WASZĄ KUCHNIĘ
— TANIM KOSZTEM —
NAJNIŻSZE CENY — NAJLEPSZA OBSŁUGA
PRZYJDŹCIE I OBEJRZYJCIE W NASZYM SKLEPIE
DUŻY WYBÓR SZAFEK KUCHENNYCH
Kosztorysy bezpłatnie. Zadzwońcie a przyślemy do Waszego domu naszego specjalistę-rysownika, który zaprojektuje - bez zobowiązania jak ją najładniej urządzić i zmodernizować.
Wykładamy ściany i podłogi tafelkami. Również obicia i wykończenia drewniane należą do naszej specjalności.
UWAGA: MOŻECIE U NAS KUPOWAĆ SZAFKI KUCHENNE PO CENACH KONTRAKTORSKICH I SAMI JE INSTALOWAĆ WEDŁUG NASZYCH DOKŁADNYCH INSTRUKCJI
J. B. KITCHEN CABINETS
2920 Milwaukee Ave. 227-6801
Otwarte: Poniedzialki i Czwartki 9 rano do 9 wieczór; Wtorki, Piątki Soboty 9 rano do 5 po poł. oraz w Niedziele od 1 po poł. do 5 po poł.

★ Malowanie

ROBOTY MALARSKIE KŁADZENIE TAPETY I CERATY
UBEZPIECZENI
Tel.: 736-4485

MALARZ
przyjmuje roboty malarskie oraz wszelkie reperacje domów, również naprawa wszelkiego rodzaju lodówek.
Telefonować po 6-ej wieczorem
495-2798

★ Plastrowanie

PLAJSTROWANIE, robota gwarantowana. — Obliczenia darmo. Philip Kafka. — 736-6835.

★ Skład Żelastwa

NORTH AVE.
IRON & METAL CO.
KUPUJEMY STARE RZECZY
Miedź, Mosiądz, Aluminium, Ołów, Chłodnice, Baterie i t.p.
1917 W. NORTH AVE.
278-4370

★ Usługi

WALLY'S CLEANING SERVICE
Czyścimy dywany (carpety) i obicia meblowe — nowoczesną metodą suchej piany. Niskie ceny przed świętami. Ubezpieczeni. Dzwonić po angielsku (24 godziny czynna obsługa telefoniczna). Woskujemy podłogi. Organizujemy generalne czyszczenie.
664-6919

DOŚWIADCZONY ADWOKAT
Oferuje kompetentne usługi. Nieskomplikowany rozwód — $250 plus koszta. Łatwe testamenty $40.
FRED B. RASKIN
100 N. LaSalle St. Suite 2510
726-2032

CENTRAL AUTO BODY SHOP
3548 W. North Ave.
(róg Central Park)
Warsztat samochodowy wykonuje roboty blacharskie, czyli prostowanie karoserii i podwozia. Malowanie. Przyjmujemy roboty prywatne i ubezpieczeniowe.
Zapraszamy również w soboty.
Tel. 235-1360
Jan i Mieczysław Szybkowski

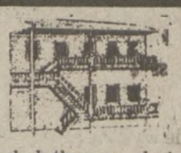

TANIO — SZYBKO — FACHOWO
KOMPLETNE PRZERÓBKI DOMÓW
i BUDOWA NOWYCH
PORCHES—WERANDY
i dodatkowe pokoje, ponadto wykonujemy obicia aluminiowe i inne, dachy, schody, okna, piwnice, kuchnie, łazienki, rynny, fugowanie, roboty murarskie. Kosztorysy i naprawa spalonych domów. Pożyczki na dogodne spłaty.
Modern General Contractors 276-2626
15 Lat Doświadczenia POLSKI KONTRAKTOR — ANDRZEJ JANAS.

FREE ESTIMATES 24 HOUR SERVICE
MIDWEST SEWER CO.
582-8299
10% Discount To Senior Citizens and Non PROFIT Organizations
STOP | BASEMENT | FLOODING
FLOOD CONTROLS & Overhead Sewers Installed
5 YEAR GUARANTEE
PUMPS SOLD AND REPAIRED
Catch Basins Cleaned, Repaired & Rebuilt Sewer Line Replaced and Repaired
LICENSED #184 BONDED

CENY WZRASTAJĄ NAJLEPSZA OSZCZĘDNOŚĆ TO ZROBIĆ RAZ, A DOBRZE
Jako fachowcy wykonamy każdą małą czy dużą naprawę wewnątrz czy zewnątrz budynku najoszczędniej. Dzwońcie zaraz — zanim się rozpocznie pośpiech. Również w nagłych wypadkach.
General Contracting Co.
4146 W. Armitage
278-1525

FACHOWO-SOLIDNIE NAJOSZCZĘDNIEJ
Wykonujemy wszystkie prace ciesielskie, malarskie, werandy, dachy, garaże, obicia i fugowanie.
Obliczenia Darmo
M. SAJDAK — General Contractor
Tel.: 283-0560

WALTER JAKICH
CONSTRUCTION CO.
Wołajcie o darmowe obliczenie na roboty stolarskie, ciesielskie, cementowe, różne przeróbki, dobudówki, werandy, "dormers", oraz generalne utrzymanie budynków.
Licencjowani i ubezpieczeni
Generalny Kontraktor
1831 N. Karlov Tel. 235-1201

Ed Grzebieniak
KONTRAKTOR
BETTER WAY REMODELING
Całkowite Przeróbki Domów
• FUGOWANIE
• NAPRAWY KOMINÓW
• DACHY • RYNNY
• Usuwanie Gzymsów
KOSZTORYSY DARMO
36 LAT DOŚWIADCZENIA
CAŁKOWICIE UBEZPIECZENI
Telefon w Chicago i na Przedmieściach:
622-6779 lub 827-4637

ROBOTY KONTRAKTORSKIE
Wszelkiego rodzaju przeróbki, łazienki, kuchnie, basementy. Elektryka, roboty hydrauliczne, malowanie wewnątrz i zewnątrz. Ubezpieczeni, obliczenia darmo.
792-0492 lub 863-0808

★ Usługi

PRZYGOTUJCIE AUTO NA ZIMĘ!!!
FACHOWA, UCZCIWA I SZYBKA OBSŁUGA
Przystępne Ceny — Mówimy Po Polsku.
• ZMIANA OLIWY i FILTRÓW ..... tylko $9.95
• DARMO GREASING — z tym ogłoszeniem.
• REPERACJE MOTORÓW i KAROSERII.
• Malowanie wszystkich modeli • Specjaliści od Corvette
Robota gwarantowana. — Dajemy zastępcze auto. — 583-8633
Best Auto Frame Shop — 3105 N. Rockwell

● KUPUJCIE W SKŁADACH ● KTÓRE OGŁASZAJA SIE W DZIENNIKU ZWIĄZKOWYM

Nakaz Zwrotu Licencji Farmaceutom Oskarżonym o Defraudację

Dep. Rejestracji i Edukacji Zrobi Odwołanie Od Tego Orzeczenia

Sędzia Sądu Powiatowego wydał orzeczenie, na mocy którego odpowiednie władze stanowe powinny zwrócić licencje odebrane dwóm farmaceutom z Chicago zamieszanym w aferę Medicaid. Przyznali się oni, że dawali łapówki za które otrzymywali pewne zlecenia objęte Medicaid. Shaldon Miller, 48, oraz Theodore Dolitsky, 54, przyznali się do wykroczenia i według prawa stanowego zostali pozbawieni licencji. Prawo to pozwala bowiem na unieważnienie licencji osobom, które dopuściły się "czynu niemoralnego."

Sędzia Richard Curry uznał jednak, że sformułowanie "czyn niemoralny" jest zbyt niewyraźnym sformułowaniem a do tego nie obejmuje przypadków płacenia łapówek.

Algis Augustine z Departamentu Rejestracji i Edukacji utrzymuje, że podczas gdy stan wszczął postępowanie prawne przeciwko farmaceutom przepisy uległy zmianie i za dawanie łapówek można być pozbawionym licencji. Departament ten właśnie wystąpił przeciwko Millerowi i Dolitskiemu, i orzeczenie sądowe godzi właśnie w jego interesy.

Prawo stanowe mówi, że "czyny niemoralne" w przypadku farmaceutów, to takie akty przestępcze, jak wydawanie narkotyków bez licencji, zmienianie recepty bez zezwolenia lekarza, wydawanie narkotyków w innych celach niż czysto medyczne.

Augustine oświadczył, że Departament zrobi odwołanie od wyroku sędziego Curry, ponieważ utrudnia on Departamentowi postępowanie prawne przeciwko innym farmaceutom w aferę Medicaid. Dodal on, że chociaż obecnie prawo przewiduje sankcje karne wobec tych, którzy płacili łapówki, pozostają jeszcze inne wykroczenia, za które nie sprecyzowano jeszcze żadnych konkretnych kar.

Dwaj farmaceuci, którzy znaleźli się w centrum tych kontrowersji należą do grupy aptekarzy i kierowników domów opieki zdrowotnej, którzy oskarżeni są o dopuszczenie się poważnych wykroczeń przeciwko zasadom, na których oparta jest Medicaid.

Kierownicy niektórych domów opieki zdrowotnej zamawiali u współpracujących z nimi farmaceutów duże dostawy leków dla swoich pacjentów, którym przysługuje Medicaid, a następnie otrzymywali część pieniędzy, które apteki te dostawały jako zwrot kosztów od Medicaid.

Matka i Troje Dzieci Zakładnikami Przestępcy

Mężczyzna poszukiwany przez władze za naruszenie przepisów warunkowego zwolnienia z więzienia, został ujęty przez policję w domu zakładników, których trzymał uwięzionych przez 9 godzin.

33-letni Willie Hardy wtargnął do domu Charles'a Payne, 7631 S. May, po upewnieniu się, że Payne, zatrudniony jako stróż nocny, udał się do pracy, po czym związał sznurami i kablami elektrycznymi troje dzieci Payne'a, 15-letnią Charlene, 12-letniego Charles i 10-letniego Cornell. Gdy matka dzieci, Zola Payne, 38, zatelefonowała do domu, Hardy nakazał Charlesowi aby powiedział jej, że jest w domu sam i czuje się bardzo chory. Zola Payne natychmiast powróciła do domu, gdzie została pochwycona przez Hardy'ego, który przyłożył nóż do jej gardła, żądając pistoletu ponieważ, "poderżnąłem gardło innej kobiecie i jestem ścigany przez policję" — według relacji policji.

Payne zdołała przekonać Hardy'ego że mąż jej posiada tylko jeden pistolet, który zabiera ze sobą do pracy. Została związana i zaprowadzona wraz z synami do suteryny. Córka Charlene pozostała jako zakładnik w pokoju, gdzie Hardy postanowił czekać na powrót Charlesa Payne. Zoli Payne po pewnym czasie udało się strącić słuchawkę telefonu znajdującego się w suterynie i powiadomić operatorkę o zajściu.

Wkrótce po tym, policjanci Joseph D'Antonio i William Kluth wyważyli drzwi domu, obezwładnili i aresztowali Hardy'ego. Napastnik został oskarżony o uzbrojony napad rabunkowy, przemoc z użyciem broni oraz bezprawne uwięzienie.

Hardy poszukiwany był przez policję za pogwałcenie przepisów dotyczących warunkowego zwolnienia z więzienia. Był on zwolniony z więzienia stanowego w Pontiac, gdzie odsiadywał wyrok za napad rabunkowy z użyciem broni. Według policji, historyjka o poderżnięciu gardła kobiety została zmyślona.

Zola Payne została przewieziona w stanie szoku do szpitala Little Company of Mary w Evergreen Park. Dzieci nie odniosły żadnych obrażeń.

4 Osoby Giną w Akcji Ratowniczej

Czterech ratowników poniosło w środę śmierć, gdy helikopter wojskowy, w którym się znajdowali, rozbił się w pobliżu miejsca innej katastrofy samolotowej w Tennessee, w której zginęło pięciu mieszkańców Chicago.

Pierwszy wypadek miał miejsce około 8:30 we wtorek wieczorem na terenie parku narodowego Great Smoky Mountains. Dwu-silnikowy samolot typu Cessna, w drodze do Chicago z Fort Lauderdale, Florida, był w trakcie przygotowań do lądowania, gdy nagle zniknął z radaru lotniska McGhee Tyson w pobliżu Knoxville, Tennessee. 27-letni pilot samolotu, Fred Philp zginął wraz z czterema pasażerami: Thomas'em i Elaine Philp, rodzicami Freda, 10-letnim bratem Timem oraz kobietą zidentyfikowaną jako 28-letnia Mary Yates.

Helikopter wojskowy UH-1, który krążył w pobliżu rozbitego samolotu w poszukiwaniu osób pozostałych przy życiu, uległ wypadkowi w środę rano. W katastrofie zginęło dwóch członków załogi, leśniczy oraz członek Civil Air Patrol. Cztery inne osoby znajdujące się w helikopterze ocalały i zostały przewiezione do szpitala przy Uniwersytecie Tennessee w Knoxville, gdzie stan ich określono jako krytyczny.

Yates zatrudniona była w charakterze nauczycielki w szkole podstawowej w Richton Park. Przedstawiciele szkoły Armstrong oznajmili, iż Yates wybrała się wraz z Philps'ami na Florydę, gdzie zamierzała odwiedzić krewnych. Była ona sąsiadką i przyjaciółką Freda Philp.

Thomas Philp był właścicielem przedsiębiorstwa budowlanego na południowej stronie Chicago, gdzie syn jego był zatrudniony.

TEHERAN. — Szach Iranu, Mohammed Reza Pahlavi (po lewej) i król Jordanii Hussein w przyjacielskiej rozmowie, przed przybyciem prezydenta Cartera do Teheranu. (UPI)

INDIE. — Prezydent Carter z czerwoną plamką na czole, znakiem którym Hindusi przyozdabiają swoich gości na znak szacunku, pozdrawia w ostatnim dniu swego pobytu w Indiach wiwatujące na jego cześć Tłumy. (UPI)

Byrne Przedstawia Nowy Dowód Na Poparcie Swych Zarzutów

O Stronniczości i Protekcji Mayora Względem Firm Taksówkowych

Były członek Komisji d/s Ochrony Interesów Konsumenta, Jane Byrne oświadczyła, że udostępniła odpowiednim władzom taśmę magnetofonową, na której znajduje się nagrana przez przypadek jej rozmowa z jednym z urzędników kompanii taksówkowej, potwierdzająca jej zarzuty w stosunku do Mayora Chicago o stronniczość i protekcję udzieloną firmom taksówkowym. Latem ubiegłego roku wyraził on zgodę na podniesienie taryfy taksówkowej, a w "spisku" tym miało brać udział — zdaniem Byrne — kilku aldermanów miejskich.

Philip S. Krone, rzecznik kompanii taksówkowych Yellow Cab i Checker Motors oświadczył, że nagranie było przeprowadzone nielegalnie, ale powszechnie uważa się, że może ono być użyte przez federalną wielką ławę przysięgłych, prowadzącą dochodzenie w sprawie podwyżki opłat za przejazdy taksówkowe.

Byrne twierdzi, że rozmowa z Davidem R. Markinem, prezesem Checker Motors, nagrana została przypadkowo. Po prostu zapomniała ona wyłączyć magnetofon, który był jej potrzebny w innej sprawie, którą zajmowała się tuż przed rozmową z Markinem. Oświadczyła, że właściwie nigdy nie zamierzała podawać treści tej nagranej rozmowy do wiadomości publicznej.

W rozmowie tej Markin ma jakoby informować Byrne o powziętej przez niego i Dona Reuben'a, radcy prawnego kompanii, decyzji i przyjęcia usług aldermana Edwarda Vrdolyk'a, jako pośrednika między firmami taksówkowymi a City Hall.

Krone oświadczył, że czyn Byrne ma "posmak nixonizmu". Dodał też, że jest zaskoczony tym, że mogła ona dopuścić się czynu nielegalnego, nagrywając konwersację ze swoim rozmówcą i nie informując go o tym.

Według prawa Illinois nagrywanie rozmowy bez wiedzy drugiej strony jest nilegalne, ale nie wyklucza to możliwości użycia tych nagrań przez władze śledcze.

Gubernator Przeciwko Subwencjom Stanowym Na Desegregację Szkół

Gubernator Thompson oświadczył ostatnio, że Chicago powinno sięgnąć po swoje fundusze i z nich pokryć koszta realizacji planu desegregacji szkół zamiast oglądać się na pomoc stanu. Rada Edukacyjna zwróciła się bowiem do stanu o przydzielenie jej z funduszów stanowych $50 milionów rocznie na akcję desegregacji szkół.

Na zadane mu pytanie: "Czy uważa, że stan ma obowiązek pokrywać koszta, bez względu na ich wysokość, akcji desegregacji szkół czy to w Chicago czy gdziekolwiek indziej?" — odpowiedział: — "Nie. Dodał jednak, że stan, zgodnie z zasadami konstytucji, ma obowiązek utrzymywania szkół. Niemniej nie musi on pokrywać kosztów żadnych specjalnych programów podejmowanych przez szkoły. Uważa też, że nie ma znaczenia fakt, o jakie programy chodzi — desegregacja czy też jakiekolwiek inne.

Gubernator uważa też, że stan nie jest w stanie przeznaczyć żądanych przez superintendenta szkolnego, Josepha Hannona, $50 milionów rocznie dla władz szkolnych na ich akcję desegregacji szkół. Tyle bowiem pieniędzy rocznie ma pochłaniać ten plan.

Zapytany czy stan mógłby jednak wyasygnować na ten cel jakąś mniejszą sumę, odpowiedział, że musiałaby ona być bardzo skromna. Nie wymienił jednak żadnej konkretnej sumy.

Hannon z kolei uważa, że stan ma obowiązek dofinansować lub całkowicie pokryć koszta akcji desegregacji ponieważ Rada Szkolna Illinois "potraktowała tę akcję jako sprawę pierwszorzędnej wagi". Oświadczył on, że jeżeli stan nie przyznaczy na ten plan odpowiedniej sumy pieniędzy, większej niż jego normalna pomoc dla szkół, Chicagoska Rada Edukacyjna będzie kontynuowała akcję, ale prawdopodobnie w znacznie mniejszym tempie.

Zaległości w Sądzie Okręgowym Tysiące Spraw Oczekuje Rozpatrzenia

Liczba zaległych spraw w sądzie okręgowym powiatu Cook znowu wzrosła w 1977 roku, mimo że zrobiono wiele wysiłku, aby rozładować z roku na rok przechodzące zaległości — powiedział przewodniczący tego sądu, sędzia John S. Boyle.

Największy problem stanowią sprawy o naruszenie nietykalności cielesnej: w dniu 30 listopada 55,075 spraw tego rodzaju oczekiwało rozpatrzenia; przy końcu 1976 roku było ich 49,647.

Na rozpatrzenie przez ławę przysięgłych oczekuje 44,200 spraw; w analogicznym okresie ubiegłego roku było ich 40,156.

Wielki wzrost zaległości zanotowano również w wydziale sądzącym sprawy dotyczące nieruchomości: 23,268 oczekuje załatwienia, podczas gdy pod koniec 1976 roku zaledwie 19,197 spraw przeszło "poślizgiem" na rok następny.

Jedynym wydziałem wykazującym zmniejszenie zaległości w stosunku do roku ubiegłego jest wydział cywilny powiatu, który zajmuje się problemami adoptacji, ubezwłasnowolnień w przypadkach chorób umysłowych i podatków. Zaległości wynosiły tu na koniec 1977 roku tylko 27,994 sprawy w porównaniu z 34,624-ma z końca poprzedniego roku.

Spodziewane jest również, że pewną tendencję zniżkową wykażą sprawy dotyczące aresztowań, nakazów sądowych, problemów związanych z konstytucją oraz sprawy rozwodowe i karne (przedstawione powyżej cyfry pochodzą z końca listopada 1976 i grudzień mógł przynieść zmiany).

Uważa się, że zaległości, których tak wiele narosło w wydziale cywilnym spowodowane były w znacznym stopniu faktem, że rozpatrujących je sędziów wyznaczono do sądzenia spraw karnych, których było szczególnie wiele i nie mogli oni poświęcić wystarczającej ilości czasu na swoje normalne zajęcia.

Jedną z bardzo istotnych przyczyn powstawania zaległości w sądach jest to, że niektórzy adwokaci celowo przedłużają procesy, aby podnieść swoje dochody.

Zamknięto Dwie Linie Kolejowe

Pęknięty Dźwigar Mógł Spowodować Katastrofę

W środę w godzinach przedpołudniowych władze komunikacyjne zamknęły dwie linie kolei dojazdowych w południowej części miasta. Nieczynne są linia CTA Dan Ryan i Rock Island R.R. Decyzję w tej sprawie spowodowało odkrycie, że w jednym z dźwigarów, podtrzymujących biegnące nad ziemią tory linii Dan Ryan istnieje niebezpieczne pęknięcie, które wywołać mogło zawalenie się całej konstrukcji nośnej. Inżynierowie przewidują, że naprawa uszkodzenia potrwa około 2 dni.

150 tysięcy osób korzystających każdego dnia z obu linii, dojeżdżających do pracy w śródmieściu, znalazło się w środę po południu w poważnymm kłopocie mając trudności z dostaniem się do domu.

Pęknięcie, które mogło spowodować katastrofę, pociągającą za sobą wiele ofiar w ludziach odkrył przypadkowo inżynier udający się jak co dzień pociągiem do pracy. Herman Solarte, 46, Kolumbijczyk od 23 lat przebywający w Stanach Zjednoczonych a od 21 pracujący jako inspektor mostów dla linii kolejowych Rock Island jechał tego dnia w ostatnim wagonie. Gdy pociąg zwolnił na zakręcie przy skrzyżowaniu 18-ej Ulicy i Clark St. uwagę jego zwróciło coś co wyglądało jak duże pęknięcie w belce głównej, podtrzymującej zawieszone w tym miejscu nad linią Rock Island tory kolejki Dan Ryan. Solarte, który jest inżynierem lądowym i specjalistą od mostów i którego praca polega właśnie na kontrolowaniu ich stanu nie był pewien, czy jego spostrzeżenie było słuszne. Rzekome pęknięcie mogło okazać się zaciekiem farby, poza tym widział je tylko przez krótki moment i to z dość dużej odległości.

Zdając sobie, jako fachowiec sprawę z niebezpieczeństwa w przypadku gdyby miał rację, natychmiast po przybyciu do pracy skontaktował się ze swym przyjacielem, Patrick McCarthy, kierownikiem działu odpowiedzialnego za tory i konstrukcje kolejowe w CTA. Ten zarządził natychmiastową kontrolę, która potwierdziła spostrzeżenia Solarte.

Okazało się, że zauważone przez niego pęknięcie szerokości 3/4 cala nie było jedyne; sąsiedni dźwigar był również pęknięty. Bliższe oględziny wykazały, że tworzyło się również pęknięcie w trzecim dźwigarze.

Zdaniem fachowców sytuacja była tak poważna, że gdyby po torach przejechał jeszcze jeden pociąg doszłoby nieuchronnie do katastrofy; cała konstrukcja nośna zawaliłaby się na przebiegające poniżej tory kolejki Rock Island.

Obecnie brygady remontowe pracują nad usunięciem uszkodzenia a jednocześnie przeprowadza się badania dla ustalenia co je spowodowało. Nadziemna konstrukcja linii Dan Rayan jest stosunkowo nowa, zbudowana została i oddana do eksploatacji w 1968 roku. Najstarsza w mieście linia kolei nadziemnej, Jackson Park, zbudowana w roku 1896 nadal trzyma się dobrze, a więc nie zużycie można uznać za powód defektu dźwigarów Dan Ryan, a raczej jakąś wadę konstrukcyjną.

Czy Szef Policji w Harvey Bagatelizuje Problem Narkomanii?

Szef Departamentu Policji w Harvey został oskarżony przez podwładnego o przymykanie oczu na szerzący się handel narkotykami w tej miejscowości. 31-letni oficer śledczy, Bruce Warrer, utrzymuje, iż został on degradowany i przydzielony do jednostki patrolowej w wyniku aresztowań i konfiskaty narkotyków, jakich dokonał 31 grudnia minionego roku.

Szef policji, Michael Kuzniewski, oznajmił, iż Warrer "przeprowadził bez upoważnienia dwie akcje śledcze" wskutek czego został przeniesiony do jednostki patrolowej.

Akcje te doprowadziły do aresztowania przez Warrer'a trzech osób i skonfiskowanie znacznych ilości heroiny, kokainy i marihuany, których wartość ocenia się na 40 tysięcy dolarów. Skonfiskowano również $9,000 w gotówce prawdopodobnie uzyskanych przez sprzedaż narkotyków.

Warrer, który przeszedł kurs udzielany przez władze federalne dla oficerów policji specjalizujących się w zwalczaniu handlu narkotykami, dokonał ponad 150 aresztowań w przeciągu ostatniego roku. W sobotę, 31 grudnia ubiegłego roku, aresztował dwie osoby w momencie gdy dochodziło do wymiany pieniędzy i narkotyków przez aresztowanych. Współpracownik powiedział mu później, iż naruszył on przepisy departamentu ponieważ nie powiadomił szefa policji o aresztowaniach. W tym samym dniu, w wyniku drugiej przeprowadzonej przez niego akcji śledczej, Warrer skonfiskował 35 funtów marihuany telefonując natychmiast do Kuzniewskiego, aby zameldować o swej działalności. Zeznał później, iż Kuzniewski miał powiedzieć "pozwalaj sobie teraz, lecz ja rozprawię się z tobą później". Na krótko po tym został zdegradowany.

Kuzniewski zaprzeczył zarzutom Warrer'a o lekceważeniu przez niego problemu, jaki stanowi handel narkotykami w Harvey, dodając, iż jednostka śledcza departamentu policji nie może skupić całej swej działalności na zwalczaniu jednego tylko rodzaju przestępstwa.

Kuzniewski utrzymuje ponadto, iż Warrer złamał przepisy departamentu pozwalając, aby praktykujący policjant ze swą dziewczyną towarzyszyli mu podczas jednego z aresztowań.

Warrer twierdzi, że kładzie on szczególny nacisk na aresztowanie handlarzy narkotykami i narkomanów jako że ci ostatni często dopuszczają się napadów rabunkowych, włamywań i kradzieży, aby zdobyć gotówkę na zaspokojenie nałogu.

7 Strażaków Rannych Podczas Walki z Ogniem

Siedmiu członków straży pożarnej zostało rannych na skutek wybuchu gazu podczas pożaru w jednej z fabryk w Springfield. Zadnego z nich nie odesłano do szpitala. Nie obliczono jeszcze strat poniesionych w tej katastrofie.

Policjant Winny Zabójstwa Zwolniony z Pracy

Policjant Michael Smith, który w Nowy Rok zastrzelił po pijanemu jadącego wraz z nim pasażera kolejki miejskiej został w środę zwolniony ze stanowiska. Prokuratura stanowa prowadzi dochodzenie w sprawie tego zabójstwa.

Pożar Teatru

Teatr Follies mieszczący się w śródmieściu został poważnie zniszczony na skutek pożaru, który wybuchł tutaj wczesnym ranem w środę. Szczęśliwie obeszło się bez rannych, ale straty obliczone są na $50,000. Nie udało się od razu ustalić przyczyny pożaru.

Pobity Przez Rabusiów

Policja poszukuje dwóch rabusiów, którzy w środę napadli i pobili mieszkańca Marion, Williama Cabaniss. Żądali od niego otwarcia sejfu. Pobity znajduje się w szpitalu i stan jego zdrowia jest już zadawalający. Otrzymał on wiele uderzeń w głowę i w kark.

Poszukiwany Przez Policję

Agenci FBI uważają, że Dean Strid, 42, który oszukał Michigan Avenue National Bank w Chicago na $225,000 może ukrywać się w Wisconsin. Jest on synem właściciela dużej firmy z Wisconsin. Strid jest poszukiwany przez policję od ubiegłego miesiąca za oszustwa i defraudację.

Kto Ponosi Koszty Desegregacji w Szkołach

Superintendent szkół chicagoskich, Joseph Hannon oświadczył w dniu wczorajszym, że będzie walczył o zdobycie funduszy stanowych na cele desegregacji w szkołach, chociaż gubernator Thompson jest zdania, że Rada Szkolna Chicago powinna płacić za tę akcję.

Odnaleziono Zaginione Dziecko

Angela Walterstorff, 12-letnia mieszkanka Momence, Ill., zagubiła się w środę, kiedy wybrała się autostopem, aby kupić bilety na koncert Shaun Cassidy. Powiadomiona o jej zaginięciu policja wszczęła masowe poszukiwania i znalazła dziecko w czwartek w nocy.

Wyniki Ciągnienia w Loterii Stanowej

W ciągnieniu loterii stanowej, w czwartek, wylosowano w grze Bonanza następujące numery: 38, 308, 2214, kolor zielony. Natomiast w grze Gold Strike: 35, 09, 45, 02.